

ת"פ 4795/12 - מדינת ישראל נגד אנס בדראן, מוסטפא
בדראן, محمد בדראן, אכרם רגב, ויסאם בדראן

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 4795-12-17 מדינת ישראל נ' בדראן (עוצר) ואח'
ת"פ 31667-07-18 מדינת ישראל נ' רגב (עוצר)

18.12.2019

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשמים

1. אנס בדראן (עוצר)
2. מוסטפא בדראן (עוצר)
3. محمد בדראן
4. אכרם רגב (עוצר)
5. ויסאם בדראן (עוצר)

בא-כוח המאשימה: עו"ד רות קודינסקי (פרקליטות מחוז ירושלים - פלילי)

באי-כוח הנאשמים 1, 3 ו-5: עו"ד שלמה גני, עו"ד ירון גני

בא-כוח הנאשם 2: עו"ד דוד ברהום

באי-כוח הנאשם 4: עו"ד יוסי זילברברג, עו"ד ברק טמיר

גזר דין

מס' פסקאות

העבירות שבהן הורשע כל אחד מהנאשמים בכל אחד מההלים

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

ב.	עובדות כתבי האישום (המתוקנים בהתאם להסדרי הטיעון) כתב האישום בהליך העיקרי - ת"פ 4795-12-17 - בעניין כל הנאים 6 האישום הראשון בהליך העיקרי - בעניין כל הנאים האישום השני בהליך העיקרי - בעניין הנאשם 1 כתב האישום בת"פ (מחוזי ירושלים) 31667-18-07 - בעניין הנאשם 4
ג.	רקע תמציתי בעניין החקירה, מעצר הנאים, הגשת כתבי האישום וכלי הנشك המעורבים 28-26
ד.	תסקרי שירות המבחן 33-39
ה.	תסquier נגע עבירה 39-43
ו.	הריאות לעונש 42-40 הריאות לעונש מטעם המאשימה 47-43 הריאות לעונש מטעם הנאים - מסמכים 50-48 ראיות ועדויות נוספות לעונש מטעם הנאים 1, 3 ו-5 - עדים ומסמכים
ז.	טענות הצדדים בעניין העונש 67-51 עיקרי טענות בא-כוח המאשימה,עו"ד ריות קודינסקי 81-68 עיקרי טענות בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5,עו"ד ירון גיאי 88-82 עיקרי טענות בא-כוח הנאשם 2,עו"ד דוד ברהום

92-89

עיקרי טענות בא-כוח הנאשם 4, עו"ד יוסי זילברברג

97-93

דברי הנאשם

ח.

ט. דין והכרעה

(1) דין בטענות הכלליות

107-98	(1א) השפעת תיקון מס' 137 של חוק העונשין על הסדר הטייעון
113-108	(1ב) שאלת ההצדקה לפסיקת פיצוי לנוכח תשלום ה'עטווה'
115-114	(1ג) שאלת הצורך בקביעת מתחמי ענישה בעניין הנאשםם 1, 2 ו-5
116	(1ד) משקלם של הקשיים הראייתיים שהובילו לתיקון כתוב האישום
117	(1ה) השפעת הودאת הנאשםם והחיסכון בזמן השיפוטי על החיוב בקנס
118	(1ו) טענה אכיפה בררנית
119	(1ז) הטענה כי עבירות הנشك שעבר הנאשםם 4 נ עברו בעטיו של "סוכן מדיח"

(2) קביעת מתחמי הענישה הולמים

122-120	(2א) הערכם החברתיים שנפגעו מהעבירות ומידת הפגיעה בהם
127-123	(2ב) מדיניות הענישה הנוגעת
131-128	(2ג) שיקילת הנسبות הקשורות בנסיבות העבירות
132	(2ד) קביעת מתחמי העונש הולמים - סיכום

(3) שיקילת הנسبות הנוגעות לכל אחד מההנאים וגזרת עונשו המתאים

134-133	(3א) הנאשם 1 - אנס בדראן
136-135	(3א) הנאשם 2 - מוסטפא בדראן
138-137	(3א) הנאשם 3 - מחמד בדראן
140-139	(3א) הנאשם 4 - אכרם רגבוי

עמוד 3

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

142-141

(א) הנואשם 5 - ויסאם בדראן

143

(4) ענישה נלוית - סיכום

149-144

. גזר הדין - סיכום

ביום 26.12.2018 ניתנה הכרעת הדין בעניין הנואשם 4 בת"פ 4795-12-17 (להלן גם - **הહיליך העיקרי**) ובת"פ 18-07-31667-07-18 (להלן גם - **הહיליך שצורך**), וביום 6.6.2019 ניתנה הכרעת הדין בהיליך העיקרי בעניין הנואשים 1, 2, 3 ו-5. בהתאם להכרעות דין אלו הנואשים הורשעו על-פי הودאותיהם, במסגרת הסדרי טיעון, בעבירות של להלן (ככל, כל עוד לא יאמר אחרת, ידובר בהיליך העיקרי):

הנאשם 1, אנס בדראן (יליד 1993), הורשע בעבירות הבאות: **סיווע להריגה** לפי סעיף 298 ו-31 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין או החוק**); **חבלה חמורה בנסיבות חמירות בצוותא**, לפי סעיפים 333, 335(א)(2) ו-29 בחוק; **ניסיאת נשק**, לפי סעיף 144(ב) בחוק; **רכישה או החזקת נשק**, לפי סעיף 144(א) בחוק.

הנאשם 2, מוסטפא בדראן (יליד 1993), הורשע בעבירות הבאות: **סיווע להריגה** לפי סעיף 298 ו-31 בחוק; **חבלה חמורה בנסיבות חמירות בצוותא**, לפי סעיפים 333, 335(א)(2) ו-29 בחוק; **nisi�את נשק**, לפי סעיף 144(ב) בחוק.

הנאשם 3, מחמד בדראן (יליד 1996), הורשע בעבירה של **ניסיונן פצעה בנסיבות חמירות**, לפי סעיפים 334, 335(א)(2) ו-25 בחוק.

הנאשם 4, אכרם רביבי (יליד 1982), הורשע במסגרת ההיליך העיקרי בעבירה של **ניסיונן פצעה בנסיבות חמירות**, לפי סעיפים 334, 335(א)(2) ו-25 בחוק. במסגרת ת"פ 31667-07-18 (הહיליך שצורך), הורשע בעבירה של **סיווע לעסקה בנשק**, לפי סעיף 144(ב) ו-31 בחוק, ובעבירה של **עסקה אחרת בנשק**, לפי סעיף 144(ב) בחוק.

הנאשם 5, ויסאם בדראן (יליד 1991), הורשע בעבירות הבאות: **סיווע להריגה** לפי סעיף 298 ו-31 בחוק; **חבלה חמורה בנסיבות חמירות בצוותא**, לפי סעיפים 333, 335(א)(2) ו-29 בחוק; **החזקת נשק**, לפי סעיף 144(א) בחוק.

א. **הסדר הטיעון**

עמוד 4

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

2. הودעת הצדדים על הסדר הטיעון, שבמסגרתו הודיעו הנאים והורשו היהת לאחר מספר רב של דיונים, אשר בין השאר, כללו דיונים בעניין עתירה לגילוי ראיות חסויות שהגישו חלק מהנאים, ולאחר מספר ישיבות הוכחות, שבמהלכם העידו מספר עדים (בهم, עד מומחה, שוטר מהרשויות הפלסטינית שגבה את ההודעות הראשונות מחלוקת מהנאים וכן הילה עדותם של עד ראייה שהיעד בשתי ישיבות, אך היה קושי בהבאתו לעדות ואף הוצאו נגדו צוויי הבהאה).

3. על-פי הסדר הטיעון בעניין **הנאשם 4**, שעלה תוכנו הודיעו הצדדים בעל-פה, תוקמו כתבי האישום בהליך הנדון ובהליך שצורך, הנשם הודה בעובdotיהם והורשע בדיון מיום 26.12.2018. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה בעניין העונש (עמ' 496-495).

4. הסדר הטיעון בעניין **הנאשים 1, 2, 3 ו-5** הוגש בכתב ואושר בחתימת הנאים, בא-כוחם ובאות-כוח המאשימה. אלו הן עיקרי ההסכמות על-פיו: כתוב האישום בהליך העיקרי תוקן (בשלישית), והנאים הודיעו והורשו על-פי בדיון מיום 6.6.2019 (עמ' 505-511); הוסכם שבטענותיהם לא יחרגו הצדדים מעובdot כתוב האישום המתוקן, למעט עובdotות שהנאשם 1 יטען בעניין האישום השני, שיפורטו להלן (שם, עמ' 508); יוגשו تسקרים על-פי הדיון וכן הצהרת נפגע על-פי סעיף 18 בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001 (להלן - **חוק זכויות נפגעי עבירה**). המדינה הצהירה כי מלאה את חובתה על-פי סעיף 17 בחוק זה.

הסדר הטיעון לא כלל הסכמה בעניין עונשו של הנאם 3. אשר לעונשם של הנאים 1, 2 ו-5 הוסכם כי ההגנה אינה מגבלת בטיעונה ואילו המאשימה תעתר להשית על נאים אלו עונשי מאסר בפועל, מאסר מוותנה, קנס ופיצויים למשפחת הקורבן. בעניין עונשי המאסר בפועל, תעתר המדינה לעונשים הבאים: 8 שנות מאסר לנאם 1; 6 שנות מאסר לנאם 2; 7 שנות מאסר לנאם 5.

עוד הוסכם, כי אופנו של הנאם 1 ורכב מסווג טויטה של הנאם 5, שנטפסו במסגרת החקירה, יוחזרו אליהם, אך המאשימה תוכל לעתר לחיבור הנאים בקשר בשווי כל הרכב. בדיון הודיעו הצדדים על הסדר הטיעון, והוא-היא המאשימה, כי יומיים קודם לכן נפרץ המקום שבו אוחסנו כלי הרכב, האופנו נגנבו והרכב נזוק. לפיכך התבקשה שהות לשם הסדרת ההסכם בעניין כל הרכב. בישיבת הטיעונים לעונש הודיעה בא-כוח המאשימה כי הוסדר תשלום לנאים 1 ו-5 בסכום השווה לכל הרכב.

5. לביקשת בא-כוח הנאים 1-4, הוגשו تسקרים מטעם שירות המבחן בעניין נאים אלו (הנאם 5 לא היה מעוניין בהגשת תסקירות בעניינו). כן הוגש תסקיר נפגע עבירה בעניין משפחת המנוח.

הטייעונים לעונש נשמעו בדיון מיום 19.9.2019.

ב. **עובדות כתבי האישום (המתוקנים בהתאם להסדרי הטיעון)**

עמוד 5

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

(1) כתב האישום בהליך העיקרי - ת"פ 17-12-4795 - בעניין כל הנאשמים

6. עובדות כתב האישום בהליך העיקרי, כפי שתוקן במסגרת הסדר הטיעון בעניין הנאשם 4, אין זהות לעובdotnu על-פי התקoon במסגרת הסדר הטיעון בעניין הנאשמים 1, 2, 3, ו-5. בשל חלקו הקטן יחסית של הנאשם 4, לעומת זאת חלקם של הנאשמים האחרים, העובדות שיפורטו להלן הן על-פי כתב האישום המתוקן בעניין הנאשמים 1, 2, 3 ו-5. לגבי הנאשם 4, יובאו העובדות על-פי כתב האישום המתוקן בעניינו.

האישום הראשון בהליך העיקרי - בעניין כל הנאשמים (להלן גם - האישום העיקרי)

7. הנאשמים 1, 3 ו-5 הם אחיהם, והם בני דודים של הנאשמים 2 ו-4. על-פי עובדות האישום העיקרי, הנאשמים 1, 3 ו-5 הורשו בכר שסיעו במעשה אסור ובצורתה חריפה, לגרימת מוות של מועצת קרامة (להלן - המנוח), חבלו בצוותא חריפה של אבדון, כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לשימוש המעשה. הנאשמים 1 ו-2 הורשו גם בನשיות נשך ונางם 5 בהחזקת נשך שלא כדין. כמו כן, הנאשמים 3 ו-4 הורשו בכר שניסו לפגוע אדם שבו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לשימוש המעשים.

8. ביום 3.11.2017, בין השעה 15:00 לשעה 16:00, הגיעו הנאשם 3 וחברו מוחמד קרامة (להלן - מוחמד), לשטוף את רכבו של מוחמד, מסווג ב.מ.וו (להלן חלק זה - הרכב), בסככה לשטיפת מכוניות, 'אל נורס', בניהולה של משפחת קרامة, המצוייה לצד כביש 60 בכפר א-ראם (להלן - מקום השטיפה).

שנים מבני משפחת קרامة, אמיר קרامة והמנוח, החלו לנוקות את הרכב באמצעות מטאטא, ובשל כך התגלו ויכוח ביןם בין הנאשם 3 ומוחמד, אשר דרשו שניקוי הרכב יהיה ידני, באמצעות מטלית. ויכוח זה התפתח לכדי אלימות, מילולית ופיזית, שבמהלכה אמר קרامة, המנוח ואח נסיך שלהם, ששמו מנצ'ור, היכו ופצעו את הנאשם 3 ואת מוחמד.

9. הנאשם 3 קרא לעבר בני משפחת קרامة הנזכרים לעיל, "אם אתם גברים, תחכו פה" ועצב את מקום השטיפה עם מוחמד. הנאשם 3 התקשר אל הנאשמים 1 ו-5, אמר להם שהיכו אותו, ונסע עם מוחמד למסעדה של דודם, עadel רג'בי, המצוי בא-ראם (להלן - המסעדה).

במסעדה חברו יחד הנאשם 3 ובני משפחת רג'abi, הישם, אמיר והנאמן 4, שהיו במקום, כדי לחזור אל מקום השטיפה ולהוכיח את בני משפחת קרامة. הישם רג'abi שמע על האירוע מהנאמן 3, התקשר מהמסעדה לאחיו, הייתם, והודיע לו על הסכוסר ועל המכוון שסטג הנאשם 3 מבני משפחת קרامة. בעקבות שיחה זו, נסע הייתם אל מקום השטיפה ושוחח עם בני משפחת קרامة שהוא באותו מקום. במקביל, אסף הנאשם 1 את הנאשם 2 מקלנדיה, באמצעות אופנו מסוג סאן יאנג (להלן - האופנו), שבבעלותו.

10. אותה עת, נסע הנאשם 4 ברכבו מסווג פולקסווגן טוראן, את הנאשם 3, את אמיר רג'abi ואת חלייל אדקיק,

במטרה להתעמת עם בני משפחת קרואה. נאשמים 3 ו-4 הצדידו באלוות לצורכי העימות. על-פי כתוב האישום המתוון בעניין הנאשם 4, הוא עצר בדרכו בחנות לחומרិי בניין ושם נרכשו שתי האלוות.

סמור לאחר שהייתם עזב את מקום השטיפה, הגיעו למקום הנאשמים 3, 4 ו-5 בני משפחה נוספת. הם ירדו מכל הרכב בעודם חמושים באלוות ונעמדו - בצדרא מאימית - מול בני משפחת קרואה, שאף הם היו מצודים במקלות. מיד לאחר מכן חזר הייתם אל מקום השטיפה, בניסיון להפריד בין הניצים.

11. כעבור דקות ספורות, הגיעו למקום הנאשמים 1 ו-2 רכובים על האופנו של הנאשם 1. הנאשם 1 הוציא מטה המטען של האופנו שני רובי סער מסוג 16-M (להלן גם - **רובה 16-M או רובה 16-M**). סמור לכך, בעיתוי ובנסיבות שאין ידועות למאשימה, הצדיד הנאשם 5 באקדח.

הנאשמים 1 ו-2 ירו באמצעות שני רובי ה-16-M והנ禀 5 ירה באמצעות האקדח לעבר בני משפחת קרואה.

במהלך האירועים המתוונים, נפגע המנוח מקליע שגרם לשטף דם בשיריר הגב תחתון, לשברים בשתי חוליות, לפגיעה בטחול ובכilia השמאלית, לפגעה בדיאפרגמה מצד שמאל, לשבר בצלע השמינית השמאלית ולدم שהתנקז בחלל הבطن והחזה. פגעות אלו גרמו למות המנוח.

12. לאחר הפגעה במנוח, התקדמו בני משפחת קרואה אל עבר הנאשםים ובני משפחת רג'בי במטרה לתקוף אותם, אך בני משפחת רג'בי נסוגו לאחר. היחסם לנקח את רובה ה-16-M מידיו של הנאשם 1 ונמלטו מהמקום. הנאשם 2 והנ禀 5 המשיכו לירות במהלך נסיעתם, אל עבר בני משפחת קרואה (הערה: בכתב האישום המתוון כונה הנאשם 5 בהקשר זה "האחר", אך מקובל עליי הסברה של באט-כח המאשימה, כי מדובר בשגיאת הגעה, כתוצאה מכך שהנוסח האחרון של כתב האישום המתוון, התבבס על הנוסח שקדם לו, שהוגש קודם לתפיסת הנאשם 5, אשר קודם תפיסתו כונה "אחר" (ראו הבהרת המאשימה בפרוטוקול הטיעונים לעונש בעמ' 547 שורה 10, בעמ' 575 שורות 20-22, בעמ' 576 שורה 22 עד בעמ' 577 שורה 7).

כתוצאה מעשייהם המתוונים של הנאשםים, שנעו בשווota חדא, נפצעו גם שלושה מבני משפחת קרואה: בדיוו' קרואה נפצע בשוק רגלו הימנית, מאמון קרואה נפצע בירכיו, מנצור קרואה נפצע בקרקפת.

האישום השני בהליך העיקרי - בעניין הנאשם 1

13. על-פי עובדות אישום השני, הנאשם 1 הורשע בהחזקת נשק ללא רשות על-פי דין להחזקתו.

14. במהלך שנת 2015, ביום שעינו ידוע במידוק, רכש הנאשם 1 רובה 16-M, תמורת סך 30,000 ₪ והחזקיק אותו ברשותו עד יום 3.11.2017.

במסגרת ההודעה על הסדר הטיעון הוסכם (כפי שהוזכר לעיל), כי ההגנה טען שהחזקת הרובה האמור הייתה רק לצורך "חפנות", רק מחוץ לשטחי ישראל, כי לא נتفس וכי אין קשור אל האישום העיקרי. כן הוסכם, כי המאשימה לא תסתור זאת בראיות.

(2) כתוב האישום בת"פ (מחוזי ירושלים) 18-07-31667 - בעניין הנאשם 4

האישום הראשון בהליך שצורך - בעניין הנאשם 4

15. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום שימש נ"פ 357 סוכן מטעם משטרת ישראל (להלן - **הסוכן**). בין לבין הנאשם הירות ארוכת שנים. במסגרת הקשר בין הסוכן לנאשם ובמועדים הרלוונטיים לכתב האישום, קשר הנאשם קשר עם הסוכן לעשית עסקאות נשק בתמורה כספית.

16. על-פי עובדות האישום הראשון, הנאשם 4 (להלן חלק זה - **הנאשם**) הorschע בעבירה של עסקה אחרת בנشك שהוא לא בעליו, על דרך של תיווך העסקה בין הסוכן לבין שכן של הנאשם (להלן באישום זה - **השכן**) וכן בין הסוכן לבין אדם נוסף (להלן באישום זה - **הآخر**).

17. ביום 27.11.2017 פגש הסוכן את הנאשם, שעמו היה בקשר, והשניים נסעו לביתו של הנאשם בא-ראמ. בהגיעם, מסר השכן לרובה דמו 16-M והנאשם העביר אותו לביתו. הנאשם אמר לסוכן שהוא מעוניין למכוון נשק, ובקש את עזרת הסוכן במציאת קונה. כעבור מספר ימים, אמר הסוכן לנאשם שיש לו קונה המתעניין בנشك ארו, והנאשם אמר לו שמחירו של 16-M הוא 40,000 ₪. בהתאם לתיאום בין הסוכן לנאשם, נפגשו השניים ביום 4.12.2017 בשעות הצהרים בא-ראמ, לשם עשיית העסקה. הם הגיעו לביתו של השכן, שהוציא מביתו קרטון גדול ובו שני כלי נשק דמו 16-M. הנאשם פירק את כל הנקש, הציגם לסוכן ולאחר שהסוכן בחר אחד מהם, סיכמו שמחירו יהיה 40,000 ₪. לאחר מכן נסעו לכפר עקב, שם אמר הסוכן שהוא הולך להביא כסף והלך לדרכו.

18. סמוך לשעה 20:30 שוחח הסוכן עם הנאשם ואמר שהכסף ברשותו והשניים קבעו להיפגש בקולדיה. עם הגיעו הסוכן לקלנדיה, אסף אותו הנאשם ברכבו והם נסעו לכפר עקב ומשם חזרה לא-ראמ. במהלך הנסעה התקשר הנאשם אל الآخر שברשותו נשק, וקבע להיפגש עמו. הסוכן ביקש לקבל גם כדורים. בדרכם לפגש את האחר, הסביר הנאשם לסוכן שהאחר עוסק בהרכבת כלי נשק, ושכעת הנשק אצלו לשם הכנתו לשימוש. הנאשם והסוכן הגיעו סמוך לחנות בא-ראמ ושם פגשו את האחר. לאחר שהנאשם שוחח עמו, נכנס האخر אל הרכב ונסע להביא את הנشك, בעוד הנאשם והסוכן ממתינים לו במקום. בשלב מסוים אמר הנאשם לסוכן להמתין ועזב את המקום.

19. לאחר זמן ממושך, האחר חזר עם רובה דמו 16-M שהחשב לירוי תחמושת בקליבר 5.56 שבכוויה להמית (להלן באישום זה - **הנשדק**), והשניים הגיעו להגעה הנאשם כדי להשלים את העסקה. כעבור חצי שעה, הגיע הנאשם למקום כשברטותו מכלול ירי של 16-M וכדורים. הנאשם לקח מהאחר את הנشك ונכנס לרכבו עם הסוכן. אדם נוסף

שהיה מעורב בעסקת מכירת הנשק, הרכיב את הנשק ומילא את המחסנית ב כדורים. הנאשם והסוכן נסעו יחד עם הנשק לכפר עקב, שם יירה הסוכן מספר יריות בנשק לשם בדיקתו לפני הרכישה, אך נתקל במעצור. הנאשם התקשר אל الآخر, כדי שישדר את התקלה. בהוראותו של الآخر, שבו הנאשם והסוכן לא-ראם ופגשו את الآخر שתיקן את התקלה בנשק. לאחר מכן נתן הנאשם לסתוקן את הנשק ומחסנית תואמת שבה 23 כדורים בקליבר 5.56, ובתמורה נתן הסוכן לנ会同 סך 40,000 ₪ במזומנים.

האישום השני בהליך שגורף - בעניין הנאשם 4

20. על-פי עובדות האישום השני, הנאשם הורשע בעבירה של עסקה אחרת בנשק ללא רשות על-פי דין.
21. קודם ליום 3.1.2018 החזיק הנאשם ברשותו רובה דמו 16-M, שכוכחו להמית, עם חלקי כלי נשק תקניים, כגון מכלול ירי ומכלול ידית דרייכה (להלן באישום זה - **הנשק**).
- ביום 3.11.2017 בא-ראם, נעשה שימוש בנשק במהלך עימות אלים בין בני משפחת כראמה לבני משפחת בדראן ורג'יב, שבו השתתף הנאשם בצוותא חד עם אחרים ובמהלכו נרג'ב המנוח (MouseEvent כראמה) (**האירוע המתואר באישום העיקרי בהליך העיקרי**).
- ביום 3.1.2018, על רקע הקשר בין הנאשם לסתוקן בעניין עסקת הנשק שתוארה באישום הראשון,פגש הסוכן את הנאשם ו אמר לו שהוא מעוניין לרכוש נשק נוסף עבור אדם אחר. בימים שלאחר מכן, שוחחו שניים מספר פעמים לשם קידום עסקת רכישת רובה 16-M (להלן באישום זה - **העסקה**). במהלך שוחחו על רכישת הנשק של הנאשם שתואר לעיל, והנ会同 ביקש שהסוכן ישלם לו מוקדמה בסך 3,000 ₪.
- ביום 7.1.2018 נפגשו הנאשם והסוכן ואדם נוסף (להלן באישום זה - **האחר**). במהלך הפגישה סיכמו הסוכן והנ会同, בנסיבות האחר, את פרטי העסקה, שלפיה הסוכן ירכוש מהנ会同 את הנשק תמורת 47,000 ₪. הסוכן מסר לידי הנתבע בסך 3,000 ₪ במזומנים, והם קבעו להיפגש למחרת לשם השלמת העסקה.
- ביום 8.1.2018 סמוך לשעה 20:00 ולאחר תיאום מוקדם, הגיע הסוכן לא-ראם ופגש את הנאשם ואת الآخر, שעלו לרכבו. במהלך הפגישה אמר הנאשם לסתוקן שאין בכוונתו למכור את נשקו האישוי, שתואר לעיל, וזאת בשל הסכuer בין משפחתו למשפחה. لكن הנאשם הציגו לסתוקן תמנות של כלי נשק וציינו כי מחירו של אחד הוא 48,000 ₪ ושל השני 42,000 ₪. לאחר שהסוכן ביקש לקנות את הזול מביניהם, התקשר الآخر אל בן דודו המכונה מוחמד (להלן - **מוחמד**) וביקש שיביא את הנשק שבחר הסוכן. מוחמד הגיע, נכנס לרכבו של הסוכן וטען שהנשק שביקש, כבר נמכר. לאחר שניסיונו של הנאשם להציג נשק אחר לא הצליחו, הביר הסוכן לנ会同 שיש להשלים את העסקה עוד באותו יום. מסיבה זו סיכמו הנאשם והסוכן שהנ会同 ימכור לסתוקן את הנשק האישוי שלו, שתואר לעיל, בתמורה לסהך 47,000 ₪ ובהתאם לפרטי העסקה שסוכמה ולכן الآخر ומוחמד נסעו ברכבו של הנאשם כדי להביא את הנשק.

25. מוחמד והאחר חזרו סמוך לשעה 22:00 וברשותם שקיית שבתוכה היה נשקו של הנאשם, שתואר לעיל. הארבעה נסעו למקום סמוך ושם העביר הנאשם את הנשק לידי הסוכן. בהנחייתו יירה הסוכן מחסנית שלמה באמצעות הנשק. לאחר מכן חזרו השניים אל מקום המפגש בא-ראמ ושם ניקה האח את הנשק והכנסו אותו לשקט. לאחר מכן מכיר הנאשם לסוכן את הנשק בצויר מחסנית תואמת, בתמורה לסה"ק 43,300 ₪ בזמן, שהסוכן נתן לנאים. לאחר מכן עזב הסוכן את המקום עם הנשק שרכש.

זמן קצר לאחר מכן, הבחן הסוכן שמכלול הנשק הוחלף במכלול פלסטיק. הסוכן התקשר לנאים, דרש ממנו את המכול שהוציא מהנשק, והשניים קבעו להיפגש שוב בא-ראמ. סמוך לאחר מכן,פגש הסוכן את הנאשם, שלאחר שיחת בין השניים, התקשר אל الآخر. האח הגיע למקום כשבישותו מכול תקני של 16-M, שאותו מסר לסוכן. הסוכן עזב את המקום לאחר שה הנאשם אמר לו שהתלויץ עמו. ביום 9.1.2018, לאחר תיאום מוקדם,פגש הסוכן את הנאשם עם האח בא-ראמ ונתן לו ס"ק 3,000 ₪ לשם השלמת העסקה.

ג. רקע תמציתי בעניין החקירה, מעצר הנאים, הגשת כתבי האישום וכלי הנשק המעורבים

26. האירוע נושא האישום העיקרי אירע ביום 3.11.2017 בא-ראמ (צפונית לירושלים), בשטחי הרשות הפלסטינית. חקירת האירוע החלה באמצעות המשטרת הפלסטינית וביום 4.11.2017 נעצרו ברשות הפלסטינית הנאשם 1 (אנס בדראן) וה הנאשם 3 (מחמד בדראן), שניהם חסבי בית חנינה. ביום 8.11.2017 הועברו נאים אל ידי משטרת ישראל, שהמשיכה את חקירת האירוע.

ה הנאשם 2 (מוסטפא בדראן) נעצר ביום 9.11.2017, לאחר שהתייצב במשטרת לחקירה שלאליה הזמן. הנאשם 4 (אכרם רגב) נעצר ביום 22.4.2018, וה הנאשם 5 (ויסאם בדראן) נעצר רק ביום 3.2.2019.

הנאים 1, 2, 4 ו-5 עכוורים עד תום ההליכים, ואילו הנאשם 3 שוחרר מהמעצר ביום 28.6.2018.

27. כתב האישום הראשון הוגש ביום 4.12.2017 נגד הנאים 1, 2 ו-3.

לאחר הגשת כתב אישום נוסף (בת"פ 39035-05-18) נגד הנאשם 4 (אכרם רגב), בקשה המאשימה (בקשה מיום 17.5.2018) לאחד את עניינו עם ההליך העיקרי בעניין הנאים 1-3 ולת匿名 את כתב האישום בהתאם. בהתאם להחלטה מיום 28.5.2018, כתב האישום בהליך העיקרי תוכנן על דרך של צירוף הנאשם 4 (התיקון הראשון). בדיעון מיום 26.12.2018 הודיעו המאשימה וב-כוח הנאשם 4 על הסדר הטיעון בעניינו, אשר על-פיו וכמפורט לעיל, תוכנן כתב האישום בהליך העיקרי רק בכל הנוגע לנאים 4, צירוף כתב האישום בהליך שצירוף, אף הוא תוכנן, הנאשם 4 הודה בעובדות כתבי האישום המתוקנים והורשע על-פייהם.

לאחר הגשת כתב אישום נוסף (בת"פ 35328-02-19) נגד הנאשם 5 (ויסאם בדראן), בקשה המאשימה (בקשה מיום 10

14.2.2019) לצרפו אל ההליך העיקרי ולתקן את כתוב האישום בהתאם. בהתאם להחלטה מיום 26.3.2019, כתב האישום תוקן על דרך של צירוף הנאשם 5 (התיקון השני).

בדיון מיום 6.6.2019 הודיעו הצדדים על הסדר הטיעון בעניין הנאים 1, 2, 3 ו-5, אשר כאמור, כלל תיקון נוסף של כתב האישום (התיקון השלישי). בדיון זה הורשעו נאים אלו על-פי הודהותיהם.

28. מבין הרובים מסוג 16-M ששימשו את המעורבים באירוע המתואר באישום העיקרי, אחד הוסגר לרשות הפלסטינית והועבר למשטרת ישראל בידי אחד הנוכחים במקומם. רובו נסף ששימש באירוע, נמכר לסוכן משטרה, כמתואר באישום השני של כתב האישום בהליך שצורף בעניין הנאים 4. הרובה שלגביו הורשע הנאים 1 באישום השני בהליך העיקרי, לא נתפס ועל-פי הנטען, אינו קשור באישום העיקרי.

ד. תקיורי שירות המבחן

29. **תקיורי שירות המבחן** הוגשו בעניין כל הנאים, למעט הנאים 5, שלא היה מעוניין בכך.

30. **התקיר בעניין הנאים 1 - אנס בדוראן:** הנאים 1, ליד 1993, רוק. אחיו של הנאים 3 ו-5. עד מעברו גר בבית הורי בשכונת בית חנינה החדשה. אבי נגה אוטובוס ואמו עקרת בית. הוא השלישי מבין שישה ילדים. שניים מאחיו נשואים, שלושה עובדים והצעיר תלמיד בית ספר. סיים 12 שנות לימוד בבית ספר פרטני והוא זכאי לתעודת "תוגיה" (תעודת בגרות על-פי תכנית הלימודים של הרשות הפלסטינית, הנהוגה במצרים ירושלים), בмагמת מלונות. תקופה ילדותו ונערותו הייתה תקינה ולאחר לימודי התיכון עבד כונה במלון ובמקביל למד במשך שנתיים בבית ספר לשפים במלון בירושלים. לאחר מכן, במשך שלוש שנים וחצי עבד ולמד במסעדת שף בירושלים ובתום לימודי היה שף ארוחת בוקר בבית מלון באבו-גוש. עסוק בספרות מגיל צעיר בתחום הרמת משלחות, אימוני כוח ורכיבה על סוסים. לדבריו, מעולם לא השתמש בחומרים פסיכואקטיביים. על-פי התרומות שירות המבחן, הוא בעל כוחות ויכולות בתחום התעסוקתי ובתחום החברתי.

לנאים 1 אין הרשעות קודמות. הוא מתנסה להכיר באחריותו לעבירות שבנה הורשע. לדבריו, ירה באוויר מתוך כוונה להפסיק את המריבה בין המשפחה לבין המשפחות ואך עזב את המקום מבלי לדעת שפגע באדם. שירות המבחן התרשם כי הוא מתנסה להפנים את הביעיות שבמעשיו, לרבות חומרת ההשלכות שיש להחזקת נשק ולשימוש בו, וכי הוא ממוקד במצבתו במעצר. עם זאת, הביע חרטה על מעשיו, על הפגיעה אחר, על ההשלכות על משפחתו הנפגע ועל המחיר שמשפחותו שילמה. סיפר על תהליך הסולחה המתנהל בין המשפחה ועל כך שמשפחותו שילמה למשפחה המנוח "עטווה" בסך 115,000 דינר, חלק ראשון בסולחה. שלל מעורבות קודמת באירועים אלימים. לדבריו, רכש את הנשק בשל השימוש המקובל בסביבתו בשוק במהלך חתונות.

שירות המבחן התרשם כי הגורמים מפחיתו הסיכון אצל הנאים 1 הם, היותו אינטלקגנט, בעל יכולת תקשורת תואמת,

משפחה בעלת ערכים נורמטיביים ונראית כי הוא בעל כוחות, שאיפות ויכולות תפקודיות תקינות וחוביות. בעברו גילה יציבות בתחום הלימוד, התעסוקה והספורט. לצד זה, נראית כי ישנו פער גדול בין תפקודו קודם למעצרו לבין העירונות שבהן הורשע ותוczאותיהן. גורמי הסיכון להישנות התנהגות פוגענית דומה, הם הקשי שלו להידרש לפער האמור ולבחון את המוקדים הבעייתיים העומדים ברקע הדברים. כמו כן, מעורבות בני משפחתו הנוספים, שני אחיו, בן דוד מצד אביו ובן דוד מצד אמו, מעלה כיДобавר באירוע חמולתי אשר נלו אלו אחירות וסולידריות משפחתיות, המגבירה את רמת הסיכון להישנות התנהגות פוגענית דומה ולהמשך קיומם של מרכיבים המאפיינים סכום משפחות. לפיך ושל העירונות החמורות שבהן הורשע הנאשם 1, לא הומלץ על שיקום או חلوפה עונשית בקהילה, אלא על מסר בפועל ועל מסר מותנה, שישמש עונש מרתייע.

31. **התזכיר בעניין הנאשם 2 - מוסטפא בדראן:** הנאשם 2, יליד 1993, נשוי. עד מעצרו גר עם אשתו בדירה סמוכה לבית הוריו. שלוש שנים קודם לעצרו עבד בסניף מרכזיים (רמי לוי) במבשרת ציון בתפקיד אחראי ניקיון. את אשתו, שאף היא עובדת שם, הכיר במקום העבודה. הוא החמישי מבין חמישה ילדים. אביו, רואה חשבון במשרד עצמאי ואמו עבדה בחינוך וכיום אינה עובדת.

הנאשם 2 סיים 12 שנות לימוד. בשל קשיים בלימודים לא ניגש לבחינות הבגרות וסייע בפרנסת המשפחה. מגיל 18 עבד במספר מקומות למשך תקופה מסוימת וביטה רצון להתקדם בתחום התעסוקתי. לאחרונה קיבל רישיון נהיגה במשאית ומעוניין לעבוד בכך.

לנאהם 2 אין הרשות קודמות ואין משתמש בחומרים פסיכואקטיביים. על-פי התרשםות שירות המבחן הוא מתקשה להכיר באחריותו לעירונות שבהן הורשע. לדבריו, נכח במקום וירה באוויר כדי להפסיק את המריבה ולאחר מכן עזב את המקומם בלי לדעת שפצע באדם. לדבריו, הצטרף אל בן-דודו (הנאשם 1) מתוך תחושת מחויבות ורצון לשיע לבני משפחה, לא ידע שהוא לו נשק וambil שחשב על ההשלכות של מעשיו. הביע חרטה על התנהלותו, צער על הפגעה אחר, על ההשלכות שיש למשגיח על משפחת הנפגע ועל המחיר ששפחתו משלם. אף הוא סיפר על הליך הסולחה עם משפחת המנוח ועל ה"עטווה" שלוימה. לדבריו, הפיק לקחים מהairoע ובודיעבד הוא סבור שלא היה צריך להיענות לבקשת בן-דודו ולהצטרף אליו. שלל קשרים חברתיים שלוים, אשר להערכת שירות המבחן עומדים ברקע העירוה. על-פי התרשםות שירות המבחן, הנאשם 2 מחזיק בעמדות מסורתיות נוקשות בכל הנוגע לקשריו המשפחתיים וכי עבר את העירונות על רקע מחויבות זו.

בעניין הגורמים המצביעים על סיכוי לשיקום, עמד שירות המבחן על כך שלנאשם 2 יכולות, כוחות וSHAיפות לניהול אורח חיים תקין, כפי שבאו לידי ביטוי ביציבות תעסוקתית טרם מעצרו ובתכניותיו להשתלבות בעבודה בעתיד. כמו כן נראה, כי הפיק לקחים וכי עצם מעצרוISM גורם מרתייע עבورو. מנגד, בעניין גורמי הסיכון להישנות העירוה, הרושם הוא כי כאמור, לנאהם 2 עדות מסורתיות מושרשות ונוקשות, המקשות עליו לבחון את ההשלכות של מעשיו, והוא אף עשו פעולה באופן אימפליסיבי ואלים. הוא מתקשה לבחון את דפוסי התנהלותו הבעייתיים במצבים שבהם הוא חוווה איום, שאז פועל באופן הגנתי והישרדותי. על רקע האמור, חומרת העירונות שבהן הורשע ויחסו אל העירונות, לא הומלץ על חלופה עונשית או שיקומית בקהילה, אלא על עונש מסר בפועל לצד מסר מותנה ומרתייע.

32. **הتسkieר בעניין הנאשם 3 - מוחמד בדראן:** הנאשם 3, יליד 1996, רוק. אחיו של הנאשם 1 ו-5. כויס גר עם משפטחו בקילנסואה (בעבר וכماור בתסkieר בעניין הנאשם 1, משפטחו גרה בבית חנינה). סיים 11 שנות לימוד עם תעודת בגרות חיליקית, בשל כך שלדראן, יצא לעבוד כדי לסייע בפרנסת המשפחה, אך שומר על קשר עם חבריו ועם מוריו מהלימודים. עד מעברו עבד בעבודות מזדמנות ובין השאר, בעבודות גבש עם אחיו, במקון כושר וכן עבד עם גיסו בהתקנת מיזוג אוויר.

ה הנאשם 3 היה קשורם קרובים עם הוורו. לדבריו, מאז האירוע נושא האישום, המשפחה עברה משבר נפשי וככלכלי קשה. כדי להתרחק ממוקורות הסכסוך וממשחת המנוח, המשפחה עברה לגור בקילנסואה. כמו כן, כדי לעמוד בתנאי "העטווה", שככל הסכם שלפיו שני הצדדים התחייבו לא לעשות כל פעולה נקמה בכפוף לתשלום הסכם שהוסכם, המשפחה מכירה את הדירות שבנו לו ולאחיו וגם רכבו נמכר.

ל הנאשם 3 אין הרשות קודמות. הוא מכיר באחריותו לעבירות שעבר והביע חרטה. סיפר שנסע עם חברו לשטוף את רכבו, ואז התפתח ויכוח בין אותו חבר לבין המנוח בעניין אופן שטיית הרכב, שהסלים לאليمות. לדבריו, ניסה להרגיע את הצדדים, אך המנוח ואחיו שהצטרכו התNELפו עליו והיו אוטו, עד שכמעט התעלף ונמלט מהמקום. הוא הרגיש פגוע ומושפל וכן התקשר לאחיו ושיתף אותו במא שקרה. כוונתו הייתה להחזיר לחורים שתקפו אותו והשפלו אותו, אך לא כוונה לתוכאות טרגיות. כשאחיו הגיעו אל מקום השטיפה, כבר זיהו משפחת המנוח הצידיה באלוות וברצלים וכן החלה הקטטה, עד שבשלב מסוים אחיו ירה באויר כדי להפריד ביניהם. כשמעיר, פחד וכן בריח מהמקום.

ה הנאשם 3 היה תקופת מעצר קשה במיוחד עבורו. הרגיש לא שיר למקום, חש חרדה, פחד מהנסיבות וחש בדידות. לאחר שהועבר לאגף אחר, עבד במטבח ובחוליה. היום מרגיש אשמה לקרות האירוע, להליך המשפטי וכל השלכותו ולדראן, כל אלו הובילו לכך שבittel אירוסין. הוא סובל מיסורי מצפון והוא מוצא מנוחה בשל כך שבגללו בחור צער בן גילו מצא את מותו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם 3 אינו בעל מאפיינים עבריים ואלימים וכי הוא מבטא הבנה מחמירה של תוכאות העבריות ואף מסוגל להביע את צערו על תוכאות האירוע. כמו כן, ביטה נוכנות להשתלב במסגרת טיפולית, לשם בחינת בחירותיו והתנהלותו בעקבות שחזורו.

שירות המבחן ציין כי גורמי הסיכון לשיקומו של הנאשם 3 הם היותו צעיר, רוק, שומר על אורח חיים נורטטיבי, מתפרק באופן תקין ויציב, מכיר באחריותו למעשיו ולתוצאותיהן, בעל עדמות חברותיות טובות וublisher צער. כן נשקללה משפחת מוצאו הטובה, המתפרקת וה頓מתה והעובדת שההליך המשפטי ותקופת המעצר מלאו גורם מרתקע. עם זאת, באשר לגורמי הסיכון להישנות העבריה צוין שמדובר בעבירה על רקע תחשות פגעה, כאус והשלפה, תוך התנהגות אימפרסייבית ללא הפעלת שיקול דעת. הערכת שירות המבחן היא, כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה נמוך ואילו רמת המסוכנות לנקיות התנהגות אלימה, ביןונית. נשקלו חומרת העבריות ותוצאותיהן הטרגיות, חוסר יכולת לווסת דחיפים ולהפעיל שיקול דעת ונטיה להתנהגות אימפרסייבית במצביו דחק, וקושי בביטחון בקשר לדמיות ממשמעות. שירות המבחן המליץ להשיט על הנאשם 3 עונש מווחשי שיצמצם חשש להישנות המקירה.

33. **הتسkieר בעניין הנאשם 4 - אכרם רג'בי:** הנאשם 4, נשיי ואב לילדה בת 3. הוא בן שני מתוך שמנוה ילדים. עד מעצרו גר ביחידת דיר ליד משפטו בכפר עקבר ליד ירושלים ועבד בעבודות מזדמנות בשיפוצים, בבניין, בצבע ובאלומינום, ובمساعدة שהייתה בעלותו אביו. סיים 8 שנות לימוד וזאת לדבריו, לאחר ששסייע בצרפת המשפה. עם זאת, מגיל צעיר ייחסו עם הוריו מתחומים על רקע התחבורתו לחברת שולית, מעורבותו בפלילים, ישיבה במאסר והתמכרוו לסתמים.

החל שימוש בשם ניל 17 ובשנים 2010-2014 גם שתה אלכוהול. בעבר היה בתקופת מבחן במסגרת שירות המבחן, שבמהלכה טיפול ביחידה לטיפול בנפגעים סמים בירושלים והתקנה מסמים. התחנן לראשונה בשנת 2011, אך התגרש כעבור כחודש לאחר שנשפט לעונש מאסר. נישא בשנית בשנת 2015 לצעירה בת 25. ייחסו עם אשתו תקינים ותומכים. בתו נולדה עם מרכיבות רפואיים משמעותית, שהטיפול בה דרש משאבים נפשיים וכיספיים משמעותיים. ביתא דאגה מכך שאשתו, תושבת הרשות הפלסטינית אינה דוברת עברית, נאלצת להתמודד עם מצב זה לבדה.

משפטו נורטטיבית. כום אביו מובטל, לאחר שהמסудה שהייתה בעלותו נשרפה במסגרת הסכסוך שהתרפה בין שתי המשפחות, עקב מעורבותו בעבירה הנוכחית. הקשר עם אמו קרוב. לדבריו בעת שנשא עונשי מאסר, אמו הייתה השב לבקר אותו. לחובתו שלוש הרשעות קודמות. האחרונה משנת 2018 בעבירות רכוש, כניסה לישראל ללא כדין ואלימות. עד היום נשא בשלושה עונשי מאסר. מגיל צעיר נחשף לחברת שולית. מוכר לשירות המבחן על רקע הרשעותיו הקודמות ובין השאר, עבר במסגרת תליך שיקומי בשנת 2011, אך למרות זאת, nondum אז למאסר. עתה הדגיש הנאשם 4, כי מאז שחרورو מהמאסר בשנת 2014, עבר תליך שיקום משמעותי, בין היתר על רקע נישואיו שהביאו למפנה חיובי במצובו.

בעניין העבירות שבן הורשע עתה, נתה להמעט בחלוקת. לדבריו, הגיע אל המקום כדי לסייע לבני משפחתו המורחבת בשל חשו מפגעה בתדמיתו. בעניין עבירות הנشك טען, כי לא התקoon להיות מעורב בהן, אך הסוכן המשטרתי הפציר בו מספר פעמים לסייע לו. בשל מצבו הכלכלי הקשה ובמיוחד מצבה הרפואי של בתו והקושי לתפקיד במסגרת תעסוקתית, התפתחה לעבור את העבירה. בהקשר זה העיר שירות המבחן, כי עליה הרושם שהוא מתקשה להכיר באחריותו למשען, נוטה להשליך את האחריות למשען על גורמים חיצוניים, נוקט גישה קורבנית, תוך קושי לבחינה ביקורתית של התנהלותו ושל בחירותו, ובעוודו מגן תפקוד חיובי של חי משפחתו.

בעניין הערכת הסיכון לעברינות נאמר, כי הנאשם 4 גדול במשפחה שבה סבל מחסכים רגשיים, בעוד הוריו התקשו לשמש עבورو דמיות סמכותיות ולהציג לו גבולות. הוא התחבר לחברת שולית, היה מעורב בפלילים והתמכר לסתמים ולאלכוהול. אמנם קודם למעצרו הנוכחי ולאחר נישואיו, ניסה להימנע מעורבות בפלילים, אך מעורבותו בעבירות החמורות שבן הורשע עתה מצביעה על קושי להימנע מעורבות בפלילים לאורך זמן. גורמי הסיכון הם אפוא, חומרת העבירות, הקושי להכיר באחריות, במיוחד ירוד, היענות לקודים שלדים, גישה קורבנית ובחירה בפתרונות שלדים. לצד זה, גורמי הסיכון לשיקום הם צמצום משמעותית בהיקף מעורבותו הפלילית מאז שנת 2010, התמודדות עם מצבה הבריאותית של בתו ויכולתו להפיק תועלות מהליך טיפולו ושיקומי כפי שהיא בעבר. למרות רצונו להשתלב במסגרת טיפולית, שירות המבחן העירך שאינו בשל לכך. הומלץ להשים מוחשית התואמת את חומרת העבירות וממחישה צורך בשינוי חיובי באורח חייו.

34. תסקיר נגעי העבירה שהוגש, הוא ארוך ומקיף (14 עמ'). ערכה אותו מפקחת נגעי עבירה הגב' סיון קוריס (להלן בחלק זה - **המפקחת**), לאחר מפגש עם הוריו של המנוח, מועצתן קרامة ז"ל, עם שלושה אחיו ועם אחותנו. להלן יובאו אפוא, רק עיקרי הדברים.

התרשםותה של המפקחת היא כי למשפחה נגרם נזק חמור וקשה על רקע הפתאומיות והאכזריות שבה נהרג המנוח, כתוצאה מאירוע שהחל בויכוח נקודתי בנסיבות שליליות והתפתח במהלך השימוש במסיבי בנשך חם ולנסיבות טראגיות. בני המשפחה גילו עניין רב בחקירה ובהליך המשפטי ועשו מאמץ לעקב אחריהם. ההתרשות היה כי האירוע והסדר הטיעון מצפים אצל המשפחה את תחושת התלישות והקיפוח ומקצתנים את תודעתם ביחס למעמדם המוחלט, לפי תחושתם, מול הממסד הישראלי. הם תיארו תחושות בדבר צורר לפעול באופןם שישבו להם שליטה וכוח וביטהו מחשובות על נקמה, בעוד ההקשר החברתי, תרבותי-מסורתית ודתי שתיארו, הם הבסיס לכך. הערכת המפקחת היה אפוא, כי תפיסה זו של משפחת המנוח ודברים שנאמרו בנושא נקמת מות בן משפטם, עלולה להסלים את המתח שנוצר בין קבוצת הפוגעים לקבוצת הנפגעים באירוע, ולהוביל לפגיעות חוזרות וקשה ואולי אף למעגל נקמה הדדי, שלא ניתן לנבא את התפתחותו, עצמותו וחומרתו.

35. משפחת המנוח, מנתה הורים אחד עשר ילדים. המנוח היה העשירי. בעבר עבד האב כנהג אוטובוס וקודם לכך היה בעל חנות מכולת. בעקבות פציעה, הוא מוגבל בתנועתו ומסתיע במקל הליכה. שני הורים אף סובלים מבעיות בריאות שונות. בני המשפחה, שמוצאים מחברון, הם תושבי הרשות הפלסטינית. בשל פציעת האב עברו לגור בא-ראם, אך בעקבות האירוע, חלוקם חזרו לחברון.

המנוח שהיה בן 21, תואר כצעיר, אחראי ורציני שהיה דתי אדוק, היה בקשר עם אנשי דת והקפיד הקפדה ותרה על מצוות הדת, על התפילהות והמנחות במלואם ואף הקפיד במצוות על מצוות כבוד הורים. הוריו סמכו עליו ועל רצינותו, אך גם ציינו כי היה בעל חשוזונו ויכולות חברתיות ובין אישיות גביהות ואף שמר על אחדות המשפחה ועל הקשרים בין האחים. סיים 9 שנים לימוד בהצלחה, אך הפסיק את לימודיו כדי לסייע בפרנסת המשפחה על רקע הקשיים הכלכליים בעקבות פצעת האב. בשנתיים שקדמו למותו עבד עם אחיו בעסק לשיטift כל' רכב.

36. בתסקיר פורטו תחושות הזעם והתסכול של בני המשפחה על רקע האובדן הקשה והדריך האכזרית שבה, לשיטת המשפחה, מצא המנוח את מותו. בני המשפחה הביעו תחושת התסכול על רקע אי השווון בין מעמדם בישראל, לבין מעמדם של הפוגעים וחשם כי "דמו וחיו של המנוח יתפסו על ידי המערכת המשפטית כבעל משמעות פחותה, גם אם הדבר לא "יאמר במפורש".

בני המשפחה תיארו את העובדות הידועות להם והטיעמו כי נדמהו מספר האנשים אשר הגיעו בעקבות הויכוח בעודם מצויים בנשך חם. הם עמדו על הכאב לנוכח הפגעה במנוח, שנפטר לנגד עיניהם. האם סירה, כי לאחר ששמעה על פגיעת המנוח, היא חשה אל המקום וכי חצתה לבנה נשמה את נישומו האחורי. עם זאת הוסיףה, כי התנחמה

בידיעת השופיק לומר את תפילת "אלשהאה" וחיר' בשלווה. על אף שהלו כשותיהם, אובדן המנוח מוחשי אצל בני המשפחה וביחוד אלו שחו ב.gameserverו. בתסaurus אף סופר על הקשר המיוحد שהוא לכל אחד מבני המשפחה עם המנוח ועל כך שהוא הרוח החיה בבית, אך מאז מותו חל שינוי קיצוני בקרב בני המשפחה, שביתם הפרק למעון אבלות קודר. האחים שגורו בבית וסיעו עם המנוח לפנסת המשפחה, עזבו את הבית ועברו לגור בחברון, דבר שפגע מאד גם במצב הכלכלי של ההורים. כולם נותרו בבית ההורים ובת שאינה נשואה.

37. בני המשפחה הביעו צעם על כך שלא כל המעורבים העמדו לדין ואף כעסו על הסדר הטיעון המקל לתפיסתם וכי הדבר גורם להם תחושת חוסר צדק וחוסר אונים. על רקע תחושות אלו, תחושות התלישות והנכור על רקע מעמדם בכלל ומול רשות החוק בפרט, עדמה המפקחת על הסיכון להתרדרות אלימה, על רקע תפיסת המשפחה בכל הנוגע לנושא נקמת הדם. בהקשר זה נאמר, כי בין משפחת המנוח למשפחה הנאשימים נחתם הסכם 'עטווה', אשר בשונה מהסכם 'סולחה', אינו בתחום בזמן. אף אין מדובר בהסכם שענינו מחילה סופית, אלא מעין שביתת נשק לזמן קצר, המוגבל בזמן ובمرחבים גיאוגרפיים. הסכם 'עטווה' נחתם למשך שנה, הוארך בשנה נוספת והארכו הנוספת תישקל לאחר מתן גזר הדין.

38. בהמשך התסaurus תוארה בהרחבה הפגיעה בכל אחד מבני המשפחה שעם נגשה המפקחת, ותואר הקשי של ההורים להתמודד עם אובדן המנוח. האב אמר כי פיזיו או נקמה בכל מקרה לא ישתו לכאב ולאובדן שהוא חש ולא יכפו על כאבו העצום; האם תיארה את הקשר המיוحد שהוא לה עם המנוח מאז שנולד, על קשייה בתפקיד היומיומי מאז מותו ועל קשייה העצומים להתמודד עם אובדן. היא אף תיארה צעם כלפי בני משפחתה שהיו באירוע אף לא הצלicho למנוע את מותו; האחות תיארה קשר מיוחד עם המנוח, חרף פער הגילאים הרב ביניהם, וכן תיארה את קשייה להתמודד עם אובדן. מאז היא מתתקשה בתפקיד וחשה אשמה על המשך חי' השגרה; אחיו של המנוח (שביעי בסדר האחים), נשי ואב לשישה ילדים, נכח באירוע ובכתב האישום תואר כי נפגע בראשו. בעניין פציעתו אמר, כי לא נזקק לטיפול רפואי וכי לא סבל מגבלה כלשהי בעקבות פצעיתו. ניכר כי מאז האירוע הוא מתמודד עם תסמים פוטט טראומטיים, מתתקשה בעבודתו ובהתנהלותו עם אשתו וילדיו. מותו של אחיו משיליך על כל הבית חייו. בשל אובדן תיאבון שחש מאז האירוע, הפחית באופן ניכר משקלו; אח נוסף (התשייע בסדר האחים), שאף הוא נכח באירוע ונפגע בראשו, אף לא נזקק לטיפול רפואי, הוא רווק. היה קרוב למנוח בגיל ולכך הקשר ביניהם היה קרוב. מאז מתתקשה לשאת את האובדן ולהזכיר לשגרת חיים ולעבודה, אף עושה כן בשל הצורך לסיע בfansת המשפחה. בעקבות האירוע, עבר לגור בחברון; צער האחים, אף הוא נכח באירוע ואף נפגע במהלךו. בעקבות פצעיתו נזקק לנימוח להכנסת פלטינה לרגלו. עבר שיקום שנמשך שלושה חודשים בבית הוריו (לא הוצגו מסמכים רפואיים). גם הוא סיפר על הקושי להתמודד עם האובדן, אך לאחר האירוע עזב את בית הוריו ועבר לחברון, שם הוא עובד בעסק לטלפון ניידים.

39. בסיכון התסaurus פורט שוב הכאב הקשה של משפחת המנוח בעקבות מותו, תחושותיה הקשות של המשפחה בעקבות הסדר הטיעון, המציגים בני המשפחה תחושות תלישות וקיפוח בשל מעמדם המוחלש וכן תחושותם כי הם זוקקים להכרת בית המשפט ולהכרת הנאשימים בנסיבות הכאב. על רקע אלו, הומלץ כי הנאשימים יחויבו בין השאר, לפצצת את משפחת המנוח בסיכון ממשמעותי.

הראיות לעונש מטעם הנאשמים

40. **עדותו של מר מוניר בדאויר כארמה, אביו של המנוח:** בעדותו סיפר על הצער שנגרם למשפחה בעקבות מות בנו, ובמיוחד בשל כך שהמות נגרם בשל שטיift רכב. לדבריו, אילו נפטר "בגלל אדמה או כבוד המשפחה, אני לא אהיה עצוב עכשו, אבל בגלל שטיift רכב הוא הילך? בגלל שטיift רכב הוא הילך, זה עצוב" (עמ' 516, שורות 21-23). אביו נבע גם מכך שיום אחד הנאשמים ישוחררו מהכלא, ואילו בנו שנפטר, לא יחזור. הוא אף אמר כי הוא מתקשה לראות את בני המשפחה של הנאשמים רואים עכשו את בנים, בעוד הוא נזכר בכאב בבנו. כן סיפר על כך שמאז מות הבן, המשפחה מתקשה לחזור לשגרה.

אבי המנוח אף סיפר על ה'עטווה' שנערכה עם משפחת בדראן. לדבריו, משמעותה היא שאביהם של האחים בדראן (הנאים 1, 3 ו-5) הודה שבנו הם אלו שהרגו את בנו. במסגרת ה'עטווה' שולם סך 115,000 דינר, אשר לדבריו, מרכיב מסך 100,000 דינר (בהתחלת השולם 95,000 דינר ולאחר מכן עוד 5,000 דינר), בשל מות הבן והיתר, בסך 15,000 שולמה לאלו שנפצעו (עמ' 518-519). לשאלת בית המשפט הבהיר, שתאת הכספי שילם אביהם של הנאשמים 1, 3 ו-5 (עמ' 520), אך הוסיף שהוא רוצה להחזיר את הכספי ששולם (עמ' 521, שורות 14-18). בהמשך הוצג לו מסמך והוא נשאל אם זו ה'עטווה', אך טען שהוא עצמו לא ראה את המסמך שנערך באמצעות נכדים (עמ' 521 שורה 23 עד עמ' 522).

41. **גילון הרשות קודמות של הנאשם 4 (אכרם רביבי):** שלוש הרשעות קודמות: משנת 2011 בעבירות של קשירת קשר לפועל, גנבה בנסיבות מיוחדות, הסעת שואה לא חוקי ושתי עבירות של הפרת הוראה חוקית. הושתו 26 חודשים מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופסילת רישיון נהיגה; משנת 2012 ב-8 עבירות של גנבת רכב, 4 עבירות של החזקת כלי פריצה לרכב, מסחר ברכב או בחלקי רכב גנובים, והסעת שואה לא חוקי. הושתו 18 חודשים מאסר בפועל ומאסר מותנה; מאפריל 2018 בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. הושתו 31 ימי מאסר, מאסר מותנה, קנס, פסילת רישיון נהיגה ופסילה מותנית.

42. **גזר הדין בעניין השותף של הנאשם 4 (ה'אחר') באישום הראשון בהליך שצורף:** תיק 18/7863 בבית המשפט הצבאי בירושלים, התביעה הצבאית נ' של זוחיר אסמעיל קוואסמה, מיום 24.9.2019 (כבוד השופט رس"ן לידור דרכמן) (להלן - **גזר הדין בעניין השותף קוואסמה**). הורשע לאחר שמיית ראיות בעבירה של סחר בצד מלחמת' (סעיפים 233(ב) ו-99ג בצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (ישראל והשומרון) (מס' 1651, התש"ע-2009)). נקבע מתחם עונש בין 20 ל-40 חודשים. בהתחשב בהרשעות הקודמות הרבות, בהן גם עבירות נשק, היותו נשוי ואב לילדים שנסיבות משפחתו קשות, הושתו עלי' 32 חודשים מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בסך 15,000LN.

הראיות לעונש מטעם הנאשמים - מסמכים

43. **מטעם הנאשם 1 (אנס בדראן):**

מכתב מקצינית אסירים בבית המערץ הדרים, מיום 30.7.2019 והשלמה מיום 28.10.2019: שוהה באגף

מתקדם, לומד במסגרות החינוכיות ומוסע בחוליות האגף. התנהגותו תקינה ללא עבירות ממשמעת. נקי מסמים. השתתף במספר בקבוצות טיפוליות בנושאי שניי דרכי התנהגות (שניי דפוסים; השני מתחילה ב; ניהול כעסים;ביבליותרפייה; תקשורת בין-אישית). משתתף במערך החינוך וההשכלה בכיתות מכינה ובחוגי מחשבים וקיימות. סיים קורס קונדיטוריה בהיקף 50 שעות (בחודשים יוני-יולי 2019) מטעם ' מכללת עתיד בתל-אביב', וקורס לחיפוי קירות (בדצמבר 2018) מטעם מכללת אלקטريك בחדרה (צורפו תעוזות).

מסמכים בעניין קורסים ומכתבים: תעוזות על סיום הקורסים הנזכרים שנלמדו במסגרת שב"ס; תעודה על לימודי קולינריה מטעם 'נוטר-אדם' בין השנים 2014-2012, בצוירוף מכתבים; אישורי עבודה ומכתבים ממפעלים קודמים (אישור על עבודה במלון 'מלך דוד' מאייר עד אוגוסט 2014); מכתב המלצה ממ"ר מאבי לוי, ממסעדת שף 'המציא' בירושלים, שם עבד כונה, תפקיד ברמה גבוהה והוא אחראי ומסור; אישור והמלצה מהחברת 'ג.א.ש גבס', שם עבד מיום אוקטובר 2017; תלושי שכר המעידים על עבודה בשנים 2016-2015 במלון מעלה החמישה.

.44. **מטעם הנאשם 2 (מוסטפא בדראן):**

מכתב משב"ס (בית המערץ רימונים), מיום 28.4.2019, הכלול דוח ריאיון תקופתי: הנאשם 2 הוא עצור חובי וממושמע, מתפרק כאחראי חוליה לשביעות רצון הסוהריהם הממוניים. השתתף בשתי קבוצות טיפוליות (שליטה בכעסים; CISHERI חיים). נקי מסמים. מדובר בראיון התקופתי עליה כי הביע צער על מעשי, רצון לעבור את המערץ בצורה שקטה וללא בעיות ולשוב אל משפחתו.

מכתב הערכה ממוקם עבודה: מכתב הערכה (ללא תאריך) מהחברת 'קרוז שירותי ניקיון ואחזקה בע"מ', שבה עבד במשך שלוש שנים (לא צינו תאריכים).

.45. **מטעם הנאשם 3 (محمد בדראן):**

מכתב המלצה: אישור והמלצה מהחברת 'ג.א.ש גבס', שם עבד מיום אוקטובר 2017 ותלושי שכר.

.46. **מטעם הנאשם 4 (אכרם רג'בי):**

מכתב של קצינית אסירים בבית המערץ הדרים, מיום 10.9.2019: הנאשם 4 שוהה באגף מתקדם, מוסע בחוליות האגף, ללא עבירות ממשמעת. נקי מסמים השתתף בקבוצות טיפוליות (ניהול כעסים; אדרל; CISHERI חיים; התמודדות עם מעצר; השני מתחילה ב).

.47. **מטעם הנאשם 5 (ויסאם בדראן):**

מסמכים בעניין קורטי הכרהה, מכתבים ומסמכים מעשיים: מכתב המלצה והערכה מיום 20.6.2019 מ'א.ש. שירות גינון ניקיון ואחזקות, שלפיו עבר במשך מספר שנים בחברה זו לשבעות רצונם; מכתב מגן אלג'יל לאלאעד בע"מ; תעודה אישור על לימודים ברשותعمال 1 בשנים 2008-2009; אישור ומכתב המלצה בעניין עבודה בחברת ג.א.ש גבס' בין אוגוסט 2011 לאוקטובר 2017 ותלוší שכר ממוקם עבודה זה.

ראיות ועדויות נוספות לעונש מטעם הנאים 1, 3 ו-5 - עדים ומסמכים

48. **עדותם של מר טהא נاصر, מנהל עבודה בחברת הפקט אירועים:** זה כעשרים ושבע שנה עובד בחברה המפעילה אירועים גדולים ובין השאר, כנסים של משרד ראש הממשלה, בית הנשיא, מזוזיאונים ואירועים של נציגים מחו"ל וכדומה. סיפר כי במועד מתן עדותם, מתקיים אירוע במגדל דוד, שהוא שותף להפקתו. לדבריו, לא כל אחד יכול לעבוד בחברה, אך שלושת האחים בדראן (הנאים 1, 3 ו-5) עבדו אצלם בעבודה טכנית, הכוללת בניית במות, הרכבת מערךות הגברה ומערכות תאורה, והוא סומך עליהם. גור בבית חנינה בשכנות להורייהם (קדום למעברים לקלנסואה) וגם מכיר היכרותו אותם.

49. **עדותם של מר איברהים עוזיהה, מנהל עבודה בחברת ג.א.ש:** במשך תקופה ממושכת שלושת האחים בדראן (הנאים 1, 3 ו-5) עבדו אצלם בחברה, העוסקת בבנייה קלה וمتועשת, הבונה גנים, כתות לימוד, מבנים עבור משרד הביטחון ועוד. הנאים 5 (ויסאם) עבד אצלם כSSH שנים, אך גם אחיו עבדו במשך תקופות קצרות. מכיר אותם גם מכיר שהיו שכנים ולדבריו, הם עובדים אחרים, טובים ומוסרים.

50. **מסמכים בעניין פציעתו של איברהים בדראן, אביהם של הנאים 1, 3 ו-5:** איברהים בדראן נפצע במהלך האירוע נושא האישום העיקרי. בקשר לפציעתו הוגש תמונות, מסמכים רפואיים ואישור על הגשת תלונה במשטרה.

2. טענות מצדדים בעניין העונש

עיקר טענות באת-כוח המאשימה, עו"ד רות קודינסקי

51. **הסדר הטיעון:** באת-כוח המאשימה הבירה כי חרף חומרת הנסיבות, בעת גיבוש הסדר הטיעון נשקלו הקשיים הראייתיים והקשיי ניהול ההוכחות. אשר לעונש אשר בהתאם להסדר הטיעון המאשימה עותרת להثبت על הנאים 1, 2 ו-5 הבירה, כי אין מדובר בענישה מרבית הולמת, אלא בענישה הרואה והמתאימה לכל אחד מנאשימים אלו, המגלמת את כל השיקולים שנשקלו לגבי כל אחד מהם, ובין השאר אלו: הראיות ועוצמתן; המשמעות של ניהול הוכחות; העובדה שהחקירה החלה ברשות הפלסטינית, לרבות הקשיים הראייתיים הנובעים מכך; החיסכון המשמעותי בזמן השיפוטי לנוכח הסדר הטיעון; הנسبות המקרלות לגבי כל אחד מהנאשימים, שעליהם עמדה ההגנה במהלך המשא ומתן.

52. **חומרת נסיבות האישום העיקרי:** בעניין זה נטען, כי מדובר במצב שבו יוכה על אופן שטיפת רכב, שהוא לא ספק עניין פוטו אוירוע של מה בכך, הסתלים למצוות שבו לטענת באת-כוח המאשימה, חבורת אנשים יצאת אליו קרב להשבת "כבד האבוד" של בן משפטם, הנאשם 3. שלושה בני משפחה נטו נשק חם ולא היססו לשימוש בו ככל פיו הנוכחים במקום, בהם בני משפחת כראמה, שהיו מולם. כך, באמצע היום, חבורת אנשים הצעידה בנשך חם וירתה אל עבר אנשים אחרים, בלי לבחון בכמה אנשים עשויים עלולים היו לפגוע או פגעו בפועל, ובלי לבחון את הנזק החמור העשו להיגרם. באת כוח המאשימה טענה, כי מדובר בנסיבות חמורים מאד, כך שאפילו אלמלא התוצאה הטרגית, היו אלו מעשי" ברינויות אלימה והפחדה, אשר חומרתם הרבה נובעת מעצם המעשים ובמיוחד מהתוצאה הקשה של מות המנוח. עם זאת הוסיפה, כי חלקם של הנאשמים 1, 2 ו-5 הוא מסיעים לעבירות ההריגה, בשונה מחלוקתם של המבצע העיקרי.

53. **הערכים החברתיים הנוגעים לאלימות:** באת-כוח המאשימה עמדה על כך שבוברים את העבירות שבנה הורשו, פגעו הנאשמים בערך החברתי של קדושת חי אדם. אשר לעבירה של החזקה בנשך שאינו מורה הוסיפה, כי עצם הקלות שבה נשך זה מגע לדדים לא מורות, פוגעת בביטחונן האיש, בתחות הביטחון ו בשלטון החוק. כן הפנתה לדברי בית המשפט העליון בכל הנוגע לחומרת עבירות אלימות קשות הנבערות תוך שימוש בנשך, כפי שבא לידי ביטוי בין השאר, בפסקין הדיון הבאים, שהגשו גם לעניין מדיניות הענישה הנוגעת לאלימות בלבד:

ע"פ 4038/14 מדינת ישראל נ' ابو עבד (להלן - عنيין ابو עבד) - בתו של הנאשם 2 תקשורת אליו ודיווחה שבני משפחה אחרית תוקפת את משפטם באמצעות נשך קר. הוא הגיע עם אחיו, הנאשם 1 והשניים שלפו נשך החלו לירות ופצעו תשעה אנשים. שניהם הורשו בעבירות חבלה חמורה בנסיבות חמירות, החזקת נשך, נשיאת נשך ורי באזר מגורים. בית המשפט הדגיש את חומרתם הרבה של עבירות אלימות הנבערות תוך שימוש בנשך חם, את חומרת העבירות של החזקת נשך ללא היתר ואת הצורך להחמיר בעונשתם של עבורי עבירות אלו. לנאים אין הרשות קודמות. עונשם הוחמר בערעור, תוך הדגשה כי בית המשפט אינו מוצא עם את הדיון, מאחר ששאחד כבר שוחרר והשני עמד להשתחרר. עונשו של הנאשם 1 הוחמר מ-4 ל-13 חודשים מאסר בפועל ושל הנאשם 2 הוחמר מ-9 חודשים ל-24 חודשים.

ע"פ 4344/18 ג'ابر נ' מדינת ישראל (16.8.2019) (להלן - عنيין ג'ابر) - על רקע ריב משפחתי ירה הנאשם לעבר אביו של המתלון ופצע את המתלון ברגלו, שכחצאה מכך נשבה. הנאשם הורשע על-פי הודהתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של חבלה בכונה חממיתה (סעיף 329) ובניסיאת נשך והובלתו. לחובתו הרשות קודמות. הושת עליון עונש של 5 שנות מאסר.

ע"פ 5717/14 מדינת ישראל נ' גדברן (2.12.2014) (להלן - عنيין גדברן) - על רקע חשוותם של חברי משפחתו בשם הטוב, ירה הנאשם לאויר ולקרקע בכיוון שבו היה חברו, הנפגע. אחד הקילעים שנורו לקרקע פגעו ברגלו של הנפגע. הורשע בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות חמירות ובניסיאת נשך והובלתו. בית המשפט עמד על חומרת העבירות שנעברו תוך שימוש בנשך שפוטנציאלי פגעו רב, ואף מועצם אם צד אחד מחזיק נשך חם. לנאים היו הרשות קודמות, אך לא בעשור שקדם לגורירת דינו. עונש המאסר הוחמר מ-20 חודשים מאסר בפועל ל-30 חודשים מאסר.

ע"פ 1928/1928 **אלחוזיל נ' מדינת ישראל** (8.6.2016) (להלן - **ענין אלחוזיל**) - בין משפחת הנאשם למשפחה הנפגעים היה סכסוך ממושך. בעת נסייתו במקביל למכונית שבה היו הנפגעים, דימה הנאשם שראתה אקדה בידי אחד מהם. הוא שלף את נשקו, שהחזיק ברישון, וירה לעבר הנפגעים. אחד נפצע באורח קשה מאד ואחד באופן שטхи. הנאשם, נעדר הרשותות קודמות, הורשע על-פי הودאותו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמיות ובפצעה בנסיבות מחמיות. עונשו הופחת מ-7 ל-5.5 שנים מאסר.

54. **מדיניות הענישה הנוגעת בעבירות סיווע להריגה:** באת-כוח המאשימה טענה, כי הרשעה בעבירה של סיווע להריגה אינה נפוצה ומטבע הדברים, ישנה בעיתיות בהרשעה בעבירה זו. עם זאת הוסיפה, כי היו בעבר היו מקרים שבהם נאשמים הורשעו בעבירה זו. בכלל זה, גם במקרים הבאים:

תפ"ח (מחוזי ת"א) 45563-09-14 **מדינת ישראל נ' בן-ברדה ואשתר** (22.5.2017) (להלן - **ענין בן-ברדה**) - שני הנאשמים הורשעו על-פי הודאותם במסגרת הסדר טיעון. הנאשם 1 הורשע בהריגה והנאשם 2 הורשע בסיווע להריגה ובшибוש מהלכי משפט. בענין הנאשם 2 נקבע מתחם עונש בין 6 ל-10 שנים מאסר. לנאשם זה לא היו הרשותות קודומות, אך התסקיר בעניינו היה שלילי ואף נשקלה עובדת הימלטותו לחו"ל. בשל עבירת הסיווע להריגה הושתו עליו 7 שנים מאסר וכן מצטבר למשך 6 חודשים בשל העבירה של שיבוש מהלכי משפט וזאת לצד מאסרים מותנים.

ע"פ 2638/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (24.3.2011) (להלן - **ענין ע"פ 2638 פלוני**) - הרשותת קטין בן 15 בעבירת הריגה הומרה להרשעה בעבירה של סיווע להריגה. הוא החזיק בידו סכין שלא נשלפה, אך הכה את המנוח בזמן ששותפו לעבירה ذكر אותו. עונשו הועמד על 5 שנים מאסר.

ע"פ 1630/14 **אבו שנדי נ' מדינת ישראל** (4.12.2014) (להלן - **ענין ابو שנדי**) - אירוע שהתרפתח בשל העלבת אמו של המנוח, גירר חילופי דברים וייר בנשק. שני המערערים הורשעו על סוד הודאותם במסגרת הסדר טיעון. המערער 1 הורשע בסיווע להריגה והמערער 2 הורשע בעבירת הריגה. על המערער 1 הושת עונש מאסר למשך 12 שנה ועל הנאשם 2 הושתו 16 שנים מאסר. זאת לצד מאסרים מותנים ופיצויים להורי המנוח.

ע"פ 6391/12 **מסארווה נ' מדינת ישראל** (26.3.2013) (להלן - **ענין מסארווה**) - המערער הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירה של סיווע להריגה ובסיוע לחבלה חמורה בנסיבות מחמיות. העבירה נעברה תוך ירי מנשך חם על רקע קטטה, אך המערער לא היה היורה. הסדר הטיעון כלל הסכמה שהמאשימה תעזור לעונש של 12 שנים מאסר ואילו ההגנה לא תוגבל בטיעוניה. על המערער הושתו 12 שנים מאסר. הושתו 8 שנים מאסר, מאסר מותנה ופיצויים למשפחה המנוח.

תפ"ח (מחוזי נצרת) 35178-12-15 **מדינת ישראל נ' קרספיל** (28.3.2017) (להלן - **ענין קרספיל**) - הנאשמים הודיעו והורשעו במסגרת הסדר טיעון. הנאשם 1 בעבירה של סיווע להריגה והנאשם 2 הורשע הריגה. שניהם גם הורשעו בעבירה של שיבוש מהלכי משפט. נקבע כי מתחם העונש לעבירה של סיווע להריגה הוא בין 6 ל-8 שנים. על הנאשם 1 הושתו 6 שנים מאסר בפועל, מאסר מותנה ותשלום פיצוי למשפחה המנוח.

55. **השפעת תיקון חוק העונשין (תיקון מס' 137) בעניין עבירות ההמתה על המקרה הנדונן:** חוק העונשין (תיקון מס' 137), התשע"ט-2019 (ס"ח 2779, ذ' בשבט התשע"ט, 10.1.2019) (להלן גם - **תיקון מס' 137**) נכנס לתוקף ביום 10.7.2019, לאחר מתן הכרעת הדין בעניין הנאים וקודם למתן גזר הדין. בשל כך ובעקבות טענותיו של בא-כוח הנאשם 2 בעניין השפעת התקון על עונשם של הנאים, התקבשו הצדדים להשלים את טענותיהם בעניין זה בכתב (החלטה מיום 23.10.2019).⁽²³⁾

בטעינה בעל-פה ובהשלמת טענותיה בכתב (ימים 3.11.2019), טענה בא-כוח המאשימה, כי עוד לפני הגישה הודיעה על הסדר הטיעון בהבירה (בדיון מיום 26.3.2019, בעמ' 501), כי היסוד הנפשי שיותם לנאים הוא אדישות, כפי שנגזר מכתב האישום המקורי, שבו היסוד הנפשי הוגדר במפורש. לטענתה, במסגרת הסדר הטיעון נshall גם תיקון מס' 137, וכי היה ברור שבתיקון כתוב האישום, הכוונה הייתה לסייע לעבירת הריגה שנעbara באדישות. לפיכך אין לאפשר ניסיון לטעון כי היסוד הנפשי של הנאים היה אחר, בנסיבות דעת, מאשר שטענה זו כלל לא הועלתה במסגרת המשא ומתן לקראת הסדר הטיעון. לטענתה, יש לדוחות כל טענה בדבר יסוד נפשי שאינו אדישות, בהיותה חרוגת מהסדר הטיעון. עוד הוסיפה, כי המאשימה "מודיעה כי היא אינהצד להסדר הטיעון החדש שהוצע" במסגרת טיעוני הנאים.

56. **הנסיבות הקשורות במעשה העבירה:** בעניין זה טענה בא-כוח המאשימה, כי מעשייהם של כל הנאים מעידים על כך שלאיורו קדם תכנון, ה策ידות של מי מהנאים בנשק, והתארגנותם. הנאים הוכנסו במסעדת, התקשרו לאחרים ובסופו של דבר לאחר תיאום זה או אחר, הגיעו כולם אל זירת האיורו. בהקשר זה הפנתה לתיאור בפסקאות 6 ו-8 בכתב האישום המתוקן, בעניין ה策ידות של מי מבין הנאים, כל אחד לפי חלקו. לטענתה, מטרתם הייתה משותפת. כל הנאים חזרו אל המקום בשל הcatsת הנאים 3 ולאחר שהנאים 1, 2 ו-5 ה策ידו, כל אחד בשלב אחר, בנשק.

הנאשם 1 הביא עמו את הנשק על הקטנוו וכן הביא עמו את הנאים 2. חלקו של הנאים 1 אף ניכר בכך שעם כניסה למקום האויריה הסלים והעימות החrif באחת. אמם קודם לכך היה נשק במקום, אך לא השתמשו בו. הנאים 1 היה מושcia את הנשק ומסר אותו לנאים 2. אשר לנאים 2, לא ברור מתי נטל את האקדח לידי, אך הוא הגיע למקום באופן עצמאי. כך הפר סכטור של מה בכאן לשטח אש, שבו היו, בעוד הנזק הגלום בירוי במקום שבו היו אנשים רבים היה עצום. חומרת מעשייהם של הנאים 2 ו-5 מתבטאת אף בכך שהמשיכו בירוי גם במהלך נסיגתם מהזירה.

57. **הנזק שנגרם מהעבירה:** המאשימה הדגישה כי כתוצאה מהמעשיים קופחו חייו של אדם צעיר שהיה בן 21 במוות. המאשימה עמדה על תוכנותיו הטובות, כפי שהובא מפי בני המשפחה בתסקיר קורבן העבירה ועל כך שספר כי היה בחור טוב ורציני, בעל חוש חומור שאחד את המשפחה. מתקיר זה ודברי אביו של המנוח עלה, כי אובדן קשה מאד למשפחה. למוטו השלוות רבות וקשות על כל בני המשפחה במישורים רבים ובין השאר, במישור הכללי, התעסוקתי, ובעיקר הנפשי. מלבד המנוח, נפצעו בדרגות חמורה שונות עוד שלושה אחיו, מנוסר, אמין ומעמון. פציעותיהם לא היו קשות, אך לנוכח אופן התנהלות האיורו והירוי, עלול היה האיורו להסתיים עם פציעות קשות יותר ואף אבדות נוספת בנפש. בא-כוח המאשימה הטעימה כי לא רק אובדן המנוח קשה למשפחה, אלא גם העובה שאמו ואחיו חזו במוות, בעוד גוסס בידיה של אמו, שהגיעה למקום.

באת כוח המאשימה עמדה על כך שבשל הנסיבות הקשות האמורות, משפחת המנוח התנגדה להסדר הטיעון. שתי המשפחות, משפחת המנוח ומשפחת הנאשמים, עודן מצויות ביריבות עמוקה וקשה, כפי שניתן היה להתרשם מעדותם של אביו של המנוח ומהאמור בתסaurus קורבן העבריה. השלכות אלו, מעורבות של רבים בסכוש הדמים ובעיקר החשש שיעורר "סבב דמים נוסף", אף הם בגדר נזק חמור שנגרם כתוצאה מעשי הנאשמים, אשר לטענתה המאשימה, אף אותו יש לשקל.

58. מתחם העונש ההולם והענישה בתוך המתחם בעניין הנאשמים 1, 2 ו-5 - כללי: לנוכח האמור טענה המאשימה, כי על מתחם העונש בעניין הנאשמים 1, 2 ו-5, להיות בין 7 ל-12 שנות מאסר בפועל.

באשר לרמת הענישה בתחום מתחם העונש טענה, כי לשלוותה נאשמים אלו אין הרשות קודמות, הם הודו בבית המשפט ובכך חסכו זמן שיפוטי יקר ורבי. הודה רק כנה וחצי לאחר שמשפטם החל ולאחר שמיעת עדים, אך בשלב שבו הודה פרשת התביעה עוד הייתה רחוכה מסוימת.

59. בעניין עונשו של הנאשם 1: באת-כוח המאשימה הפניה אל התסaurus בעניינו, שלפיו הכיר באחריותו המלאה למעשיו, הביע חרטה על הפגיעה לאחר רעל המחייב שמלמים גם בני משפחתו לנוכח מעשי. עם זאת הוסיף כי בתסaurus תוארו גם גורמי הסיכון הנעוצים באופןו של האירוע החמורתי, אליו נלוותה סולידריות משפחית על כל הסכנה הכרוכה בכך.

אשר להרשעת הנאשם 1 בעבירה של רכישת נשק, הפניה לעניין ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' סלימאן (להלן - **uneiין סלימאן**). שם נקבע מדרג עונשה לעבירות נשק וכי על מתחם העונש בעבירה זו להיות בין 12 ל-36 חודשים מאסר בפועל. מארח שה הנאשם 1 הורשע רק ברכישת נשק ולא בנשיאת נשק, מבקש כי יקבע לגבי עבירה זו מתחם עונש בין 10 ל-24 חודשים מאסר בפועל. בהתאם לכך ביקשה המאשימה כי עונשו של הנאשם 1 בשל העבירות שבהן הורשע יהיה 8 שנות מאסר.

60. בעניין עונשם של הנאשם 2 ו-5: על-פי התסaurus, נראה כי הנאשם 2 מתקשה להכיר באחריותו. הוא טען שירה באוויר מתוך כוונה להפסיק את העימות. מתואר אדם בעל יכולות, אך גם בעל דפוסי נוקשות וקושי לעמוד על הביעתיות הרבהה שהייתה בהתנהלותו, דבר המצביע עליו ברמת סיכון להישנות העבירות. המאשימה עתרה להעמדת עונשו על 6 שנות מאסר, תוך הבחנה בין חלקו באירועו לחלקים של האחרים, גם מבחינת היסוד העובדתי וגם מבחינת היסוד הנפשי. כך גם לגבי חלקו של הנאשם 5, שלביקשו לא הוגש תסaurus, ועליו ביקשה המאשימה כי יושת עונש של 7 שנות מאסר.

61. מתחם העונש ההולם והענישה בתוך המתחם בעניין הנאשם 3 והנ帞ם 4 בקשר לאיושם העיקרי -
כללי: באישום העיקרי הואשםו הנאשם 3 ו-4 בעבירה של ניסיון פצעה בנסיבות מחמירות. הערך החברתי המוגן הוא קדושת החיים והערך של שמירה על שלמות הגוף. בהקשר זה יש לשקל את העובדה שהסיכון הנשקייף ממי שהצליח להגשים את כוונתו לפגוע באחר, אינו שווה מזה שלא הצליח בכך. גם הניסיון וגם העבירה המושלמת פוגעים באותו

ערכים חברתיים מוגנים ואף חומרת פגיעתם בערכיהם אלו זהה. لكن טענה כי אף אין הבדיקה ברמת העונשה לגבי שני המקרים.

אשר למתחם העונש בשל עבירה של ניסיון פיצעה בנסיבות מחמירות ובענין מדיניות העונשה הנוהגת, הפניה המאשימה אל פסק הדין הבאים: ע"פ 13/6873 פלוני ב' מדינת ישראל (19.6.2006) (להלן - עניין ע"פ 6873/13)

פלוני) - הנאשם הלם בחזקה באמצעות חפץ בראשה של המתלוונת-אשתו. נקבע כי מתחם העונש בשל הרשעה בעבירה של פיצעה בנסיבות מחמירות הוא בין 15 ל-30 חודשים מאסר בפועל. בשל הרשעותיו הקודמות, הוועמד עונשו של 24 חודשים מאסר בפועל; ת"פ (מחוזי נצרת) 12-06-2009 מדינת ישראל ב' חבשי (5.2.2013) (להלן - עניין חבשי) - על רקע ויכוח בענייני עבודה שהסלים לאילנות, חתר הנאשם את המתלוון באמצעות סכין לאורך גבו. נקבע מתחם עונש בין 9 ל-18 חודשים מאסר בפועל והושתו 12 חודשים מאסר בפועל; ע"פ 05/11383 גרבאן ב' מדינת ישראל (19.6.2006) (להלן - עניין גרבאן) - הנאשם דקר את המתלוון בגבו וכתוצאה לכך נגרמו נזק בבית החזה ופיצעה בריאה. על הנאשם, צעיר בן 21, נעדר הרשות קודמות שהתקייר בעניינו היה חיובי, והשתו 14 חודשים מאסר בפועל.

62. **בעניין עונשו של הנאשם 3:** המאשימה טענה כי יש לראות בו את מחולל האירוע, את מי ש"הבטיח" למשפחנת כרامة שהם יחוزو אל מקום שטיפת כלי הרכב. הוא אמר, שאם הם "גברים" שיוכו, והלך עם חברו אל בני משפחתו שהיו במסעדת, כדי לחזור אל המקום ולהתעמת עם משפחנת כרامة. בדרכו, התקשר לאחיו, הנאיםים 1 ו-5 ומספר שהיוו אותו. בהמשך הצדיד בנשך קר, באלה, חבר לאנשים נוספים ועם הנאים 4, שהסיע את החבורה, חזו אל המקום.

המאשימה טענה, כי לגבי הנאים 3 נשקלו ההतగורות לפני ופיצעתו בשלב הראשון של האירוע. עם זאת, היה לו די זמן להירגע ולהשוב על מעשיו. במקום לעשות כן, אסף את בני משפחתו שחזרו בכוחות נרחבים מתוך מטרה להתעמת וכי לتبוע את עלבונו. לטענתה, חזרתו אל הזירה הייתה פרובוקטיבית ונועדה ליצור את העימות. מנגד, יש לשקל גם את העובדה שבפועל, לא נעשה שימוש בנשך הkr ואף האלים המתוכננת מצדו, לא יצאה לפועל. בשל המנעע בעניינה לגבי העבירה שבה הורשע, הנובע משוני בין חומרת האירועים, מבקש לקבוע שמתחם העונש בעניינו של הנאים 3 הוא בין 6 ל-24 חודשים מאסר בפועל.

בתוך המתחם יש לשקל את העובדה שהנאים 3 נחבל בשלב הראשון של האירוע, ואין לחובתו הרשות קודמות. מההתקייר בעניינו עולה כי הסיכוי להישנות התנהגות אלימה מצדנו נמוך. זאת לנוכח הכרתו המלאה באחריותו, פגיעתו בעקבות המעצר, הסבל שנגרם לו בשל יסורי המCAFON התקופים אותו וכי איןנו מוצא מנוחה לעצמו בשל תחoustonו כי הוא אחראי לאירוע ולتوزאה של מות המנוח. לפיכך עתירה המאשימה לקבוע כי על עונשו של הנאים 3 יהיה בשליש התחthon של מתחם העונש.

63. **בעניין עונשו של הנאים 4 בקשר לאיושם העיקרי:** לעומת הנאים 3, לחובת הנאים 4 שלוש הרשות קודמות. מההתקייר בעניינו עולה כי הוא מתקשה להכיר באחריותו, מתקשה בוויסות דחפים וכי גישתו קורבנית. עם זאת, נשקלו נסיבותיו האישיות ובכללן, מחלת בתו התינוקת. לפיכך גם לגבי ביקשה המאשימה כי עונשו בכל הנוגע לאיושם העיקרי יהיה בשליש התחthon של מתחם העונש.

64. **בעניין עונשו של הנאשם 4 בקשר להליך שצורף:** במסגרת ההליך שצורף הורשע הנאשם 4 בעבירה של סיווע לעסקה אחרת בנشك ובubeira של עסקה אחרת בנشك. המאשימה טענה, כי יש לשקלול את הערכיהם המוגנים שנפגעו מעבירות אלו, שהם הגנה על שלמות הגוף, על חי אדם ועל הביטחון האישי והציבורי. מכירת כל נشك לגורמים לא ידועים, גורמים לסיכון רב, כפי שעמד על כך בית המשפט העליון בפסקה רובה ובין השאר, בעניין ע"פ 8045/17 בראנס נ' מדינת ישראל (להלן - **בעניין בראנס**), שבו נדונו במקרים רבים ערעורים ועונשייהם של נאים רבים שעברו עבירות נשק. פסק-דין זה מתחוה מדיניות עונשה בעבירות נשק ובכללן עבירות סחר בנشك. במסגרת חזר בית המשפט העליון על מדיניות העונשה המחייבת לגבי עברי עבירות נשק, על הצורך להחמיר בעונשייהם, וכן הודגש עיקרין אחידות העונשה לנוכח העובדה שמדובר בעבירות דומות שבהן היה מעורב אותו סוכן משטרה.

בשל הצורך באחידות בעונשה, הפנתה המאשימה לעונשה בעניין נאשם נוסף שהורשע בעבירות נשק במסגרת הפעלת אותו סוכן שלו מכיר הנאשם 4 את הנشك: ת"פ (מחוזי ירושלים) 18-07-2019 מדינת ישראל נ' גוילס (17.2.2019) (כבוד השופטים ע' פוגלם, 27.6.2019) (בעניין א' אברבנאל), שאושר בע"פ 2293 גוילס נ' מדינת ישראל (להלן - **בעניין גוילס**). בಗזר הדין נדון עונשם של שלושה נאים שהורשעו בעבירות נשק. הנאשם 1 מ' מזוז ו' וילנר) (להלן - **בעניין גוילס**). בಗזר הדין נדון עונשם של שלושה נאים שהורשעו בעבירות נשק. הנאשם 2 הורשע בעבירות סחר בנشك בקשר לחקלאות ובניסיון לקשירת קשר לפשע בקשר לרובה סער מסוג 16-M. מתחם העונש לגביינו נקבע בין 30 ל-60 חודשים מאסר ועונשו הועמד על 33 חודשים מאסר; הנאשם 3 הורשע בעבירות של סחר בנشك נשיאת נשק והובלתו ובקשירות קשר לפשע, בשל מעורבותו בשתי עסקאות בקשר לחקלאות ובקשר לרובה, נקבע שמתחם העונש הוא בין 36 ל-72 חודשים מאסר והושטו עליו 36 חודשים מאסר; הנאשם 3 הורשע בעבירות סיוע לניסיון סחר בנشك ובניסיאת נשק והובלתו בקשר לרובה סער. נקבע מתחם עונש בין 24 ל-48 חודשים מאסר והושטו עליו 24 חודשים מאסר. על שלושתם הושטו גם קנסות ומאסרים מותניים.

בעניין חומרת הנسبות הקשורות בנסיבות העבירות טענה המאשימה, כי הנאשם 4 הורשע בקשר לשתי עסקאות של מכירת רובה, שזו נסיבה חמורה מסחר באקדח; אחד מרובי 16-M שבקשר אליו הורשע, שמש לעבירות שנדרנו באישום העיקרי; תמורה הרובים שלמו סכומים גבוהים (40,000 ל"נ באישום הראשון ו-43,000 ל"נ באישום השני); חומרת הנזק מתעצמת מאחר שמדובר בסוג נשק בעל פוטנציאל לנזק ממשי; מעורבותה של הנאשם 4 בעסקאות לא הייתה אקראית, אלא היא הראה התמצאות בכלי הנשק, יכולת להציג בקלות ומעורבות ללא היסוס בעסקאות. לפיכך ובהתאם למדיניות העונשה הנהוגת, עמדת המאשימה היא כי על מתחם העונש בשל עבירות הנشك שעבר הנאשם 4, להיות בין 36 ל-60 חודשים.

בשל הרשעותיו הקודמות והתסוקיר השלילי בעניינו ומנגד, הודהתו המהירה בכל העבירות והמצב הרפואי המורכב של בתו, בבקשתה המאשימה כי עונשו יקבע בשליש התחthon של מתחם העונש, תוך חיפוי חלקית של המתחמים בעניין העבירות בשני כתבי האישום. בהתאם לכך בבקשתה שעונשו יהיה 40 חודשים מאסר.

65. **עונשה נלוית:** המאשימה בבקשתה כי נוסף לעוני המאסר, יושתו על כל הנאים גם עוני מאסרים מותניים מוחשיים וכן קנסות ופייצוי כספי.

66. **בעניין הקנס:** במסגרת כתוב האישום המקורי התקביע חילוט האופנוו שבאמצעותו הגיע הנאשם 1 לזרת

הairyut שבו הוא כלפי הנשך שהביא עמו, וכן את חילוט הרכב שבו הגיע נאשם 5 אל הזרה. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם שכל הרכב יוחזרו אל הנאים וחילוף החילוט יבקש קנס כספי. בסופו של דבר וكمפורט לעיל כלפי הרכב לא הוחזרו (לאחר שנגנבו וניזוקו בפריצה שהייתה במקום שבו אוחסנו), אך לנאים הוחזר שווים. כאמור, המאשימה עתרה להשת על הנאים קנס ממשועוט.

67. **בעניין הפיצוי:** המאשימה ביקשה כי הנאים יהוו בתשלום פיצוי למשפחה המנוח ולפצועים ממשפחותו, שהלום את חומרת הנזק. בעניין הפיצוי לשאלת בית המשפט בעניין המשקל שיש לתמת לסכומים ששולמו במסגרת ה'עטווה' טענה המאשימה, במסגרת השלמת טענותיה בכתב (ימים 29.9.2019), כי יש להתחשב בתשלום ה'עטווה', אך אין בכך כדי לשלול באופן מוחלט פסיקת פיצויים לנפגעים. זאת מהטעמים הבאים: **ראשית**, לפיצוי הנפסק בהליך הפלילי (על-פי סעיף 77 בחוק העונשין), תכילת שונה מזו של תשלום ה'עטווה'. תכילת ה'עטווה', היא השגת שלום וריגעה בין הצדדים, בעוד שלפיצו בהליך הפלילי, יסוד היטהרות לנאים וסיווע לשיקומו (רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד סב(2) 802 (2007), כבוד השופטת ד' בינייש, 11-23). באותו עניין גם עמד בית המשפט על השונות בין הפיצויים (שם). **שנית**, הטענה כי פיצוי ששולם במסגרת הסכם סולחה מגלם את רכיב הפיצוי הפלילי נדחתה בפסקה (למשל: ע"פ 4737/17 שחادة נ' מדינת ישראל (24.4.2018) (להלן - **ענין שחادة**). **שלישית**, גם לגבי פיצוי שנפסק בהליך אזרחי נקבע כי תשלום הצדדים פלילי אינו בגדר כפל פיצוי (רע"פ 18/2155 ביבי נ' מדינת ישראל (להלן - **ענין ביבי**) (2.5.2018).

עיקרי טענות בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5, עוזירון גיבי

68. **העונש שהמדינה עותרת להשת על הנאים ושאלת הצורך בקביעת מתחמי עונשה:** בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5 טען, כי על-פי הסדרי הטיעון בעניין הנאים 1 ו-5 נקבע עונש מרבי שהמדינה תוכל לבקש ("הסדר תקראה") ולכך לטענתו, אין צורך בקביעת מתחמי עונשה לגבי נאים אלו. לעניין זה הפנה אל גזר הדין בת"פ (מחוז ירושלים) 18-04-57822 מדינת ישראל נ' ריפי (4.7.2019) (כבוד השופט א' רון, פסקה 2(ב)), המפנה לע"פ 15/2016 שפרנוביץ נ' מדינת ישראל (8.9.2016) (להלן - **ענין שפרנוביץ**). לטענתו, הסדר טיעון הכלול עונש מרבי מסוים, נקבע על יסוד מערכת שיקולים שונה מזו העומדת בסיס קביעת מתחם עונשה. זאת בשל כך שישנם שיקולים שאינם נשקלים בעת קביעת מתחם עונשה ובهم, קשיים ראייתיים, שיקולי הגנה מן הצדק או מצב שבו קביעת מתחם עונש תיצור הטיה לחומרה בקביעת העונש. מכל מקום הוסיף, אףלו יקבע מתחם עונש לגבי הנאים 1 ו-3, עדין יש לבחון את סבירות הסדר הטיעון לנוכח המתחם שיקבע, אך כאמור, לשיטתו, אין צורך בקביעת מתחמי עונשה לגבי נאים אלו.

69. **על העונש שיוות על הנאים 1, 3 ו-5 להיות ברף הנמוך:** בהמשך כאמור, בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5 טען, כי לנוכח הסדר הטיעון הקבוע טווח עונשה, יש לקבוע את העונשה ברף הנמוך מהטעמים הבאים: **ראשית**, אחת הסיבות העיקריות והמשמעותיות להסדר הטיעון היא הקושי הראייתי הממשי שבפניו עדמה המאשימה, אשר בין השאר נבע, מכשלים שלטענתו, נוצרו מכך שהחקירה החלה ברשות הפלסטינית ולמצער מחלקם יכול היה בית המשפט

להתרשם גם מהעדים שכבר העידו. **שנית**, יש לתת משקל לשינויים המהותיים שהחלו בין כתוב האישום המקורי לבין כתוב האישום המתוון. בעיקר לעובדה שאמנם אדם נהרג ואנמנם יש נאשמים שהורשוו בסיווע להריגה, אך לא ידוע ולא ברור מי הוא ההורג. لكن טען, כי יש להפריד בין מות המנוח לבין היעדר קשר סיבתי בין מעשי הנאשמים לבין מותו, שהרי לא נתען כי הנאשמים הם אלו שגרמו למותו, אלא הם הורשוו רק בסיווע לכך. נעיר, כי לא רק שהמأشימה התנגדה בצד לטענה זו, אלא כפי הבהיר פעמי אחר פעמי במסגרת הדיון בעניין הטיעונים לעונש, כי לעניין העובדות רק כתוב האישום המתוון שבעובדותיו הודיעו הנאשמים. מטעם זה לא ראוי צורך להוסיף ולפרט את העובדות כפי שהוצעו בטיעונו של בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5.

70. **היעדר הצדקה למדרג הענישה שביקשה המأشימה:** בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5 טען, כי לנוכח עובדות כתוב האישום המתוון, אין הצדקה למדרג הענישה שביקשה המأشימה. לטענתו, הנאים הורשוו בעבירה של סיווע להריגה ובפציעת בני משפחת כראמה בצוותא. لكن טען, כי היה על המأشימה לעתור לענישה זהה לגבי הנאים 1, 2 ו-5, שלא תעלתה על 6 שנים מססר (כפי שהתבקש לגבי הנאם 2).

71. **עבירות הפצעה והחבלה:** בעניין עבירות הפצעה והחבלה טען בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5, כי לא הוגש תעוזות רפואיות וכי מהאמור בתסקיר נפגע עבירה כזו דובר בחבלות קלות. כך למשל, אחיו של המנוח, מנצ'ור, שנפגע בקרקפת, כלל לא נזקק לטיפול רפואי. מכל מקום טען, כי על-פי כתוב האישום המתוון היקף החבלות אינו ברור.

72. **קשי המأشימה בניהול המשפט:** בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5 טען, כי קשייה של המأشימה לא התמצאו בנסיבות ראייתיים אלא גם בנסיבות ממשיים בניהול המשפט ובהבאת עדים. כך למשל, חמש ישיבות הוקדשו לניסיונות ולמאיץ להבאת העד הייתם רג'בי, אשר התקיצבוו לעדות הייתה קרוכה במתן צווי הבאה, ובשל אי התקיצובו אף בוטלו דיונים. מתוך 64 עדי תביעה העידו רק חמישה, כך שאליהם נוהל המשפט, היה זה משפט ממושך. لكن טען, כי יש לתת משקל רב לכך שהכרת הנאים באחריותם והודאותם הביאו לחסרון זמן שיפוטי משמעותי. אף מבחינת אינטראקט הציבור, יש לטענת בא-כוחם של הנאים 1, 3 ו-5 חשיבות כי יועבר מסר שייעוד נאים להודאות ולהכיר באחריותם בכך שידעו שהודאה תביע להקלת MERCHANTABILITY בענישה. בהקשר זה הפנה אל פסק הדין בעניין ת"פ (שלום רמלה) 14-04-45092-מדינת ישראל נ' פרץ (27.5.2015) (כבד השופט ה' ابو שחאדיה), הדן בהצדקה להקלת MERCHANTABILITY בעונשם של נאים שהודיעו בהזמנות הראשונה, תוך השוואת דין האנגלי בעניין זה (שם, פסקאות 31-53). כן הפנה אל פסק הדין בע"פ 14/222 שורצפל נ' מדינת ישראל (7.7.2014) ובעפ"ג (מחוז חיפה) 18-01-44294-סלים נ' מדינת ישראל (15.2.2018), שבו נקבע כי הודאה בהזמנות הראשונה מצדיקה הקלה MERCHANTABILITY בענישה. אולם הנאים הודיעו לאחר שמיית מספר עדים, אך לטענתו, דווקא שמייתם הובילו לתקן כתוב האישום ולשינוי העבירות, כך שמיית אותם עדים אינה צריכה לעמוד לנאים לרועץ.

73. **טענת אכיפה בררנית:** בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5 טען כי בהגשת כתוב האישום נגד הנאים יש משום אכיפה בררנית. לטענתו, אין מחלוקת על כך שבמהלך האירוע הייתה אלימות גם מצד משפחת כראמה (משפחה המנוח) כלפי הנאם 3, שאף נפגע. כן טען, כי לאחר האירוע פגעו בני משפחת כראמה באביהם של הנאים 1, 3 ו-5 (בעניין זה הוגש תמנות ומסמכים רפואיים, כמוポート לעיל), בכלל רכב של משפחת רג'בי ואף שרפו את המסעדה

שליהם. למרות זאת, חרב חלוף כשנתיים, לא הוגש כתבי אישום בעניין אירועים אלו, שהליך לטענתו, אף לא נחקרו. הפליה זו בין המעורבים מצדיקה לטענתו, הקלה בעונשת הנאשמים מטעמי הגנה מן הצדק, ובהקשר זה הפנה אל ע"פ 1840/16 אדרי נ' מדינת ישראל (1.2.2017).

74. **פסקת פיצויים למשפחה המנוח לנוכח הסכם ה'עטווה'**: בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5, טען כי אין מחולקת על כך שמשפחה הנאים שלימה למשפחה המנוח 115,000 דולר. لكن לטענתו, יש לתת משקל רב לכך שסכום משמעותי זה מבטא את רצונה של משפחת הנאים להשכנת שלום, אך תשולם לא נבע מהכרה באחריות, אלא מרצון לשינוי ההדרורים. בשיטת ההסכם אף היו מעורבים מוכבדים וזה חלק ממספר הסדרים שבמסגרתם אף ישולם סכום כסף נוסף. בעניין חשיבותם של הסכמי סולחה ו'עטווה' ובויתם בגדר שיקול מכך בעונשה, הפנה אל פסקי הדין הבאים: ת"פ (מחוזי חיפה) 22161-07-10 מדינת ישראל נ' אל חמיד (12.9.2011); ת"פ (מחוזי חיפה) 7039/08 הבאים: ת"פ (מחוזי חיפה) 4890-04-09 מדינת ישראל נ' קדאת (28.1.2010).

לטענתו, לאחר שתכלית הפיצוי הפלילי היא מתן סעד מהיר שישיע בשיקום הנפגע, יש להתחשב בסכום הנכבד ששולם במסגרת ה'עטווה'. כן יש לשקל את מערכם הממושך של הנאים, שבעתו זה זמן רב שאיןם עובדים לפרנסתם. במסגרת השלמת הטיעונים בכתב (ימים 2.10.2019) והוסף, כי בפסקת בית המשפט העליון נקבע כי יש לתת משקל ל'סולחה', אשר אינה רק מגנון שנועד לקשר בין הצדדים, אלא גם לישוב סכסוכים ולהשכנ שalom, בדרך של מניעת אלימות (ע"פ 3381/16 אלקרינאי נ' מדינת ישראל (16.7.2016) (להלן - עניין אלקרינאי)). כן טען, שאף נקבע כי הסכם 'солחה' עשוי לשמש שיקול להקלת בעונש ולענין זה הפנה אל: דנ"פ 3261/03 סרחאן נ' מדינת ישראל (9.4.2003); בש"פ 8041/06 מרזוק נ' מדינת ישראל (31.10.2006); ע"פ 635/05 דענא נ' מדינת ישראל (26.11.2007)). כן טען, כי נקבע שתשלום פיצוי ממשמעותי לקורבן במסגרת סולחה, מצדיק להימנע מחויב הנאים במסגרת גזר הדין בתשלום פיצויי נוסף (עניין אלקרינאי). לפיכך טען, כי יש להסתפק בסכום ששולם במסגרת ה'עטווה'.

75. **מדיניות העונשה הנוגנת לעניין עבירה של סיווע להריגה**: בעניין זה הפנה בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5 אל גזר הדין בת"פ (מחוזי חיפה) 16-10-25336 מדינת ישראל נ' ביתן (16.7.2019), שבו הורשו הנאים על-פי הודאותיהם במסגרת הסדר טיעון, שהגביל את עונשם לטוח שבין 3 ל-6 שנות מאסר. הנאשם 1 הורשע בעבירות הריגה ובעבירה של שיבוש מהלכי משפט, הנאשם 2 הורשע בעבירה של סיווע לחבלה חמורה בנסיבות חמירות ובסיבוש מהלכי משפט והנאים 3 הורשע בעבירות הריגה. על הנאים 1 ו-3 הושטו 6 שנות מאסר ועל הנאשם 2 הושת עונש מאסר למשך 3 שנים. הנאים גם חווו לפצות את משפחת המנוח בסך 100,000 ל"נ. בא-כוח הנאים הפנה לדין בעניין הפיצוי שנפסק, תוך הדגשת עונשי המקרים יחסית, על אף ההרשעה בעבירות הריגה והדגיש כי העונש על סיווע להריגה הוא מחצית העונש.

עוד הפנה אל פסקי-דין שבמסגרתם הושטו על נאים שהורשו בעבירות של פיצעה בנסיבות חמירות עונשי מאסר בעבודות שירות למשך שישה חודשים: (ת"פ (מחוזי חיפה) 19-05-9992 מדינת ישראל נ' גבאי (24.2.2011); ת"פ (שלומ בא"ש) 1378/09 מדינת ישראל נ' ברונשטיין (2.2.2012) - המאסר בעבודות שירות היה למשך 3 חודשים; ת"פ (מחוזי נצרת) 1177/02 מדינת ישראל נ' מוסטפא (29.4.2003); ת"פ (מחוזי נצרת) 1026/05 מדינת ישראל נ' מגידאלני (20.5.2010); ת"פ (מחוזי חיפה) 15816-06-19 מדינת ישראל נ' זידאני (13.7.2005); ת"פ (מחוזי ת"א) (13.7.2005).

40140/02 מדינת ישראל נ' בבליאן (15.7.2002); ת"פ (מחוזי בא"ש) 8154/03 מדינת ישראל נ' נתנאל (26.5.2005). שני פסקי הדין הנוספים שאליים הפנה, לא נמצא רלוונטיים, אחד לנוכח נסיבותו המיחודה (ת"פ (מחוזי מרכז) 35980-09-10 מדינת ישראל נ' רוסטובצב (8.9.2011)) והשני עוסק בענישה בשל הרשעה בעבירה פגיעה, שאינה בנסיבות חמירות (ת"פ (שלום רاسل"צ) 10-03-39537 מדינת ישראל נ' כהן (10.10.2012)).

76. **בעניין הנאשם 1, אנס בדראן:** לעניין עבירות הנشك וכפי שנטען בעת ההודעה על הסדר הטיעון (ביום 6.6.2019), הוא החזיק בנשק מאז שנת 2015, אך על-פי טענתו, השתמש בו רק לירוי באוויר ב"חפלות", אינו קשור לאיום העיקרי, והוחזק רק בשתי הrésות ומוחץ לישראל. לפיכך טען בא-כוcho, כי על הענישה בשל עבירה זו לחפות את הענישה בשל האישום העיקרי.

עוד טען, כי יש להתחשב בהודאותו של הנאשם 1, בהכרתו באחריותו, כאמור בתסaurus שירות המבחן בעניינו ובאמור במכותב של קצינת האסירים. במשך תקופה מסוימת הוא למד במסגרת הלימוד וההשכלה של שב"ס, השתתף בקורסים ובחוגים (כפי שפורט במסגרת הראיות), הועסก בחוליות האגף, משמש אסיר תומך ואחראי מטבח סgal, לא עבר כל עבירות ממשמעת והוא נקי מסמים. בא-כוcho עמד על עיסוקיו של הנאשם 1 קודם למעצרו, על המקומות שבהם עבד ועל מכתבי ההערכה של מעסיקיו. כן הטעים, כי זו הסתבכותו הראשונה והיחידה בפלילים. לפיכך טען, כי לנוכח חרטתו, הכרתו באחריותו והיותו עצור כבר כשנתיים, יש להעמיד את תקופת מאסרו על תקופת מעצרו.

77. **בעניין הנאשם 5, ויסאם בדראן:** הנאשם זה נעזר לאחרונה ולכך לא התבקש תסaurus בעניינו. בא-כוcho עמד על קר שבטו הראשונה נולדה לאחר מעצרו וכי לא הספיק לראות. כן הפנה לעיסוקיו בטרם מעצרו ולעדויות העדים שעבדו אותו. מדוברبني שעבד קודם למעצרו וכי בדומה לאחיו, הנאים 1 ו-3, אלימות ועריביות אין אופייניות להם. זו הסתבכותם הראשונה וכי ביום הפנים את חומרת המעשים. גם לגביו טען בא-כוcho כי ניתן להסתפק בתקופת מעצרו.

78. **הנאשם 3, מוחמד בדראן:** הנאשם זה הוכה ונפצע וחלקו באירוע היה מינורי. הוא הורשע רק בעבירה של ניסיון פגיעה בנסיבות חמירות. בפועל, מעשיו הסתכמו בעמידה "בצורה מאימה מול בני משפחת קרامة" שבו מצידים במקלות (פסקה 9 באישום העיקרי). מהפסקה שאליה הפנה בא-כוcho עולה לטענתו, שהענישה בשל עבירה זו היא בדרך כלל מוקלה. כן הפנה לתסaurus החינוי בעניינו של-פיו, בעקבות מעצרו בוטלו אירוסיו, והוא חש אחריות לאירוע ולמצב הכלכלי שלו הgingua משפחתו בעקבותיו. מדובר באדם נורמטיבי שמעולם לא עבר עבירות. הוא היה עצור במשך שבעה חודשים ולכך טען בא-כוcho, כי יש להסתפק בתקופת מעצרו ובמסגרת מותנה. תקופה זו אף מתיחסת עם עמדת המאשימה בעניין מתחם העונש ובעניין מקום העונש בשליש התחתון של המתחם.

79. **בעניין הקנס:** בא-כוcho של הנאשם 1, 3 ו-5 טען שגם בעניין הקנס יש להתחשב בסכם ששולם במסגרת ה'עטווה', וכן כי יש להתחשב בכך שמשפחותם נאלצהו למוכר את ביתה ואת רכושה ובכך שבעקבות האירוע אף נאלצו לעבור לגור באזור אחר, בקלאנסואה, ועתה הם נתונים בנסיבות כלכליים גדולים.

80. **תסוקיר נפגע העבירה:** בא-כוכם של הנאים 1, 3 ו-5 הדגיש כי ניתן להתרשם מהאמור בתסוקיר זה ומדובר באבו של המנוח, כי לכואורה, משפחת המנוח לא ויתרה על האפשרות של נקמה. כמו כן טען, כי לא הוגש מסמכים רפואיים בעניין הנפגעים וכי על-פי התסוקיר, חלוקם אף לא נזקק לטיפול רפואי.

81. **סיכום טענותם של בא-כוכם הנאים 1, 3 ו-5 (והשלמת טענות של עו"ד שלמה גיגי):** מדובר בנאים נורמטיביים, שהסתובכו ביום אחד באירוע אלים חריג להתנהלותם. תקופת מעיצרם הממושכת קשה להם לאחר שהעולם העברייני זר להם. האירוע אף גורר קriseה כלכלית של כל המשפחה, שנאלצה למכור בתים לשם תשלום ה'עטווה' ומימון הגנת הנאים. בא-כוכם עתרו אפוא, להשית על הנאים עונש ברף הנמור, שיחפהו את תקופת מעיצרם, תוך התחשבות ב'עטווה'.

עיקרי טענות בא-כוכם הנאים 2, עו"ד דוד ברהום

82. **טענות עניין העבירה של סיווע להריגה:** בא-כוכם הנאים 2 טען, כי הנאים הורשו בעבירה של סיווע להריגה, ולפיכך מידת הפגיעה בערכיהם המוגנים פחותה יותר. אף יש לשקל את הקשיים הראיתיים, את העובדה שלא ידוע מי ההורג, את העובדה שהנאים לא היו מי שירו את היריה הקטלנית וכן את סימני השאלה הרבים העולים מכתב האישום, המצביעים על הענישה. עוד טען, כי עבירות הסיווע להריגה היא עבירה של תוכאה, בעוד שלא הנאים גרמו לתוכאה. הרשעה בעבירה זו היא נדירה ובדרך כלל, כמו במקרה הנדון, כתוצאה מהסדר טיעון שנבע ממצב של מעין "פשרה". لكن טען, כי ישנה פסיקה מועטה בעניין ענישה בעבירה זו, באופן המקשה ללמידה על מדיניות הענישה הנוגנת לגביה.

בא-כוכם הנאים 2 טען כי המאשימה הפנתה אל פסקין דין שהחמירו בענישה, אך גם ישנים גזר דין מקרים יותר, שאיליהם הפנה: תפ"ח (מחוזי ירושלים) 10-11-2643 מדינת ישראל נ' שמלאץ (11.4.2011) (להלן - **uneiין שמלאץ**) - הנאים הורשו על-פי הודהתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של סיווע להריגה ובUBEירה בנסק. נקבע בהסכמה עונש של שנתיים וחצי מאסר בפועל ומאסר מוותנה; תפ"ח (מחוזי תל-אביב) 1094/07 מדינת ישראל נ' אזרבגנה (10.11.2008) (להלן - **uneiין אזרבגנה**) - הנאים הורשו על-פי הודהתם במסגרת הסדר טיעון שככל תיקון כתוב האישום, אך לא הסכימה לעונש. הנאים 1 הורשו בעבירה של סיווע להריגה ובUBEירה של החזקת נשך והושת עליון עונש של 24 חודשים מאסר בפועל ומאסר מוותנה (הנאים 2 הורשו בעבירת הריגה); ע"פ 2219/14 פלוני נגד מדינת ישראל (16.11.2014) (להלן - **uneiין ע"פ 14/2219 פלוני**) - המערער, קטין, הורשו בעבירה של סיווע להריגה, סיווע להחזקת נשך ותחמושת, סיווע לנשיאת נשך ותחמושת וסיווע בجرائم היזק לבעל חיים. בערעור הופחת עונש המאסר מ-32 חודשים ל-20 חודשים מאסר בפועל. זאת נוספת לעונש המאסר המותנה והפיצוי למשפחת הקורבן שנקבעו בגזר הדין.

בעניין מדיניות הענישה הנוגנת לנוכח פסקין דין האמורים טען, כי יש לתת את הדעת לכך שבמקרים רבים הסדר הטיעון היה לאחר אישום בתיק פשע חמוץ, מה שאינו כן בעניינו. למורת זאת, באופןם מקרים הסכימה המאשימה לענישה מוקלה. لكن טען, כי על ענישת הנאים להיות מוקלה יותר.

83. **ההשלכה של קשיים ראייתיים על קביעת מתחם העונש:** בא-כח הנאים 2 טען, כי לא ניתן לקבל את טענת המדינה, כי כבר שיקלה את הקשיים הראייתיים במסגרת העונשית. לטענתו, נקבע כי כאשר בית המשפט משתכנע שהצדדים השתיינו את ההסדר ... על קשיים ראייתיים ממשיים, שומה עלי' להביא עניין זה בחשבון בעת קביעת מתחם העונשה" (ת"פ (מחוזי ירושלים) 13-12-13646 מדינת ישראל נגד י"ש (1.1.2015) כב' השופט ר' יינוגרד, פסקה 6 וכן פסקה 14).

84. **מעשה העבירה וולקו של הנאים 2:** בא-כחו טען כי על-פי כתוב האישום, הנאים 1 אסף את הנאים 2 מבלי לומר לו שישנה תגרה שאליה הם עומדים להצטרף וכי מי שהוציא את כל הנשק היה הנאים 1. ניכר שהנאים 2 נגרר לאירוע בהיותו בן משפחה ומtower מעין לחץ חברתי ותחושת מחויבות משפחתיות, אך ללא תכנון מצדיו וכי הוא אף לא הביא את הנשק. הגורם שהשפיע על האירוע היה בעיקר הנאים 1, למרות הגעת הנאים 2 עמו על האופנו. אשר לנזק שנגרם, מות המנוח, טען, כי אין מחלוקת באשר לחומרתו, אך לא ניתן ליחס את כלו לנאיםים שהורשו רק בסיווע להריגה.

85. **הרשעה בעבירות הסיווע להריגת:** בא-כח הנאים 2 טען כי בכתב האישום לא נאמר מה היה הסיווע. לא נאמר כיצד אפשרו הנאים את ביצוע העבירה, הקלו על עשייתה או כל יצא זהה. لكن לטענתו, אין מנוס מהמסקנה, שהסיווע ל"הורג האלמוני" היה בעצם נוכחות הנאים במקום. لكن לטענתו, יש לבחון את מידת אחוריותם לנזק המתואר בתסجيل נפגע העבירה. באשר לפציעת האחרים, יש לשקלול את העובדה שלא ברור היקף הפציעות וכי רוב הפציעים אף לא נזקקו לטיפול רפואי.

עוד הוסיף, כי יש לחתן משקל לכך שבשלב השני שבו ירה הנאים 2, היה זה במצב שבו בני משפחת קרואה שעטו לעבר בני משפחת בדראן, ولكن ירה תוך כדי הימלטות, אך לא מזור כוונה לפגוע. כך שמדובר בירוי שקרוב להגנה עצמית.

86. **השפטת תיקון מס' 137:** בא-כח הנאים 2 טען (בדיקות ובהשלמת טענותיו מיום 5.11.2019, בمعנה לטענות המאשימה), כי בהתאם להוראות התקיקון ולהוראת המعبر (סעיף 25(ב) בתיקון), יש לקבוע את הדין המקורי עם הנאים. בכתב האישום המקורי לא הוגדר היסוד הנפשי של ההורג וכן יש להניח את החלופה שלפיה, היסוד הנפשי היה קלות דעת ולא אידישות. קודם לתיקון מס' 137, העונש על עבירות הריגה היה 20 שנות מאסר (סעיף 298 בחוק העונשין, שבוטל בתיקון), כך שעונשו של המופיע, העומד על מחצית העונש (סעיף 32 בחוק העונשין), היה עד 10 שנות מאסר. על-פי התקיקון העונש המרבי על המתה בקלות דעת הוא 12 שנות מאסר (סעיף 301ג), וכן לא ניתן להשיט על הנאים עונש העולה על 6 שנות מאסר. לפיכך לטענתו, על הגבול העליון של מתחם העונש להיות נמוך מזה שביקשה המאשימה.

בעניין טענותיה של המאשימה (בדיקות ובהשלמת טענותיה, כמפורט לעיל), טען כללן: **ראשית**, אין מקום לטענות הנסמכות על הצהרה לפרקתו של בתרם חתום הסדר הטיעון, בדבר הבנה שהנאים יורשו בסיווע להריגה שהיסודות הנפשי שלה הוא אידישות (ולא קלות דעת), או כי תיקון כתב האישום במסגרת הסדר הטיעון נגזר מכתב האישום המקורי שבו היסוד הנפשי הוגדר במפורש. זאת לטענתו, מהטעמים הבאים: על-פי טענת המאשימה ועל-פי ההודעה על הסדר הטיעון (פסקה 3), לא ניתן לצאת מהמסגרת העובדתית של כתב האישום המקורי; אין כל ביטוי לכך שהסדר הטיעון

נוצר מכתב האישום המקורי; חוק העונשין קובע במפורש, כי במסגרת הסדר טיעון לא ניתן לחרוג מהעובדות ומהנסיבות שבהן הודה הנאשם (סעיף 40(ד) בחוק העונשין וזאת אם על-פי סעיף 40(ב)(2) בית המשפט התיר ראיות בעניין נסיבות הקשורות בעבירה). אף בפסקה נקבע שאם הרשות הנאשם הייתה בעקבות הודהו במסורת הסדר טיעון, בשלב גזרת העונש לא ניתן לחרוג מהעובדות והנסיבות שבהן הודה (ע"פ 3667/13 ח'טיב נ' מדינת ישראל (14.10.2019), פסקה 22). אך גם נקבע במקום שבו בית המשפט הסיק לחובת נשים מסקנות בעניין היסוד הנפשי שלו, אשר לא עלו בקנה אחד עם כתוב האישום המקורי (ע"פ 1548/15 ז'ינב נ' מדינת ישראל (9.8.2017) שנית, לא ניתן לקבל את טענת המאשימה כי היסוד הנפשי של קלות דעת אינו מתישב עם עובדות כתוב האישום המקורי, מאחר שלא ידוע מי ההורג וכייד נרגם המנוח. לטענתו, כפי שראינו היה במקרים אחרים, אותו מעשה עשוי להיות גם באדישות וגם בקלות דעת ולפיכך ישנה עמיימות בעניין היסוד הנפשי של ההורג, ובמצב של עמיימות, עליה לפעול לטובת הנאשם (ע"פ 4749/17 בן גניש נ' מדינת ישראל (30.8.2017), כבוד השופט ד' ברק-ארץ, פסקה 26 וכן ישומה של הלכה זו בעניין ת"פ (מחוזי ירושלים) 18-09-7747 מדינת ישראל נ' בלוב (12.9.2019), כבוד השופט ד' כהן-לקח, פסקה 9). שלישית, יש לדוחות גם את טענת המאשימה כי טווח העונשה נקבע לגבי כל העבירות ולא רק עבירת הסיע להריגה. מדיניות העונשה הנווגת נבחנת לפי העבירה המרכזית וגם גזרת העונש נעשית על-פייה. בענייננו זו עבירת הסיע להריגה, אשר על-פייה יש לקבוע את מתחם העונש. רביעית, לא היה מקום להערת המאשימה בתגובהה, כי אי-קבלת עמדתה בעניין פרשנות הסדר הטיעון, תביא להتانערותה מההסדר.

78. **בעניין נסיבותו של הנאשם 2:** בא-כוחו עמד על עיקרי הדברים שפורטו בתסaurus, על מערכו זה כשנתיים, סמוך לאחר נישואיו. לדבריו, במקום עבודתו, במרכול "רמי לוי", שם הכיר את אשתו, מוכנים לקלוטו אותו חזרה. המכתב של קצין האסירים בשב"ס עולה כי הנאשם מלא תפקיד של אחראי חוליה, הוא אסיר תומך, נקי מסמים, השתתף בסדנאות והוא אסיר ממושמע. בדומה אחרים, הוא מוכיח את עצמו במסגרת המutzer כדי שמתנהל באופן חיובי וזכה להערכה. עוד עמד על כך שמשפחתו נורמטיבית, האב רואה חשבון ואמו עסקה בחינוך. הוא גדול בסביבה חיובית, אך טעה באופן חד פגמי ונגרר למקומות שאיןם אופייניים לו. כיום, הפיק לchrom, ומתחרט על מעשיו.

78. **בעניין הפיצוי למשפחה המנוח:** חיבור בפיצוי מוצדק רק אם הנאשם גרם נזק ולכך לטענת בא-כוחו יש קושי לחיבב את הנאשם 2 לשלם פיצויו. ראשית, אין טענה שגרם נזק. הוא לכל היותר קשור בנסיבות של הנפגעים שנפצעו, אך גם זה מכוח ביצוע בצוותא. מכל מקום, מאחר שהacusations היו קלות, על הפיצוי להיות סמלי. שנית, הנאשם 2 לא היה מעורב ב'ឧתו', שנעשתה בין משפחת המנוח לאביהם של הנאים 1, 3 ו-5. מכאן שגם ابوו של המנוח רואה רק באחרים את מי שאחראים לנזק ומילא גם לפיצוי.

עיקרי טענות בא-כוח הנאשם 4, ע"ד יוסי זילברברג

79. **בעניין העבירה של סיע לפגיעה בנסיבות חמירות:** בא-כוח הנאשם 4 טען כי סיום של הנאים 3 ו-4 לעבירה של פיצעה בנסיבות חמירות הסתכם (כאמור בפסקה 8 בכתב האישום), בכך שי"נעמדו - בצד שמאיימת - מול בני משפחת קרامة". לפיכך לא ניתן לקבל את מתחם העונש שביקשה המאשימה (24-6 חודשים מאסר בפועל) ואף לא ניתן לבסס את מדיניות העונשה הנווגת על ההחלטה שהגיעה לעניין עבירה זו. לטענתו, כל פסקי הדין שאליהם הפנהה עוסקים בנסיבות חמורות בהרבה מהמקרה הנדון. ככללו: עניין ע"פ 6873/13 פלוני - דבר בעלמות במשפטה. אדם

נכns לחדרה של המתלוונת בעודה ישנה והלם בחזקה בראשה באמצעות חפץ ואיים שיירוג אותה; עניין חבי - הנאשם חתר את הנפגע חתר ממשמעותי בגבו באמצעות סכין; עניין גרבן - המערער ذكر את המתלוון בגבו וגרם לו לחתקר ולפצעה בבית החזה. בעניינו כאמור, דבר במעשה קל באופן ממשמעותי שעונשו בדרך כלל מסר על תנאי.

90. **בעניין היליך שצורך, שבו הורשע הנאשם נשק:** בא-כוח הנאשם 4 טען שהעבירות שבנה הורשע הנאשם חמורות פחות מעבירות של שחיר בנשק או עבירות של נשיאת נשק והובלתו. لكن לטעنته, לא ניתן לקבוע את מדיניות הענישה הנוגעת על סמך ההחלטה שאליה הפנתה המאשימה וגם לא על רמת הענישה שנקבעה בעניין בראנטי, שבו נדומו עונשייהם של חברות נאשימים שעסקה בסחר בעשרות כלי נשק תמורת שירותים אלפי שקלים. עוד הוסיף, שתיקון כתוב האישום לעבירה שבה הורשע הנאשם 4 נבע גם מכך שמדובר בעסקאות בקשר לנשק של השכנים ובעסקאות שבנה לטעنته, היה מעורב סוכן מודיעין, שהפעיל לחץ עצום על הנאשם 4 למכוור את השכנים. לפיכך בהתאם לפסק הדין בעניין ע"פ 1224/07 בלבב נ' מדינת ישראל (להלן - עניין בלבד) יש בכר כדי להצדיק הקללה בעונש.

91. **בעניין נסיבותו של הנאשם 4:** בא-כוחו הפנה בעיקר למכتب של קצין האסירים בשב"ס, אשר לטעنته, משקף טוב יותר את הנאשם מאשר התסוקיר של שירות המבחן. ממכתב זה עולה (כמפורט לעיל), כי הנאשם שוהה באגף עצורים מתקדם, מעסיק בחוליות האגף, ללא עבירות ממשמעת, ונקי מסמים. הוא השתתף בקורסים רציניים ומשמעותיים ובקבוצות טיפול. כל אלו, לטענתו בא-כוחו, מלמדים על כך שהוא עבר תהליכי שיקום מצדיק שייתנתן לכך משקל ממשמעותי.

92. **שיםוקלים נוספים ל��ולה:** עוד טען בא-כוחו הנאשם 4, כי בעת גזירת דיןו יש לתת משקל רב להודאותו בשלב מוקדם, הרבה לפניו שאיר הנאים ולהכרתו באחריותו. הוא היה "סנוןת הראשונה" שלאחריה שאיר הנאים בחרו להודאות ולהכיר באחריותם לעבירות שבנה הודה. בהליך הנדון יש לתת לכך משקל רב לנוכח ריבוי העדים ומורכבותו ההליך ולפיכך מדובר בחסוך זמן שיפוטי רב ומשמעותי. כן הוסיף, כי יש להתחשב במסיבותו המיעילות של הנאשם 4, שתוארו בתסוקיר שירות המבחן, בעיקר בכך שיש לו בת חוללה מאד ולכן נוכחותו ועזרתו בטיפול בה חשובים מאד.

. דברי הנאשם

93. **דברי הנאשם מס' 1, אנס בדראן:** כפי שניתן היה להתרשם מה הנאשם 1, הוא מילא תפקיד של מעין "מנהיג" לשאר הנאים. במשך פרק זמן ממושך נשא דברים מרשיינים גם בשם של שאר הנאים וניכר היה, כי יצאו מהלוב. להלן יובאו עיקרי דבריו.

תחילת ביקש הנאשם 1 להודות לבית המשפט ולעורכי הדין על המאמץ הרב ועל ההשיקעה בביבור הנסיבות, וכן הודה לבית המשפט על שאפשר לכל אחד מהנאים להביע את כל אשר על לבו. הוא סיפר על הסבל הרוב שעברה משפחתו וشعبרו הנאים, זהה מעצרים הראשונים. קודם לכך לא ידעו מה זה בית סוהר, 'פוסטטה' או איזיקים. הואTierar את החוויה הקשה שהוא בתקופת מעצרו, סיפר על המחיר הכספי ששילמה משפחתו, שאף הוא קורבן של

הנסיבות. הנאשם 1 תיאר איך בעקבות האירוע, כדי לממן את הסכם ששולם למשפחה המנוח במסגרת ה'עטווה' וכן לממן את הוצאות המשפט שלו ושל אחיו (הנאים 3 ו-5), נאלץ ابوו נאלץ למכור את כל מה בנה במשך כל חייו. לדבריו "כל מה שבנוינו, השמדנו בתוך שנייה". הוא סיפר על המאיצים שהוא עשה במהלך מעצרו כדי ללמידה, להשתתף בקבוצות פעילות שונות, לשקם את עצמו ולהשתדל להיות אדם טוב יותר.

ה הנאשם 1 הוסיף וסיפר על מעשיו קודם למעצרו, על לימודיו בשעות הבוקר ועל עבודתו בתפקיד שף החיל משועות הצהרים. הוא סיפר איך העבדה ש"הכול התהפר בשניות" גבהתה ממנה וממשפחותו מחור כבד מאד. הוסיף ואמר שהוא מבין את הכאב של משפחת המנוח ואת סיבלה וכי הוא משתף בכאבם. הנאשם 1 הביע צער וחרטה כנים על כך שהמעשים נעשו ללא מחשבה, בעוד הוא בטוח שアイלו חשבו יותר, לא היה קורא מה שקרה. אילו יכול היה, אף היה משנה הכל. הוא בטוח שלא ימצא שוב במצב דומה ולא ינהג כפי שנרג באירוע. הוא רוצה לחזור אל משפחתו, שזו משפחה טובה ונורמטיבית, שרוצה לעבוד ולהיות. בעזירת האל, לאחר יציאתו מהכלא, יתרחק מירושלים ומכל מה שקרה, כדי לחיות בשקט. הוא מחהכה לכך ומיהיל לכך מכיוון שבית הסוהר זה לא מקום שבו יוכל לאילו, אבל מעת שנקלע לכך, הוא ניצל את הזמן כדי ללמידה. הנאשם 1 סיפר כי בעת מעצרו כלל לא ידע עברית, אבל עכשו הוא מדבר, קורא וכותב עברית. הלימודים הם הדבר הטוב היחיד שיוצא לו מהמעצר ולפניהם הוא משתף לימודי ובקבוצות טיפוליות רבות ככל הנימין. הוא גם משתף בחוליה ווזעך לעצורים ככל יכולתו. בשל האחריות שגילה, העובדת הסוציאלית בכלל פונה אליו כדי שישגיח על העצורים, יתמוך בהם ויעזר להם. היא אף מרבה לפנות אליו מתוך ידיעה שישמה לעזר לכל אחד.

עוד הוסיף הנאשם 1 שכיוון הוא מודע לטיעות שעשה בך קונה נשך, כדי להשתמש בו בשםות. היום לא היה עווה דבר זה ולא היה קונה נשך. עצם הבאת הנשך למקום האירוע הייתה לדבריו, טעות קשה וחמורה והוא מצר על כך מאד. הוא חוזר על כך שמשפחותו משפחה חיובית שמקשת חיים שלווים ושקטים וכי הוא סמור ובטוח שבית המשפט ישוקל את השיקולים הנכונים, לרבות את נסיבותה של משפחתו.

94. **דברי הנאשם מס' 2, מוסטפא בדראן:** הנאשם 2 פתח את דבריו בתחום הבושה הכבד שהוא חש בכך שהוא עומד בספסל הנאים. הוא התנצל על כך בפני ابوו ואמו והוסיף, כי הוא מתבונש שהם רואים אותו במקום הזה ובמצב זהה. מעולם לא חשב שיגיע לכך. ابوו רואה חשבון ואמו עסקה כל חייה בחינוך. הוא הוסיף, כי מאז שהיא לצד יצא לעבוד כדי לעזור בפרנסת משפחתו. הוא צער הילדים ותמיד היה חשוב לו לסייע גם לאחיו, שהלכו ללמידה באוניברסיטה. בוגל שהתחתקן בוגל צער לא הלך ללמידה, אלא נשאר לגור בבית הוריו כדי לסייע להם, אבל עכשו, בוגל טעות שעשה, הוא עוצר ואין מי שיהיה אתם ויסיע להם.

ה הנאשם 2 הוסיף ודיבר על סבלה של אשתו, אשר בעקבות שעשה ושלדבריו, התרחשה בשניות, והבע צער עמוק, מכל הלב, על אותה טעות שהובילו אותו למקום שבו הוא נמצא. אין חזר על הבושה העמוקה שהוא חש מהוריו וכי מלחמת הבושה הוא אפילו לא יכול להסתכל להם בעניינים. הוא גם חש בושה עמוקה כלפי אשתו ולכן ביקש שלא תבוא לבית המשפט, כדי שלא תראה אותו במצב שבו הוא נמצא. לבסוף ביקש שתינטן לו הזדמנות לחזור לחייו, לבנות את עתידו ולבנות משפחה. הוא משוכנע שהוא מctract, הוא מctract ממד, מתנצל ומבקש סליחה על כל מה שקרה וחוש כאב עמוק על מותו של המנוח.

95. **דברי הנאשם מס' 3, מוחמד בדראן:** הנאשם 3 הביע צער, הוסיף שלמד מהטעות שעשה וביקש להציגו לכל הדברים שאמר בא-כחו.

96. **דברי הנאשם מס' 4, אכרם רג'יב:** הנאשם 4 ביקש להימנע מלספר את סיפור חייו ומשפחותו, מכיוון שהוא שיתרגש יבכה. הוא הוסיף שהairoע אירע בעת שבתו הייתה חוליה מaad והוא מרגיש צער רב על כך שעזב אותה כשהייתה בת תשעה חודשים ובמשך רפואי. לדבריו, הייתה טעות רפואי בלידתה וعصיו היא בטיפולים רפואיים. הוסיף שהוא מודה בטעות שעשה והיה הראשון להודות בבית המשפט בטעות. כבר עשרה חודשים חלפו מאז שהודה והוא ממתין לגזר דין, כדי שיוכל לקבל חופש ו解脱 את חייו עם בתו עם אשתו. סיפר בצער, שאשתו אינה יכולה לבקר אותו, מאחר שהיא תושבת הרשות הפלסטינית. לדבריו חזר והביע צער על מעשייו וביקש שתינתן לו הזדמנויות לזכאות לבתו, לעזור לאשתו ולבתו ולשוב אל משפחתו. הוא סיפר בכאב, שבתו כבר לא מזזה אותו.

97. **דברי הנאשם מס' 5, ויסאם בדראן:** הנאשם 5 ביקש סליחה והוסיף שהוא מודה בכל לבו על כך שעשה טעות. הוא מצטער מaad על מעשיו, הוא סובל מתוצאות מעשיו והוא יודע תשלום ומשלם על כך. סיפר שהמעצר מaad קשה לו, מכיוון שבית סוהר הוא מקום שלא מתאים לו. הוא מتنצל בכל לבו על מעשיו וambil את סליחת בית המשפט, את סליחת משפטו ואת סליחתה של משפטת המנוח. הוא מצטער שלא חשב לפני שפועל. היום לא רק שהיא "סופה עד עשר" לפני המעשה, אלא שהיא "סופה על מאה", אף היה מתקשר 100, כדי שהמשטרת תבוא לפטור את הבעייה שנונצחה, ולא היה פועל עצמו. הוא גם מבין היום שלא היה נesonות "לפטור את הבעייה" בעצמו. הנאשם 5 הוסיף וסיפר שנולדה לו בת בתקופת מעצרו, הוא לא ראה אותה ולא מכיר אותה וגם היא לא מכירה אותו. קשה לו מaad העובדה שבתו תקרה לסייע לה "אבא" וכשהוא שומע זאת זה הוא בוכה. הוא סיפר שבכל לילה הוא בוכה על הטעות שעשה, שעליה הוא מבקש סליחה, ואף בוכה וממצטער על המחיר שהוא נדרש לשלם בשל כך.

ט. **דין והכרעה**

(1)

דין בטענות הכלליות

(1א) השפעת תיקון מס' 137 של חוק העונשין על הסדר הטיעון

הגדרת המחלוקת

98. המחלוקת בין המאשימה לבין ההגנה בכל הנוגע לשפעת לתיקון מס' 137 (להלן בחלק זה גם - **התיקון**) על עונשם של הנאשם 1, 2 ו-5, שהורשו בעבריה של סיוע להריגה, נוגעת לשימוש הוראת המעבר (סעיף 25 בתיקון), הקובעת כי על עבריה שנעבירה קודם כניסה כניסת התקיקון לתקוף, שבunningה טרם ניתן פסק-דין חלוט,吟ול הדין המקל. בא-כוח הנאשם 2 טען, כי לנוכח התקיקון שבמסגרתו בוטלה עבירת הריגה (על-פי סעיף 298 בחוק העונשין) וקייheit עבירות המתה אחריות תחתיה, יש לקבוע כי העבירה שעברו הנאים היא סיוע ל"המתה בנסיבות דעת", שעונשה המרבי

12 שנות מאסר (סעיף 130ג בחוק העונשין). לאחר שהנאשמים הורשו בסיווע להריגה, העונש המרבי שניתן להשת

- עליהם הוא 6 שנות מאסר (מחצית העונש, על-פי סעיף 32 בחוק העונשין). מנגד טענה המאשימה, כי עבירה הסיווע להמתה שעברו הנאשמים נגזרת מהעבירה שבאה הואשנו בכתב האישום המקורי, ולכן הרשותם היא בסיווע להמתה באדישות.

דין בטענות הצדדים

99. תיקון מס' 137 כולל שינויים מהותיים בעבירותים והעונשים הקבועים לצדן (למעט העבירה של גרים מות בראשנות על-פי סעיף 304 בחוק, שבה לא חל שינוי). השינויים העיקריים הם ביטול עבירת ההריגה על-פי סעיף 298 בחוק, קביעת עבירת המתה בנסיבות דעת, שנוספה בסעיף 301ג, שעונשה שתיים-עשרה שנות מאסר, וקביעת שתי דרגות של עבירת רצח. אחת, על-פי סעיף 300 בחוק, שלפיה בעבירה רצח יורשע "הגולם בכונה או באדישות למותו של אדם" ושבונשה מאסר עולם שאינו עונש חובה. השנייה, עבירת רצח בנסיבות מחמירות, על-פי סעיף 303א, שעונשה מאסר עולם חובה. לצדן נקבעה בסעיף 301ב עבירת המתה בנסיבות של אחריות מופחתת, שעונשה המרבי חמיש-עשרה או עשרים שנות מאסר, לפי העניין, שעניינה עבירה רצח לפי אחת משתי הדרגות, שנענbraה באחת הנסיבות הקבועות בהוראה זו.

100. הוראות בעניין "תחילה, תחולת והוראות מעבר" נקבעו בסעיף 25 בתיקון. על-פי סעיף 25(א), "תחילה" של חוק זה שישה חודשים (להלן - "יום התחילה"), והוא יחול על עבירות שבוצעו מיום התחילה ואילך". כך שהוראות התקון חולות על עבירות שנערכו לאחר יום 10.7.2019, שהוא "יום התחילה" (מועד כניסה התקון לתוקף). לעניין עבירות שנערכו קודם ליום התחילה, שבענין טרם ניתן פסק-דין חולוט, נקבעה בסעיף 25(ב), הוראת המעבר הבאה:

"על עבירה שבוצעה לפני יום התחילה וטרם ניתן פסק דין חולוט בעניינה יחולו הוראות סעיף 5(א) לחוק העיקרי; לעניין זה, בבואה לקבוע מהו הדין המלא על העcosa, יבחן בית המשפט את מלאו ההסדר הקבוע בחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה לעומת הסדר שהוא קבוע בחוק העיקרי לעניין גרימת מוות ערבי יום התחילה (להלן - "הדין הישן")."

סעיף 5(א) בחוק העונשין קובע קר:

"נענbraה עבירה ובטרם ניתן פסק-דין חולוט לגביה, חל שינוי בגין הגדרתה או לאחריות לה, או בגין לעונש שנקבע לה, יחול על העניין החיקוק המלא עם העcosa; 'אחריות לה' - לרבות תחולת סיגים לאחריות הפלילית למעשה".

101. הנאים 1, 2 ו-5 הורשו בכך שעבירה עבירת סיווע להריגה על-פי סעיף 298 בחוק, אשר בוטלה במסגרת

תיקון מס' 137. לפיכך בהתאם להוראת המעבר, יש לבחון "את מלאה ההסדר הקבוע בחוק העיקרי" לאחר התיקון, "לעומת ההסדר שהוא קבוע" קודם לתיקון, ולהחיל על נאשמים אלו, שהורשו בעבירה של סיווע להריגה, את "הדין המקל" מבין השנאים.

102. על-פי הדין הישן ובהתאם לסעיף 298, שבוטל, "הגורם במעשה או במחדר אסורים למוות של אדם", יורשע בהריגה ודינו עשרים שנות מאסר. לשם הרשעה בעבירת הריגה על-פי סעיף 298, נדרש הוכחת יסוד נפשי של מחשבה פלילית, כפי שהוגדר בסעיף 20(א) בחוק. לפיכך נדרש הוכחת מודעות של העולה לכל רכיבי היסוד העובדתי, לרבות האפשרות של גריםמת המות, וכן אדישות או קלות דעת כלפי האפשרות של תוכאת המות (ראו למשל: ע"פ 8250/05 מדינת ישראל נ' שלום (3.10.2006), כבוד השופטת ע' ארבל, פסקה 16; ע"פ 11/2006 טמطاויו נ' מדינת ישראל (24.8.2015) כבוד השופט ד' ברק-ארצ, פסקה 31 (להלן - ענין טמطاויו). כן ראו את הפסיקה המובאת בפסקין דין אלו).

לאחר התיקון כאמור לעיל, הגורם למוות של אדם באדישות (או בכוונה), עבר עבירות רצח על-פי סעיף 300(א) בחוק, שעונשה מאסר עולם. לעומת זאת, הגורם למוות אדם בקלות דעת, עבר עבירות המתה לפי סעיף 301ג בחוק, שעונשה שתיים-עשרה שנות מאסר.

אם נאשם הוואם בעבירת הריגה שנעבירה קודם כניסה לתוקף, אך פסק הדין בעניינו טרם הפרק חלוט, השאלה הטעונה הכרעה היא אם כן, אם עבירת הריגה נעבירה בקלות דעת או באדישות. אם נעבירה בקלות דעת, יהול הדין לאחר התיקון, בהיותו הדין המקל לנוכח עונשה המרבי של עבירה זו שהועמד על שתיים-עשרה שנות מאסר, לעומת זאת הדין הקודם, שעל-פיו העונש המרבי היה עשרים שנות מאסר. זאת בשונה מ מצב שבו עבירת ההמתה נעבירה באדישות, שאז הדין הקודם (UBEIRAT HAREIGA), הקובל כי העונש הוא עשרים שנות מאסר, מקל לעומת הדין לאחר התיקון, שעל-פיו עבירת המתה שנעבירה באדישות היא עבירת רצח שעונשה מאסר עולם (שאינו חובה).

103. השאלה הטעונה הכרעה היא אפוא,இיזו עבירות המתה נעבירה, שבסיווע לביצועה הורשו הנאשמים. עובדת הרשות הנאשמים בסיווע להריגה - ולא בעבירת הריגה - אינה מעלה או מורידה לעניין השאלה אם עבירת המתה שנעבירה היא בקלות דעת או באדישות, למעט העובדה שעונשו של המסייע עומד על מחצית עונשו של המבצע העיקרי (סעיף 32 בחוק). שכן, היסוד הנפשי הנדרש מהמשיע הוא מודעות לכך שהתנהגו מסייע למעשה העבירה וכן מודעות לכך שהמבצע העיקרי, שהסיווע ניתן לו, אכן עבר עבירה (ע"פ 4317/97 פוליאקוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 289 (1999), כבוד השופט י' מצא, פסקה 26 (עמ' 310); ע"פ 6162/16 דלו נ' מדינת ישראל (4.2.2018) , כבוד השופט א' שחם, פסקאות 63-64; ע"פ 10/2011 ימנין נ' מדינת ישראל, סד(2) 666 (2011) , כבוד השופט י' עמית, פסקה 35 ואילך).

לפיכך השאלה שאותה יש לבחון היא אם היסוד הנפשי של המבצע העיקרי, עבר את עבירת המתה, הוא אדישות כלפי תוכאת המות, או קלות דעת כלפי. שאלה נוספת היא, כיצד יש לקבוע זאת בנסיבות הנדונות, שבהן הרשות הנאשמים 1, 2 ו-5 נשענת על הודהתם בעובdotio של כתוב האישום המתוקן.

104. התשובה לשאלת האמורה, אינה בחירה בחלופה המקרה של עבירות המטה בנסיבות דעת, רק בשל כך שזו החלופה המקרה עם הנאים, כפי שטענה ההגנה. אף אין לומר,قطעת המאשימה, כי יש לקבוע שהנאים סיעו לעבירות הריגה שנעבירה באדישות, בשל כך שזו העבירה שעל-פייה הוואשנו בכתב האישום המקורי וכי הסדר הטיעון נגזר מכך. משחוודו הנאים בעובdotio של כתב האישום המתוקן, כתב האישום המקורי אינם קיימים עוד. התשובה לשאלת היסוד הנפשי של המבצע העיקרי, נקבעת על-פי העובdotot שלפיהן הורשו הנאים, בין אם ההרשעה הייתה בעקבות הודהה ובין אם לאחר שמיעת ראיות. בכל מקרה, במסגרת גזר הדין יש לבחון את העובdotot שלפיהן הורשו הנאים. רק אם על-פי אותן עובdotot שלפיהן הורשו נמצאו כי תיקון מס' 137 מקל עליהם, כי אז הוא יכול במסגרת גזר דין (ראו והשוו: ע"פ 8965/18 מחאג'נה נ' מדינת ישראל (3.11.2019), כבוד השופט י' אלרון, פסקה 41 וכן ראו את פסיקאות 49-42; ע"פ 1828/14 דהאן נ' מדינת ישראל (27.6.2019), כבוד השופט ח' מלצר, פסיקאות 22-25; ע"פ 8328/17 ג'בר נ' מדינת ישראל (28.7.2019), כבוד השופט י' הנדל, פסקה 12).

בחינה של גזר דין שנייתנו לאחר כניסה תיקון מס' 137 לתוקף, שלועת הזו מספרם יחסית מועט, מעלה כי כך אמנים נהגו בתיהם המשפט במרקם דומים. באותו מקרים נבדקו העובdotot שלפיהן הורשו הנאים, בין על-פי הודהתם ובין לאחר שמיעת ראיות ועל יסוד אותן עובdotot שעמדו בסוד ההרשעה, נבחנה השאלה אם הן מבוססות עבירות המטה שנעבירה בנסיבות דעת או באדישות. כך למשל נקבע במרקם הבאים:

ת"פ (מחוזי מרכז) 24262-06-18 מדינת ישראל נ' סקיבנקו (14.7.2019), כבוד השופט ע' קובי - הנאשם הורשעה על-פי הודהתה בעבירות הריגה לפי סעיף 298 בחוק ובעבירות נוספת. הרשותה הייתה במסגרת הסדר טיעון שככל את תיקון עובdotot כתב האישום, מבל' שנאמר בכתב האישום המתוקן אם מעשי הנאשם היו מתוך אדישות או מתוך קלות דעת. בא-כוח הנאשם טען כי מעשה נעשה בנסיבות דעת ולפיכך העונש המרבי שניתן להשיית עלייה הוא 12 שנות מאסר ואילו המאשימה טענה, כי מעשה נעשה באדישות. בגין הדין שנייתן לאחר כניסה תיקון לתוקף, עמד בית המשפט על הדין על-פי התקון לעוממת הדין הקודם ובהתאם לכך בבחן את העובdotot שבhn הודהתה הנאשם וועל-פייה הורשעה (שם, פסיקאות 25-33). מסקנתו הייתה, כי מבחינה של מעשה "ניתן ללמידה כי אין מדובר בנסיבות דעת... אלא התנהגותה של הנאשם... מבטאת שווון נפש ביחס לתוצאה". לפיכך נקבע, כי לא ניתן להחיל לגביה את העונש שעל-פי התקון נקבע לעוני עבירת המטה בנסיבות דעת (שם, פסיקאות 32-33).

ת"פ (מחוזי בא"ש) 17-03-39393 מדינת ישראל נ' אלגרגנאו (19.9.2019), כבוד השופט א' ביתן - הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות הריגה שנעבירה בעקבות נהיגה מסוכנת שבעיטה נגרמה תאונית דרכים שבה קפחו חייו של אדם. בגין הדין ניתח בית המשפט את העובdotot וקבע כי מדובר בנסיבות חמורות של קלות דעת, הגובלות באדישות. לעניין העונש קבע כי יש לראות בהתנהגות הנאשם שגרמה למות המנוח כביטוי חמור ביותר של עבירות המטה בנסיבות דעת... (שם, פסקה 8).

תפ"ח (מחוזי נצרת) 41205-01-17 מדינת ישראל נ' רושוש (21.11.2019), כבוד השופטים א' הלמן, י' שיטרית וס' דברו - הנאשם הורשע על-פי הודהתו בעבירות הריגה. הודהת הנאשם הייתה במסגרת הסדר טיעון שככל את תיקון כתב האישום ואשר במסגרתו לא נאמר אם עבירות ההרגה נעבירה באדישות,قطעת המאשימה בטיעונה לעונש, או בנסיבות דעת,قطעת ההגנה. לאחר בחינת המעשים שבהם הודה הנאשם ושלפיהם הורשע, קבע בית המשפט, כי לא ניתן

לקבל את טענת הנאשם שאותם מעשים הם בגדר המתה של הקורבן בנסיבות דעת. בין המשפט דין בתיקון מס' 137 ובהוראת המערב (שם, פסקאות 41-53), וכן בחן את העובדות שבhn הודה הנאשם. לאחר בחינת "המסד העובדתי בו הודה הנאשם", קבע בית המשפט כי מהעובדות שבhn הודה עליה בבירור, כי לא מדובר במעשים שהם בגדר קלות דעת, אלא מעשים המבוססים גרים מוחות באדישות (שם, פסקאות 50-53).

(ראו גם דין ביחסו תיקון מס' 137 במסגרת הכרעת דין, בעניין נאים שהואשמו בעבירה הריגה לפי סעיף 298 בחוק (שבוטל), אך הכרעת הדיון בעניינים ניתנה לאחר כניסה לתוקף: ת"פ (מחוזי בא"ש) 80055-01-19 מדינת ישראל נ' בורובסקי (25.7.2019), כבוד השופט י' ליברדו - בהכרעת הדיון נבחן הדיון שקדם לתיקון לעומת הדיון שלאחר כניסה לתוקף, ונקבע כי בחינת הנسبות שבhn נabra העבירה מעלה כי מדובר בהמתה בנסיבות דעת (שם פסקאות 150-155)).

105. באותו דרך יש ללכט גם בענייננו ולבחון את עובדות כתוב האישום המתוקן שבhn הודה הנאשםם, אם יש בהן כדי לבסס עבירה המתה באדישות או בנסיבות דעת.

על-פי עובdotio של האישום העיקרי, שבhn הודה הנאשםם, במהלך האירוע, נאים 1 ו-2 היו שני רובי 16-M ונאים 5 ירה באקדח "ל עבר בני משפחת קרואה" (משפחת המנוח). כן מתואר בהמשך הדברים, כי בעת שבני משפחת רג'בי (משפחת הנאשםם) החלו לסתת, המשיכו הנאשםם 2 ו-5 "לירות במהלך נסיגתם ל עבר בני משפחת קרואה".
הנאים 1, 2 ו-5 הודה כי "במעשים אלו סייעו... במעשה אסור, בצוותא חדא, לגרימת מוות של המנוח".

תמצית ההלכה לעניין הרשעה בהריגה, כאמור לעיל, היא זו: "בהריגה יורשע רק אדם שפועל בפיזיות, בין אם באדישות שימושו והיא שווין נפש לאפשרות כי מעשיו יובילו למותו של אדם ובין אם בנסיבות דעת, הינו תוך נטילת סיכון בלתי סביר כי המעשים יגרמו למותו תוך תקופה למןוע תוצאה זו. פוללה בנסיבות דעת היא, כמובן, חמורה פחות, באופן יחסית, מפעולה הנעשית מתוך אדישות וקרובה יותר לרשלנות, גם אם מובחנת ממנה (ראו למשל: ע"פ 3841/94 מדינת ישראל נ' צלנקן, פסקה 3 לפסק דין של השופט ד' דורנר (21.8.1994); ע"פ 3158/00 מגידיש נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(5) 80, 88-86 (2000) (...); ע"פ 11/9120 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה י"ט (8.5.2012)). אם כן, כדי להרשע נאים בהריגה לפי סעיף 298 לחוק העונשיין אין חובה להוכיח כי הוא התקoon להמית את קורבונו, וכך לא כי צפה מראש את כל פרטי האירוע שהוביל למותו של הקורבן. די בכך שייהי מודע לסיכון הקטלני הטמון במעשיו (ראו למשל: ע"פ 1632/08 טורק נ' מדינת ישראל, פסקה 11 לפסק דין של השופט א' לוי (4.6.2009) (...); ע"פ 467/09 זילברמן נ' מדינת ישראל, פסקאות 11-13 (2.2.2010); ע"פ 960/09 אבני נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (29.7.2010) (...); דנ"פ 404/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 לפסק דין של הנשיה (בדימ') א' גראוניס (15.4.2015) (...)). כן יש להוכיח כי בין מעשיו של הנאשם לבין מות הקורבן התקיים קשר סיבתי, עובדתי ומופיע" (ענין טמטאוני, כבוד השופט ד' ברק-ארץ, פסקה 31).

על-פי המתואר בכתב האישום, מדובר בירוי ל עבר אנשים. לעניין זה נקבע לא אחת, כי CIDOU, "כל בר-בי רב יודע... שיריה מנשק חמ טומנת בחובה סיכון ברור, אשר בכל מקרה של פגיעה מיריה באדם נשקפת לנפגע סכנה לחיו או לשלוות גופו" (ע"פ 498/89 מדינת ישראל נ' יפרח, פ"ד מה(1) 384 (1990), כבוד השופט ת' אור, פסקה 10). אף נקבע כי

רי לעבר מקום שבו ישם אנשים הוא בוגדר הריגה באדישות. שכן, "ברוי כי יורי של כדורים רבים למקומם בו ישם אנשים מדבר בעדו בהקשר זה, והיתכן בשל הירוש של צפיפות אפשרות של המתה? גם אם לא הגע המקרה לכל עבירה הרצח, אין הוא רוחק ממנה מרחק רב בנסיבות, ובודאי אינו ברף התחתון של עבירת הריגה" ([ע"פ 10/2016 אגבירהה נ' מדינת ישראל](#) (2012.8.3), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה יט). בדומה נקבע, כי אין מקום להתערב בקביעה בדבר הרשותם של מערערים בהריגה, שלגביהם התקיימים היסודות הנפשיים של אדישות, מקום שבו ירו לעבר אנשים. לעניין זה נקבע, כי "הם היו מודעים לכך שהירוי יבצע אל עבר מקום שנמצאים בו בני אדם. ברור הוא כי היורה בנשק אל עבר מקום בו מצויים בני אדם, מודיע לאפשרות הפגעה הקטלנית למי מהם" ([ע"פ 08/07 עית' נ' מדינת ישראל](#) (3.2.10); [ע"פ 498/89 מדינת ישראל נ' יפתח](#), פ"ד מה(1) 394, 384; [ע"פ 10800/1990 רומנץקי נ' מדינת ישראל](#) בפסקה 24 (18.9.06); [ע"פ 1632/1632 הנ"ל](#)... משכך, חזקה כי הם היו מודעים לאפשרות גרימתה של פגעה קטלנית באדם כתוצאה טبيعית של השימוש בנשק. אין מקום להתערב אפוא בקביעה כי התקיימים בהם היסודות הנפשיים הנדרשים להרשעה בעבירת הריגה", אשר באותו עניין נקבע כי היה יסוד נפשי של אדישות ([ע"פ 08/7477 גז נ' מדינת ישראל](#) (14.11.2011), כבוד השופט ע' ארבל, פסקה 89 (להלן - **عنيין גז**).

אכן, ישן נסיבות שבהן ירי לעבר בני אדם עשויות להיות בוגדר גרימת מוות בנסיבות דעת. כך למשל נאמר כי הירי ברווח הוא שודם הלוקח כל נשק ויורה בו מספר יריות לאזרור המצויים בו אנשים מודיע בפועל כי כתוצאה מן הירוי יתכן ויפגע אדם בצורה קטלנית, אף לא הייתה בכוונתו לפגוע באדם זה או אחר. במקרה שכזה מתקיימת מודעות לפחות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות גרימת תוצאות המעשה, וביחס ליסוד החיפוי מתקיימת לכל הפחות קלות דעת. על כן נראה כי בכל מקרה ניתן ליחס למערער במקרה הנדון את היסודות הנפשיים הדרושים לעבירת הריגה" ([ע"פ 107/2008 עית' נ' מדינת ישראל](#) (3.2.2010), כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 14). אך לא ניתן למלוד מקרה זה גם מהטעם שנאמר כי אותן נסיבות הן "לכל הפחות קלות דעת", וגם מאוחר שקדם לתיקון מס' 137 לא בהכרח נדרשה הכרעה בשאלת אם עבירת הריגה נעברה בנסיבות דעת או באדישות.

106. ניתוח עובדות כתוב האישום, שבו הודה הנאים וועל-פייה הורשו, מוביל למסקנה כי עבירת המתה שהנאשמים 1, 2 ו-5 הורשו בסיווע לביצועה, לא נעбраה בנסיבות דעת, שמשמעותה, נטילת סיכון בלתי סביר שהמעשה יגרום למות, אך מתוך תקווה למונע תוצאה זו. העבירה נעברה לאחר התארגנותו, ה策ידות בכל נשק וחזרה מאורגנת אל מקום העימות, שם היה הירוי של הנאים אל עבר אנשים. נסיבות אלו הן נסיבות של המתה באדישות, שימושוותה שיוון נפש לאפשרות שהירוי יוכל למותו של אדם.

לענין זה, ראו והשו אל דברי בית המשפט בעניין גז. כאמור שם, "לא מדובר בנסיבות הנובעים מקלות דעת או מהתלהמות פתאומית קצרה, אלא במקרים שבוצעו לאחר שהייתה למערערים שהות לחשב על צעדייהם, לתכנן את מעשיהם בקפידה ולירות אל עבר המועדן תוך אדישות מלאה לנסיבות האפשריות של מעשה נמהר זה... אין ספק כי מעשיהם של המערערים מיידים על כך שהם נטלו על עצמם סיכון מודיע לכך שימושו עלול למות" (עניין גז, כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 115).

107. נסיבות העבירה הן אם כן, נסיבות של סיוע לגרימת מוות אדם באדישות. לפיכך, הדיון שאותו יש להחיל על הנאים הוא זה שקדם לתיקון מס' 137, בהיותו הדיון המרכזי, שעל-פיו העונש המרבי הוא מחצית מעשרים שנות

מאסר (בשונה מהדין על-פי התקoon, שלפיו עונשו של הגורם למות אדם באדישות, הוא מאסר עולם, גם אם לא כעונש חובה).

(1ב) שאלת הצדקה לפסיקת פיצוי לנוכח תשלום ה'עטווה'

808. על-פי סעיף 77(א) בחוק העונשין, ניתן לחייב את מי מבין הנאים לפקות בני משפחת המנוח מדרגת קרבבה ראשונה, בהיותם בוגר "אדם שנזוק על ידי העבירה", ובלבד שסכום הפיצוי הכלול לא יעלה סכום הפיצוי המרבי שנקבע, העומד על סך 258,000 ₪ (דן"פ 5625/16 קארין ב' בוקובזה (13.9.2017) (להלן - **ענין דן"פ טוק**)). דעת הרוב, כפי שসוכמה בפסקה 34 בפסק-דין של כבוד השופטת (כתוארה אז) א' חיות, שעלה-פה נדחתה העתירה לדין נסף ונותרה עדמת הרוב בע"פ 1076/15 טוק נ' מדינת ישראל (7.6.2016), כפי שנקבעה בפסק-דין של כבוד השופטת ד' ברק ארץ).

אין מחלוקת על כך שבין אביו של המנוח לבין אביהם של הנאים 1, 3 ו-5 נחתם הסכם 'עטווה', שבמסגרתו שולם לאביו של המנוח סך 115,000 ₪ (דינר ירדני, שווים כ-562,000 ₪ נכוון לימים אלו (1 ₪ דינר = 4.886 ₪)). אף לא הייתה מחלוקת באשר למحتו של הסכם ה'עטווה' שנערך. כפי שנאמר בתסجيل קורבן העבירה, הסכם 'עטווה' שונה מהסכם 'סליחה' בכך שאינו תחום בזמן, ואף אינו בוגר הסכם בדבר מחילה סופית, אלא מעין "שביתת נשך" לזמן קצר, המוגבל בזמן ובמרחב גיאוגרפיים. כאמור שם, הסכם ה'עטווה' שנחתם בין הצדדים, היה תקף למשך שנה ותוקפו הוארך בשנה נוספת, בעוד שהוסכם כי הארכת תוקפו תשקל לאחר מתן גזר הדין. עם זאת כאמור, אין מחלוקת בדבר עצם ערכית הסכם 'עטווה', שבמסגרתו שולם הסכם המשמעותי האמור.

המחלוקה בין המאשימה לבין ההגנה היא בשאלת ההשלכה שיש להסכם ה'עטווה' ולסכום המשמעותי ששולם במסגרתו על נושא הפיצוי שהמאשימה בקשה כי יושת על הנאים. המחלוקת נוגעת הן לשאלת עצם החיבוב בפיצוי הן לסכום הפיצוי. המאשימה טענה כאמור, כי אין ב'עטווה' כדי להשפיע על נושא חיוב הנאים בתשלום פיצוי. מנגד טענו הנאים, כי לנוכח הסכום המשמעותי ששולם, אין הצדקה לחיבתם בפיצוי למשפחת המנוח.

909. בפסק הדין בענין רע"פ 05/05/05 פלוני נ' מדינת ישראל (כבוד הנשייה ד' בינוי) (להלן - **ענין רע"פ 05/05 פלוני**) נדון בהרחבה נושא הפיצוי הנפסק למתلون במסגרת ההליך הפלילי (על-פי סעיף 77 בחוק העונשין) (שם, פסקאות 11-23). בית המשפט עמד בין השאר, על תכליותיו של פיצוי זה ובכללן אלו: מתן סעד מיידי לקורבן העבירה מבלי שיידרש להמתין עד תום ההליך אזרחי, אם ינקוט הлик זה; הכרה חברתיות בסבלו של הנפגע ושיתופו בהליך הפלילי; רכיב היטהרות לנאים אשר תשלום הפיצוי עשוי לשיער בשיקומו (שם, פסקה 19. כן ראו: ענין דן"פ טוק, כבוד השופטת א' חיות, פסקה 14).

לצד תכליות אלו הדגיש בית המשפט, כי אין בפיצוי הנפסק בהליך הפלילי כדי למצות את מלאו הנזק ואף אין בו כדי ליתר את התביעה האזרחים, שאotta רשי לחייב נפגע העבירה ואשר במסגרתה יוכל להוכיח את מלאו נזקי (דן"פ טוק, פסק-דין של כבוד השופט א' חיות, פסקה 14; ע"פ 6925/16 מדינת ישראל נ' גרכי (12.5.2019), כבוד

השופט ד' ברק-ארץ, פסקה 22). כן נקבע, שם תוגש תביעה אזרחיית, יוכל בית המשפט לבחון אם יש להימנע מכפל פיצוי בדרך של ניכוי הפיצוי שנפסק בהליך הפלילי מהפיצוי שייפסק בהליך האזרחי ([רע"פ 9727/05 פלוני](#), פסקאות (23-19).

אשר להיקף הפיצוי, הטיעים בית המשפט, כי הגם שהגשת תביעה אזרחית אינה שוללת פסיקת פיצויים לפי סעיף 77 בחוק העונשין, הרי שהפיצוי מוגבל לרמת פיצוי מסוימת. שכן, "אין הפיצוי מצוי בהכרח את הסעדים האזרחיים אשר יתכן והנפגע זכאי להם ... מדובר בפיצוי שאיןנו מחייב הליך של הוכחת נזק, ואשר נפסק בהתאם להתרשםתו והערכתו של בית המשפט, בדרך כלל על-פי נתונים המובאים בפניו שלא על דרך ההוכחה המקובלת בהליך האזרחי... בע"פ [11178/04 פלוני ב' מדינת ישראל](#) (טרם פורסם, 1.9.2005) אף הודגש כי הפיצוי שנפסק לנפגע העבירה לפי סעיף 77 הינו פיצוי סמלי בלבד, אשר אינו מהו 'פיצוי ממש'. והוא אומר, הפיצוי שנפסק לפי סעיף 77 לחוק אינו מצוי את הסעדים האזרחיים העשויים לעמוד לנפגע" ([רע"פ 9727/05 פלוני](#), פסקה 21). נמצא אם כן, שככלל, הפיצוי הפלילי נועד לענות על מספר תקליות - סעד מיידי לקורבן, הכרה חברתית בסבלו והיטהרות לנאשם - אך אין בו כדי להחליף את ההליך האזרחי שנועד להטיב את כל נזקי הנזקוק. מדובר אפוא, בפיצוי שהוא בעיקרו "אקט סמלי-חינוכי-ערכי ואינו מהו 'פיצוי ממש'" ([ע"פ 04/11178/04 פלוני ב' מדינת ישראל](#) (1.9.2005), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה א(5) (להלן - **ענין ע"פ 04/11178/04 פלוני**)).

110. בעניין **יבי** שאליו הפנתה המאשימה, אמם נקבע כי פיצוי שנפסק בהליך אזרחי, אינו שולל פסיקת פיצוי גם בהליך פלילי וכי אין בכור ממשום כפל פיצוי. אולם קביעה זו נבעה מכך שבאותו עניין הסדר הטיעון כל הסכמה מפורשת שהנאשם יחויב בתשלום פיצוי למיטלון, וכן מכך שלא הנאשם היה מי שחויב בתשלום הפיצוי בהליך האזרחי, אלא המדינה, שמקופטה שולם הפיצוי (שם, כבוד השופט ג' קרא, פסקה 9). מכאן שלא ניתן ללמידה מאותו עניין לעניינו.

לעומת זאת, במקרים אחרים, נאמר במפורש כי "יש להניח, שם אמם יבחר הנפגע לנוהל הליך אזרחי על-מנת להיפרע ממי שפשע נגדו, י諾כה מהפיצוי שייפסק לו בהליך האזרחי מהסעוכם שנפסק לטובתו על-פי סעיף 77 לחוק" ([ענין רע"פ 9727/05 פלוני](#), פסקה 22). בקבועו כך, הפנה בית המשפט לעניין שנדון ברע"פ [228/05 יאגודיב ב' מדינת ישראל](#), פ"ד נת(4) (2005) (כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה ו(5)) (להלן - **ענין יאגודיב**). שם נדרש בית המשפט לשאלת זו ותוך הסתמכות על פסיקה רובה (בעיקר של בתי המשפט המוחזים), נאמר, כי "אם מי שנפסק לטובתו פיצוי לפי סעיף 77 טובע את נזקי לאחר מכך בהליך אזרחי, יש לנכונות פיצוי שייפסק לו בהליך האזרחי את הפיצוי שניתן על-פי סעיף 77".

נראה אם כן, כי לנוכח תכליתו של הפיצוי הפלילי, בדרך כלל יהיה מקום לנכונות את סכום הפיצוי שנפסק בהליך הפלילי, או למצער, להתחשב בו, בעת פסיקת פיצוי בתביעה אזרחית.

111. אשר לשאלת מידת ההתחשבות ב'isolcha' לעניין העונש או לעניין קביעת הפיצוי, נראה כי עצם ה'isolcha'عشוויה להישקל, אך אינה בגדיר בשיקול מכירע. גם בעניין **שחאה שאליה** הפנתה המאשימה, בית המשפט התחשב ב'isolcha' בעת קביעת הפיצוי, גם אם לא ביטל אותו לחלוון לנוכח ה'isolcha'. באותו עניין נקבע כי תשלום פיצויים במסגרת 'isolcha' שימוש נימוק לקולה במסגרת גזר הדין, ולכן בעת הדיון בערעור, לא ראה בית המשפט לנכון להפחית

עוד מסכם הפייצוי שנפסק (שם, כבוד השופט ח' מלצר, פסקה 24). בדומה, בעניין אלקרינאוי, שאליו הפניה ההגנה, נדון עונשו של נאשם, שבמסגרת הסכם 'סולחה' שילם סכום משמעותי למתلون (300,000 ₪) ומטעם זה לא חייב בתשלום קנס (אף לא בפייצוי למתلون).

בעניין המשקל שיש לתת ל'סולחה', חזר בית המשפט בעניין אלקרינאוי (כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 12), כי "אכן, בית משפט זה ציין לא אחת, כי קיומו של היליך או הסכם 'סולחה' יכול לשמש שיקול לקוליה בגין רשות עונשו של הנאשם בהתקיים תנאים מסוימים, ובכללם הצלחת ההליך בהבאת הסכסוך לסיום, אך מוביל להעינוק ל'סולחה' משקל מכריע (ראו: בש"פ 8041/06 מרזוק נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (31.10.2006); ע"פ 635/05 דענא נ' מדינת ישראל ב' ממדינת ישראל' (26.11.2007); דנ"פ 3261/03 סרחאן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (9.4.2003), והאסמכתאות המצוויות שם")

עם זאת, ישנו גישה שעלה-פה בכל מקרה, יש לחתם ל'סולחה' משקל מועט ומוגבל בלבד. כך מהטעם הבא: "מתן גושפנקה ל'סולחות' כמשמעותו 'מרכיב מסוים' לדרכי הענישה הקבועים בדיון, יש בו כדי להוות מעין הפרטה פטולה של היליך הפלילי. לא זו בלבד שאין במערך ההסתמאות בין משפחת העבריין לבין משפחת הקורבן כדי להוות חלופה בדיון הפלילי, אלא שהשלמה עם מגעל אליו מות הכלול שימוש בנשך חמ בטרם הצדדים פועלם ליישוב מחלוקתיהם 'בדרכו שלום' חותר תחת יסודות הדין הפלילי.イトוותה של מערכת המשפט כי 'סולחה' עשויה להביא להקללה משמעותית בעונשו של העבריין מחייב את ההרטעה מפני ביצוע עבירות וחושף את קורבן העבירה ואת משפחתו לחצים פסולים. משכך, דעתינו היא כי יש ליתן משקל מוגבל בלבד לקיומה של 'סולחה' בין הצדדים (ראו גם: ע"פ 18/18/9168 קשרו נ' מדינת ישראל, בפסקה 12 (26.2.2019))" (ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובת (05.11.2019), כבוד השופט י' אלרון, פסקה 22 (להלן - ענין סובת)).

112. לעומת זאת איןנו נדרשים לשאלת ההשלה שיש לתשלום ה'עטווה', על קביעות העונש בכללות. בעניין זה, אכן נראה כי, "עמדת עקבית וברורה היא: גם אם עשויה להיות לסלחה שיקול לזכות, אין היא שיקול מכריע ובוודאי שאין היא מחייבת את בית המשפט לעת גזירת עונשו של הנאשם שהורשע... אכן, במקרים מסוימים אפשר ינתן לסלחה משקל מסוים בקביעת העונש, אלא שככל מקרה יבחן לגופו ולפי נסיבותו" (דנ"פ 3261/03 סרחאן נ' מדינת ישראל (9.4.2003), כבוד השופט מ' חזין, פסקה 6).

השאלה שאנו נדרשים לה היא כיצד משפייע תשלום סכום משמעותי במסגרת הסכם 'עטווה' (או 'סולחה') על עצם החיוב בפייצוי שיטול למתلون או כיצד משפייע על סכום הפייצוי. מהפסיקה שלל עיקרייה עמדנו עוליה כי נראה שתשלום זה משמש שיקול מכריע בעת בוחינת השאלה, אם יש לחייב את הנאשם לשלם פיצוי למתلون, או למשפחת הקורבן. זאת בשל כך שכאמור, הפייצוי הנפסק בהיליך הפלילי (על-פי סעיף 77 בחוק העונשין) הוא במהותו, "액ט סמל-חינוך-ערבי ואינו מהו פיצוי ממש" (כדברי כבוד השופט א' רובינשטיין בעניין ע"פ 11178/04 פלוני, שהוזכר לעיל). כך גם לאחר שכאמר, בדרך כלל, אם הנאשם מחויב בתשלום פיצוי במסגרת תביעה אזרחים, יש לנכונות מסכם הפייצוי שייפסק בהיליך האזרחי את סכום הפייצוי הפלילי (ענין רע"פ 9727/05 פלוני, פסקה 22; ענין יאגודיב, פסקה (5)).

שני שיקולים אלו מצדיקים אפוא, לשקל את תשלום ה'עטווה' גם לעניין עצם החיוב בפייצוי וגם לעניין סכום הפייצוי, אם יפסק. העובדה שהפייצוי ששולם במסגרת ה'עטווה' היה תולדת הסכם בין הצדדים - בשונה מפייצוי שנפסק בתביעה

פייצ'ים שנדונה בבית משפט - אינה צריכה לשנות ממסקנה זו. נראה כי כשם שינוי הצדקה לנוכח מסכם הפייצ'י האזרחי את הפייצ'י הפלילי, כך ישנה הצדקה לנוכח את סכום הפייצ'י הפלילי גם מסכם הפייצ'י ששולם מכוח הסכם בין הצדדים. כך בין אם ההסכם יكونה "הסדר", "פשרה", "סולחה", "עטווה" או כל דבר אחר. בדומה, לאחר שבכל מקרה סכום הפייצ'י, אילו נפסק, יהיה נופל מהסכום ששולם במסגרת ה'עטווה' (בשל מגבלת הסכם הקבועה בסעיף 77(א) בחוק העונשין), מילא היה סכום זה נבלע בסכום ה'עטווה'.

113. מנימוקים אלו, נותר רק לשקל אם לנוכח התכליות ה"סמלית-חינוכית-ערכית" של הפייצ'י, שעלה עמד בית המשפט העליון, יש לקבוע סכום פייצ'י סמלי בלבד כלשהו. נראה כי במקרה הנדון, לנוכח הסכם המשמעותי ששולם במסגרת ה'עטווה', יש מקום לקבוע פייצ'י שהוא בסכום סמלי בלבד, אך לא מעבר לכך.

(ג) שאלת הצורך בקייעת מתחמי עונשה לגבי קביעת עונשתם של הנאים 1, 2 ו-5

114. הסדר הטיעון בעניין הנאים 1, 2 ו-5 כולל את העונש שהמואשימה תעזור להשית על כל אחד מנאשימים אלו, כאמור לעיל. בא-כוחם של הנאים 1, 3 ו-5 טען כאמור, כי לנוכח ההסכם על טווח עונשה לגבי נאים 1, 2 ו-5 בהתאם לפסק הדין בעניין שרנוביץ (פסק דין נסף שאליו הפנה), אין צורך בקייעת מתחמי עונשה לגבי עונשם.

115. לא ניתן לקבל את טענתו האמורה של בא-כוח הנאים 1, 3 ו-5 וזאת משנה הטעמים הבאים.

האחד, עניינו תוכנו של הסדר הטיעון. כפי שטעה בא-כוח המואשימה, הסדר הטיעון אינו כולל הסכמה על טווח עונשה, שעל-פייה ההגנה תעזור לעונש שלא יפח מזערי מוסכם ואילו המואשימה תוכל לעונש שלא עולה על עונש מרבי מוסכם. על-פי הסדר הטיעון, המואשימה הודיעה מה העונש שעל-פי טענתה, מצוי במתחם העונשה הולמת ושאותו תבקש להשית על הנאים. בהיעדר הסכמה על טווח עונשה, מילא אין מקום לטענה הנשענת על הנחה שלפיה הוסכם על טווח עונשה.

השני, אףלו כולל הסדר הטיעון טווח עונשה, לא היה בכך כדי לפרט את בית המשפט מקייעת מתחמי עונשה. כבר נקבע פעמים רבות, כי אין זהות בין טווח עונשה מוסכם במסגרת הסדר טיעון לבין מתחם עונשה, וכי הסכמה בדבר טווח עונשה אינה פוטרת את בית המשפט מקייעת מתחם עונשה, שבמסגרתו יקבע עונשו של הנאשם (ראו דין בסוגיה זו ובעניין הבדלים בין טווח עונשה לבין מתחם עונשה, בע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013), כבוד השופט ח' מלצר, פסקאות 12-18 (להלן - ענין ע"פ 512/13 פלוני)).

עוד בעיר בקצראה, כי בעניין שרנוביץ שהוזכר, לא נקבע כי הסדר טיעון הכלול טווח עונשה מוסכם מיותר את הצורך בקייעת מתחם עונשה. נקבע שם, בין השאר, תוך הסתיemות על ענין ע"פ 512/13 פלוני, כי אףלו כולל הסדר הטיעון הסכמה בדבר רף עונשה מרבי ואף הסכמה שלא לטען בעניין מתחם עונשה - שתי הסכנות שלא נכללו בהסדר הטיעון בענייננו - עדין נדרש בית המשפט לבחון אם טווח העונשה שהוסכם מתישב עם מתחם העונש (שם, כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 18) (לענין גזר הדין בת"פ (מחוזי ירושלים) 57822-04-18, שאף עליו ביקש בא-כוח הנאים 1, 3

5 להסתמך, נעיר, כי הוגשו בעניינו שני ערעורים שהודיעו בהם אחד, אך טרם ניתן פסק דין: ע"פ 5702/19 ו-ע"פ (5824/19).

(1ד) משקלם של הקשיים הראייתיים שהובילו לתיקון כתוב האישום

116. בא-כוח הנאים חזרו בטעוניהם על כך שבמסגרת קביעת עונשם של הנאים, יש לתת משקל רב ל垦שיים הראייתיים ול垦שיים בניהול המשפט (בhabata עדים וכדומה) שהובילו לתיקון כתוב האישום במסגרת הסדר הטיעון וכן כי יש לתת משקל לשוני המהותי בין כתוב האישום המקורי לכתב האישום המתוקן, שבעודותיו הודה הנאים.

בעניין טענה זו יש לבחין בין שני עניינים שונים. האחד, עניינו עצם הودאת הנאים והחיסכון בזמן השיפוט, אשר אין מחלוקת כי יש בהם כדי להצדיק הקללה בעונש. השני, עניינו הקשיים הראייתיים וה垦שיים בניהול המשפט שעיל-פי הנטען נשקלו בעת גיבוש הסדר הטיעון ואשר בכלל, אין זה נכון שישקהלו פעמי נספת בעת גזירת העונש. הכלל הוא כי "עובדת שנאשם הודה בה יראה כמכוחת כלפיו" (סעיף 154 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982). מכאן הנחתה המוצאה, כי אוטם קשיים בהוכחת העבריות (לרבות בהבאת עדים), שלפניהם עמדה המאשימה לשם הוכחת עובדותיו של כתב האישום המקורי, אינם קיימים עוד לאחר תיקונו ולאחר שהנאומים הודהו בעבודות כתב האישום המתוקן. כפי שעמדה על כך בא-כוח המאשימה בטיעונה, הקשיים הראייתיים הוא אחד השיקולים שעמדו בסוד הסדר הטיעון, שבמסגרתו תוקנו עובדות כתב האישום ושונו העבריות שבנהו הואשמו הנאים, וועל-פייה הורשו בעבריות קלות מלאו שבנה הואשמו בתחילת. כך שאין עוד מחלוקת על כך שה垦שיים הראייתיים הנטען נשקלו במסגרת הסדר הטיעון ומוציאו את ביטויים בתיקון כתוב האישום. קבלת הטענה בדבר הצורך בהקללה נוספת לנוכח קשיים ראייתיים, חותרת אףו, תחת הודאת הנאים, שימושו שלם הוכחת כל העבודות שבנהו הודה. לפיכך ובhiveדר מחלוקת כי הקשיים הראייתיים שהיו הובילו להקלות האמורות, לא ניתן לשוב ולקול שנית את אותו שיקול שכבר הוביל לתיקון העבודות ולשינוי העבריות.

(1ה) השפעת הודאת הנאים והחיסכון בזמן השיפוט על החיוב בקנס

117. הן המאשימה הן בא-כוח הנאים עמדו על כך שהסדר הטיעון הביא לחסכו משמעותי בזמן שיפוטו. אכן, כל הודאת נאים חוסכת את הצורך בשמיית ראיות ובכך נחסר זמן שיפוטי. בהליך הנדון, לא הייתה מחלוקת על כך שהודאת הנאים חסכה זמן שיפוטי רב ומשמעותי. שכן, חurf העובדה שבמסגרת ההליך הנדון התקיימו דיונים רבים מאד (כשלושים ישיבות) ומספר לא מבוטל של ישיבות הוכחות, אשר נמשכו על פני כמעט שנתיים, נראה כי הדרך עד סיום שמיית עדי התביעה עוד הייתה ארוכה.

בדרכ כלל, כל הודאה המביאה לחסכו בזמן שיפוטי מצדיקה הקללה בעונש. כך גם שכפירת נאים ובחירתו לנשל הליך הוכחות, לא יזקפו לחובתו ולא יביאו להחמרה בעונשו (סעיף 40(6) בחוק העונשין. כן ראו לעניין זה: ע"פ 4597/13 פיצו נ' מדינת ישראל (22.9.2014), כבוד השופט י' דנציגר, פסקאות 19-20 (להלן - ענין פיצו). אף נקבע לא אחת, כי לעניין זה יש לתת משקל גם לשלב שבו הודה הנאים, אך בנסיבות המתחייבת, לבלי יתרתנו נאים מזכותם לנשל מיטפטם (ענין פיצו, פסקה 19).

בהליך שבו הודהת הנאשמים אמ衲ם הביאה לחסכון משמעותי מאד בזמן שיפוטי, כמו בהליך הנדון, נראה כי יש בכך לא רק כדי להביא להקללה כללית בעונישה, אלא יש בכך כדי להצדיק הפחתה משמעותית בקנס שיוושת על הנאשמים, ככל שיוושת. זמן שיפוטו הוא מושך ציבורי יקר ערך, שלחחסכו בו ישנים היבטים רבים והשלכות רבות, שאחד המשמעותיים שבהם הוא ההיבט הכלכלי. הודהת הנאשמים בתיק סבוך ומורכב כמו התקיק הנדון, ללא ספק הביאה לא רק לחסכון בזמן שיפוטי, אלא גם לחסכון במשאבים ציבוריים אחרים ולחסכון כספי ציבור. בכלל זה גם לחסכון בהוצאותיהם של גורמי האכיפה וההתביעה שנדרשו לניהול ההליך.

נראה אפוא, כי לאחר שהעבירות שעברו הנאשמים אינן מסווג העבירות שהן בעלות היבטים כלכליים מובהקים (למעט עבירות הנشك שעבר הנאשם 4), אשר בדרך כלל מצדיקות השנתת קנס כספי ממשי, ומאחר שהודהת הנאשמים הביאה לחסכון משמעותי במשאבים ציבוריים, לרבות חסכון בהוצאות הרבות הכרוכות בניהול המשפט, יש בכך כדי להצדיק הימנעות מהשנתת קנס על הנאשמים.

(1ו) טענה אכיפה ברנית

118. על-פי טענת בא-כוח הנאשם 1, 3 ו-5 יש מקום להקללה בעונשם של הנאשמים אלו מחמת אכיפה ברנית, הנובעת מאי העמדה לדין של מי שעוזל כלפים. על-פי הנטען, הכוונה לאלו שהכו את הנאשם 3 ואשר כתוצאה מכך התפתח האירוע המתואר באישום העיקרי, וכן אלו אשר פגעו באביהם של הנאשמים 1, 3 ו-5, היזקו לרכשו והציתו את המסייעת שהייתה בבעלות אביו של הנאשם 4.

לענין זה נאמר בקצרה, כי לא הוכח לפני די מידע בכל הנוגע לאכיפה הברנית הנטענת ובין השאר, בעניין הנזקים הנטענים ובעניין אי העמדתם לדין של אחרים שעל-פי הנטען, היו מעורבים באירוע נושא האישום או באירועים אחרים. עם זאת, אכן יש מקום לשקל את פציעתו של הנאשם 3, שלגביה אין מחלוקת ואשר תדוע בהמשך הדברים.

(1ז) הטענה כי עבירות הנشك שעבר הנאשם 4 נעברו בעטיו של "סוכן מדיח"

119. הנאשם 4 הורשע (בכתב האישום לצורף) בכך שעשה עסקאות בנشك עם סוכן המשטרה. בא-כוחו טען, כי יש להקל באופן משמעותי בעונש שיוושת עליו בשל עבירות אלו, מהטעם שנעברו רק לנוכח שידול מובהק ובלתי פossible מצד הסוכן וכי אלמלא כן, לא היה עובר את העבירות.

אכן, כפי שטען בא-כוח הנאשם 4, "ההלכה היא, כי פעולה סוכן מדיח, ככל שהיא להתקיימה, אינה פוטרת נאשם מאחריות פלילית. עם זאת, היא עשויה להביא להקללה בעונש" (עניין בלבד, כבוד השופטת א' פרוקצ'יה, פסקה 65 והפסיקה הרבה המובאת שם). אולם בעניינו, הטענה כי פעולה הסוכן עלתה כדי "פעולה סוכן מדיח", אינה מתמקדת בעובדות כתב האישום המתוקן שהבנה הודהה הנאשם 4, ולפיכך לא ניתן לשקל זאת בעת קביעת עונשו. סעיף 40(ד) בחוק העונשין מורה, שאם הנאשם הודהה בעובדות כתב האישום, כי אז בעת קביעת עונשו, ניתן לשקל רק את העובדות ואת הניסיות הקשורות במעשה העבירה שבנה הודה (זולת אם הוגשו ראיות ברשות בהתאם להוראת סעיף 40(ב)(2)).

(2א) **הערכיהם החברתיים שנפגעו מעבירות האלימות שנעברו תוך שימוש בנשך - כלל:** עניינו של האישום העיקרי הוא אירוע אלים שבו נעשה שימוש בנשך חם, אשר התרחש בתגובה לוויכוח על עניין של מה בכר; אופן שטיפת רכבו של הנאשם 3. ויכול זה הסלים לאלימות שמהלכה המנוח וכי מבני משפחתו, משפחת קראמנה, תקפו את הנאשם 3 ואת חברו. בחולף זמן קצר, בעקבות תקיפת הנאשם 3 וחברו ובשל תחושת הפגיעה בככודם, חזרו השניהם אל המקום בלוויית בני משפחתו של הנאשם 3, ממשפחה בדראן וממשפחה רג'בי, בעודם מצודים בנשך חם ובנשך קר. אז התפתח העימות האלים שבמהלכו ירו הנאים ואחרים אל עבר בני משפחת קראמנה וכתוואה מיריה זה מות המנוח.

בחינת הערכיהם החברתיים שנפגעו מעבירות שנעברו - סיווע להריגה, חבלה חמורה בנסיבות חמירות וUBEIROT של נשיאת נשך וחזקת נשך - ועוצמת הפגיעה בהם, מחייבת בדינה של מכלול האירוע, כפי שאף טענה המאשימה, ושל כלל העבירות שנעברו. מדובר אףו, באירוע אשר במהלךו נערבו עבירות אלימות, הפגיעה בביטחון האיש, בתחושת הביטחון ו בשלטון החוק, תוך שימוש בנשך. מעל הכל, מדובר בעבירות שנעברו תוך פגעה בקידות החיים.

בפסיקה רובה ובין השאר, בפסק דין שניתן ביוםים אלו ממש, חזר בית המשפט העליון והציג את חומרתן של עבירות הנעבירות תוך שימוש בנשך חם לשם פתרון סכסוכים. בית המשפט אף חזר והציג כי יש להשיט עונישה חמירה ומרתיעה על עברי "UBEIROT החזקת נשך שלא כדין, ועל אחת כמה וכמה שימוש בנשך חם ופציעתם של קורבנות שונים עקב קר" (עניין סובח, כבוד השופט י' אלרון, פסקה 17 והפסקה שם).

דברים דומים נאמרו בפסק דין רבים ובהם אלו שאליהם הפנהה המאשימה, שבהם נדון עונשם של מי שהורשו בעבירות אלימות שנעברו תוך שימוש בנשך חם על רקע סכסוכים כאלה ואחרים. בית המשפט העליון הדגיש פעמי אחד את הפגיעה הקשה בערכיהם האמורים, כמו גם את הצורך בהחמרה בעונשתו של מי שהורשו בעבירות אלימות שנעברו תוך שימוש בנשך. כך בין השאר, נאמר בנסיבות דומות, שבahn הנאים הורשו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות חמירות וUBEIROT של נשיאת נשך: "הדרישה להחמרה בעבירות אלימות לפני הזלה מועצתם כאשר עסוקין בנשך חם שרך צד אחד מחזק". תופעת השימוש בנשך שלא כדין, על שלל היבטים ותוך עשיית דין עצמי, מחייבת הוקעה וuneihsה רואיה. במיוחד מעה שמדובר בנשך חם, לנוכח השלכותיו הרות האסון ופוטנציאלי הסכנה הגלום בו לשילמות החיים, הגוף והנפש ולביטחון הציבור. וכך יש להוסיף, כי חומרתן של החזקת ונשיאת נשך ללא היתר כדין אינה תחומה אך לעבירות עצמן ולהיוון מנוגדות לחוק החרות. לא אחת, עבירות אלה מובילות - ולמצער רב החשש שיובילו - לעבירות נוספות בנשך חם פגעה בחולת, כפי שאמנים אירע בנסיבות דנא..." (עניין אבו עאביד, כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 6): עם זאת בית המשפט הדגיש, כי חרף הצורך בהחמרה משמעותית בענישה, "עדין יש להעניק משקל לרקע שקדם לעבירות ולהתנהגות הנפגעים" (שם, פסקה 7).

עוד נאמר בנסיבות דומות לגבי הרשעה בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות חמירות וUBEIROT של נשיאת נשך וחבלה,

כ"י "... לנוכח חומרת העבירות מסווג זה, ההשלכות הרות האסון ופוטנציאלי הסכנה הגלום לשלוות החיים, הגוף והנפש ולביתחון הציבור ופוטנציאלי הפגעה הגלום בהם, בית משפט זה קבע פעמיחר פעם כי יש לשדר מסר עוני אשר יՐתיע מפני ביצוע עבירות אלו... עוד נקבע כי הדרישה להחמרה בעבירות אלה מוצמת כאשר עסוקין בשחק חם שרק צד אחד מחזיק בו (...). חומרתן של החזקת ונשיות נשק ללא היתר כדין אינה תחומה אף לעבירות עצמן ולהיוון מנוגדות לחוק החירות. לא אחת, עבירות אלה מובילות - ולמצער רב החשש שיובילו - לעבירות נוספות נוספות בשחק תוך פגעה בחולת, כפי שאכן אירע במקרים של פגיעה בנסיבות חמימות (ענין ג'ובראן, כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 9). כן נקבע, לעניין הרשותה בעבירה של חבלה בנסיבות חמימות ולגבי עבירה של פציעה בנסיבות חמימות, שנעברו תוך שימוש בשחק חם, כי "חובהו של בית המשפט לתרום את חלקו כדי להפחית ממקרים חמורים מעין אלה, בהם כל דלים גבר' המחייב החברתי לאאפשר מדיניות ענישה אחרת. השימוש בשחק והתוכזאה החמורה הם נתונים בעלי משקל רב. חומרת העבירה ברורה. פעמים אין ספור חזר בית משפט זה על החומרה שבעבירות האלים בכלל, ובפרט במקרים בהם נוטל איזור את החוק לידי ומקש לשים עצמו כשורר, כשופט וכמושcia לפועל - תחת מוסדות המדינה והחוק" (ענין אל-הוזיל, כבוד השופט נ' הנדל, פסקה 5).

121. **הפגיעה בערכיים החברתיים בשל עבירות הסיווע להריגה**: אשר לעבירת הריגה - בעניינו, סיוע להריגה - אין צורך לומר כי הפגיעה בערך קדושת החיים בשל עבירה זו, הוא בעוצמה גבואה. כך בדרך כלל, כך במקרה נסיבות שבahn עניין של מה בכך הופך לאירוע אלים המסתויים במגוון. דברי בית המשפט בענין ג'ץ, כמו נכתבו לעניינו (כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקה 119): "אכן, נדמה כי אין צורך להזכיר במקרים כגון הנזק שיצעו המערערים. בשל סכסוך של מה בכך עם המאבטח במועדון, החליטו המערערים לחזור למקום במטרה לנתקםumi במי שלתפייתם פגע בכניםם. זאת, מבלי לעצור ולהשוו על התוכזאה האפשרית של ירי לא מכוון לעבר מועדון הומה אדם. בכך, הביעו המערערים זלזול בוטה בחוק ואף חמור מכך - בח"י אדם. זלזול זה בתוכזאה האפשרית של מעשייהם מתעצם לנוכח העובדה שהמערערים לא הגיעו לתגובה ספונטנית למעשה, אלא תכננו, חברו, את מסע הנתקם במשך שעתיים ארוכות. בנוסף, לא ניתן להתעלם מהתוכזאה הטרוגית של מעשייהם הנחפצים...".

רבות נאמר ונכתב בפסקה בעניין התנהלות אלימה הכלולת שימוש בשחק חם או קר, לשם יישוב סכסוכים, על חומרת המעשיים ועל הפגיעה החמורה בערך קדושת החיים ושלמות גופו של האדם, באופן נסיבות שבahn אוטם אירועי אלימים מסוימים במגוון או בנסיבות קשות. כך למשל, נאמר לגבי מי שהורשו בעבירת הריגה בנסיבות אלו: "בהתנהגו זו, רמס המערער ברגל גסה את ערך קדושת החיים ושלמות גופו ובריאותו של האדם. חומרת מעשי, איננה אפשרת גילוי סובלנות ורפין בתגובה, ומחייבת הטלת עונש מאסר משמעותי, אשר יעביר מסר ברור חד - למען יראו ויראו - כי לתרבות האלים והשימוש בשחק חם או קר, כאמור לפרטן סכסוכים, אין מקום בחברתנו" (ע"פ 5184/14 פלוני נ' מדינת ישראל (3.8.2016), כבוד השופט א' שחם, פסקה 89); "דמות, כי כבר נאמר כל שניתן על הקלות הבלתי נתפסת בה נגדים בארצנו חי אדם, ולא נותר אלא לחזור על הדברים. חילופי דברים וסכסוכים של מה בכך מובילים במקרים רבים מדי ובמהירות גדולה מדי לשליפת כל נשק, קר או חם, או לנקייה במשעי אלימות קטלנים. יתרה מכך, לעיתים נדמה שחל פיחות בלתי נסלח ובלתי נסבל בערכם של חי אדם. בראש ובראשונה علينا לשנות לנגד עיננו את המנוח שחייו קופדו בנסיבות שאין להשלים עימן, ולהגנה על ערך החיים וקדושתם שמור משקל משמעותי ביותר ביחס למלאכת הענישה" (ע"פ 11/9422 דהן נ' מדינת ישראל (3.7.2013), כבוד השופט צ' זילברטל, פסקה 8); "רבות נכתב ונאמר על הקלות הבלתי נתפסת שבה מגעים חי אדם לסיום אלים ואכזרי בסכסוכים של מה בכך, ועל תפיקוד של בית המשפט במיגור תופעה זו על דרך של הרתעה עוניית (ראו, בין ריבים, ע"פ 11/9422 דהן...). המערער,

במעשיו, קטע את חייו של המנוח באיבם והותיר את משפחתו המומה וכואבת. לא רק במנוח ובמשפחתו פגע המערער במעשי, אלא גם בערך הנזק של קדושת חי' האדם" (ע"פ 3042/13 חיימוב נ' מדינת ישראל (21.5.2015), כבוד השופט ע' פוגלםן, פסקה 6).

עבירות הרגינה או בעניינו, סיווע להריגה, היא עבירה שבה הפגיעה בערך קדושת החיים היא ללא ספק בעוצמה גמורה ביותר. "לקדושת חי' האדם, מטבחה, שומר מקום בשורה הראשונה של ערכי כל חברה אנושית, ישראל בכלל זה; שאם אין חיים, חברה מנין". لكن הטעים בית המשפט, כי "קייפוד חי' אדם מהיבש מסור לשנים ארוכות" (ע"פ 7637/05 יוסף נ' מדינת ישראל (05.7.2007), כבוד השופט א' רובינשטיין, ח(1)).

122. **הפגיעה בערכיים החברתיים בשל עבירות הנזק:** עבירות הנזק שבנה הורשו הנאים כוללות עבירות במדרג חומרה שונות ובכלל זה, החזקת נזק ללא רשות על-פי דין (לפי סעיף 144(א) בחוק, שעונשה שבע שנים מססר); נשיאת נזק ללא רשות על-פי דין (לפי סעיף 144(ב) בחוק, שעונשה עשר שנים מססר); עסקה אחרת בנזק ללא רשות על-פי דין וסיווע לעבירה זו (לפי סעיף 144 (ב2) בחוק, שעונשה חמיש-עשרה שנים מססר ובמקורה של סיווע מחצית העונש).

בפסקה רביה שנדרצה לעבירות נזק בדרגות חומרה שונות, עמד בית המשפט העליון על כך שהערך החברתיים הנגעים מעבירות אלו הם, שלום הציבור וביטחונו, שמירה על שלמות גופו של אדם ורכשו וכן הצורך להגן מפני פגיעה משמעותית באדם ובכיבור בשל שימושו בנזק חמם בידי מי שאינו מושרחה לכך. בית המשפט העליון אף חזר פעמיים רבות על החומרה הרבה הגלומה בעבירות נזק בכלל ובמיוחד בעבירות שעניין עסקאות בנזק, שהפכו לנפוצות ומאכן גם חומרתן. ההיקף העצום של תופעת השימוש בנזק לא מושרחה, ושל העסקאות בנזק לא מושרחה, הסיכון הרב הנזק לציבור מעבירות אלו זמינים הנזק, מחייבים החמרה בעונשם של עבורי עבירות נזק. כן נקבע לא אחת, כי אף יש להחמיר עם כל המעורבים בשרשראת הסחר בנזק, לאחר שכולם מוחזקים כמו שמודיעים לנסיבות הקשות העולות לנבוע מהשימוש שלו לו להיעשות בנזק (ראו בין השאר, עניין בראנטי, כבוד השופט ד' מינץ, פסקאות 9-11. כן ראו את פסק הדין מהימים האחוריים: ע"פ 5446/19 מדינת ישראל נ' הוاري (25.11.2019), כבוד השופט ע' גרוסקובף, פסקאות 16-18). דומה כי בעניינו, מידת הפגיעה בערכיים החברתיים שעליה נועדו עבירות הנזק להגן, אינה בעוצמה פחותה לנוכח השימוש שנעשה בפועל בנזק.

(ב) מדיניות הענישה הנוגנת

123. **מדיניות הענישה הנוגנת - כלל:** מדיניות הענישה הנוגנת לגבי כל העבירות שבנה הורשו הנאים מULA טווח ענישה רחב, אשר מطبع הדברים נוצר מנסיונו של הנאשם לדון באותו פסקי-דין. להלן נמדו על מדיניות הענישה הנוגנת, כפי שהיא נלמדת בעיקר מהפסקה שאליה הפנו הצדדים.

124. **מדיניות הענישה בעבירות סיווע להריגה (סעיף 298 ו-31 בחוק):** מהפסקה שאליה הפניה המאשימה, כפי שפורטה לעיל, עולה כי טווח הענישה בשל עבירה של סיווע להריגה הוא בין 5 ל-12 שנים מססר (עניין בן-ברדה -

נקבע כי מתחם העונש הוא בין 6 ל-10 שנות מאסר, ועל הנאשם הוטל עונש של 7 שנות מאסר; עניין [ע"פ 10/2638 פלוני](#) - דבר בקטין שהעונש שהותש עליו היה 5 שנות מאסר; עניין אבי שנדי - ניתן עונש של 12 שנות מאסר; עניין מסארווה - העונש הועמד על 8 שנות מאסר; עניין קרספיל - נקבע כי מתחם העונש הוא בין 6 ל-8 שנות מאסר והעונש הועמד על 6 שנות מאסר).

מנגד, בא-כוח הנאשם 2 הפנה לפסקי דין שביהם העונש בשל סיווג להריגה היה נמוך יותר באופן משמעותי. באותו פסק-דין, טווח העונשה היה בין 20 ל-30 חודשים מאסר בפועל (עניין שמלצט - ניתן עונש של 30 חודשים מאסר בפועל; עניין אזרגנה - העונש הועמד על 24 חודשים מאסר בפועל; עניין [ע"פ 14/2219 פלוני](#) - במסגרת הערעור הופחתה תקופת המאסר בפועל מ-32 חודשים ל-20 חודשים).

125. **מединיות העונשה הנוגעת בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335 בחוק):** הפסיקה שאליה ה奉תה המאשימה לעניין עבירה זו פורטה לעיל. ממנה עולה כי טווח העונשה הוא בין תקופת העולה על שנת מאסר בפועל לכ-5 שנות מאסר (עניין אבי עאבד - הנאשם שעונשו היה קל יותר, הועמד על 13 חודשים מאסר רק בשל כך שכבר שוחרר מהמאסר ועונשו של שותפו הועמד על 24 חודשים מאסר בפועל; עניין ג'אבר - דבר בעבירה חמורה יותר (בלה בכוונה מחמורה, לפי סעיף 329) והעונש שהותש היה 5 שנות מאסר; עניין גראבן - עונש המאסר בפועל הוחמר והועמד על 30 חודשים; עניין אללהוזיל - במסגרת הערעור הופחת עונש המאסר והועמד על 5.5 שנים).

כמפורט לעיל, בא-כוחם של הנאשםים טוענו כי המאשימה ה奉תה לפסקי דין שנסיבות חמורות יותר, אך לא הוגשה מטעם פסיקה לעניין עונשה בשל עבירה זו, בעיקר מהטעם שלטענתם, יש לגזר את העונש בעיקר בעבירה החמורה יותר, עבירה הסיווג להריגה.

126. **מединיות העונשה הנוגעת בעבירה של ניסיון פצעה בנסיבות מחמירות (סעיפים 334, 335 ו-25 בחוק):** מהפסיקה שאליה ה奉תה המאשימה לגבי עבירה של פצעה בנסיבות מחמירות עולה, כי טווח העונשה הוא בין 12 ל-24 חודשים מאסר בפועל (עניין [ע"פ 13/6873 פלוני](#) - נקבע מתחם עונש בין 15 ל-30 חודשים מאסר בפועל. העונש הועמד על 24 חודשים; עניין חבי - נקבע מתחם עונש בין 9 ל-18 חודשים מאסר והעונש הועמד על 12 חודשים; עניין גרבן - עונש המאסר הועמד על 14 חודשים).

לצד העונשה האמורה, בא-כוחם של הנאשםים 1, 3 ו-5 הפנה למספר פסקי-דין שפורטו לעיל, אשר בהם עונשם של נאשמים שעברו את העבירה האמורה, הועמד על שישה חודשים בעבודות שירות.

127. **מединיות העונשה הנוגעת בעבירות של עסקה בנشك (סעיף 144 (ב2) בחוק):** בחינת מדיניות העונשה הנוגה מעלה כי בעבירות של סחר בנشك או עשיית כל עסקה אחרת בנشك (סעיף 144(ב2) בחוק העונשין), טווח העונשה רחב ומשתנה. הגורמים המשפיעים על רמת העונשה בעבירה זו, הם בעיקר סוג הנشك שנשחר, חלקו של הנאשם בעסקת הנشك והשאלה אם העסקה הושלמה.

כך עולה גם מעنى בראנטי, שבמסגרתו נדונו מספר ערעורים בעניין עונשם של אחד-עשר נאשמים שהורשעו בעבירות סחר בנשך, לאחר שמכרו נשך לסוכן משטרה. כמחצית הערעורים היו של הנאשמים וכמחציתם של המדינה. כל הערעורים נדחו, למעט אחד, שבמסגרתו הוחזר מעט עונשו של הנאשם בשל נסיבותו החരיגות של אותו מקרה. נראה אףו, כי בעניין בראנטי, אישר בית המשפט העליון אמות מידת לעניין מתחמי הענישה בעבירות של סחר בנשך. לנוכח קביעת בית המשפט בעניין זה (שהובאה לעיל), כי בשל חומרת עבירות הנשך, יש לבקר את שיקולי ההרתעה ואת שיקולי האינטרס הציבורי על פניו שיקולי הענישה האינדיבידואליים, דומה כי יש לקבוע את מתחם העונש בהתאם לאלו שנקבעו בפרשה זו.

בעניין סוג הנשך, הפסיקה הבדיקה לעניין מתחם העונש הולם בין מי שהורשע בקשר לעסקה בעניין אקdash או נשך מאולתר לבין מי שהורשע בקשר לעסקה לרכישת תת-מקלע או רובה סער. במקרים שבהם מדובר בעסקה לרכישת אקdash או נשך מאולתר, מתחם העונש נמוך יותר. כך למשל, בעניין בראנטי, מתחם העונש לגבי עסקה אחת של מכירת אקdash נקבע בין 24 ל-48 חודשים מאסר (שם, הדיון בעניין נאים 6, בפסקאות 55-62 וכן ראו הדיון בעניין נאים 9, פסקאות 37-45). לעומת זאת, לגבי סחר בנשך מסווג תת-מקלע או רובה סער, נקבעו מתחמי ענישה גבוהים יותר, בין 24 ל-60 חודשים מאסר (ראו שם, הדיון בעניין נאים 3, פסקאות 30-36; הדיון בעניין נאים 19, פסקאות 46-54; הדיון בעניין נאים 8, פסקאות 63-69).

מתחם עונש דומה לעניין סחר ברובה סער נקבע למשל, גם במקרים הבאים: ע"פ 2802/18 ג'ואמים נ' מדינת ישראל (26.7.2018) (כבוד השופט י' אלרון) - מערער אחד הורשע בשתי עבירות של סחר בנשך, שככלו מכירת תת-מקלע מאולתר ורובה מסווג 16-M והשני הורשע בסיווע לסחר בנשך זה. בהסדר הטיעון נקבעה תקורת ענישה. בעניין המערער הראשון, שלחובתו הרשעה קודמת, נקבע מתחם עונש בין 30 ל-54 חודשים מאסר והושטו עליו 42 חודשים מאסר. בעניין המערער השני נקבע מתחם עונש בין 15 ל-36 חודשים מאסר, והושטו עליו 15 חודשים מאסר, שהופחתו בערעור ל-9 חודשים לנוכח נסיבותו החרגות. על שניהם הושט גם קנס; ע"פ 1397/16 מדינת ישראל נ' חמיאל (12.9.2016) (כבוד השופט מ' מוז) (להלן - עניין חמיאל) - מערער אחד הורשע בסחר בנשך בקשר לשולש עסקאות שבמהלכן נמכרו תת-מקלע מסווג קרלו, רובה סער מסווג 16-M וניסיון למכירת כליהם נשך נוספים. המערער השני הורשע במכירת 16-M ובניסיונו המכירה הנוסף. נקבע כי מתחם העונש בעניין המערער הראשון הוא בין 30 ל-72 חודשים מאסר. והושטו עליו 48 חודשים מאסר בפועל, מאסר מוותנה וקנס. מתחם העונש בעניין המערער היה בין 30 ל-60 חודשים מאסר והעונש שהושת עליו היה 38 חודשים מאסר בפועל, מאסר מוותנה וקנס; ת"פ (מחוז ירושלים) 35608-04-18 מדינת ישראל נ' קורד (28.2.2019) (כבוד השופט ר' כרמל) - הנאשם הורשע בשתי עבירות של סחר בנשך, בקשר לשתי עסקאות. באחת נמכר אקdash עם מחסנית וכדרים ובשנייה נמכר רובה סער מסווג 16-M עם מחסנית וכדרים. נקבע מתחם עונש בין 24 ל-72 חודשים מאסר. על הנאשם, הנעדר הרשות קודמות, הושטו 34 חודשים מאסר בפועל.

שים לב נסף המשליך על קביעה מתחם העונש, נוגע לחלקו של הנאשם בעסקת הנשך. כך למשל, במספרקרים נקבע שמתחם העונש בעניין מי שתיווך בעסקת נשך, נמוך מזה של המוכר. ראו למשל: ת"פ (מחוז ירושלים) 13-06-13 24215 מדינת ישראל נ' דידיאב (17.2.2014) (כבוד השופט י' נעם) - על הנאשם שהורשע במכירת רובה לסוכן משטרה, הוטל עונש של 36 חודשים מאסר, לאחר שנקבע שהמתחם הוא בין 24 ל-48 חודשים מאסר. על הנאשם הנוסף, שנקבע חלקו היה של מתווך, הושת עונש של 20 חודשים מאסר, לאחר שנקבע שהמתחם הוא בין 15 ל-25 חודשים מאסר. עוד לעניין עונש מופחת במקרה של תיווך, ראו: ע"פ 2422/14 עלי ח'דר נ' מדינת ישראל

(כבוד השופט ס' ג'ובראן); ת"פ (מחוזי ירושלים) 16-12-11789 מדינת ישראל נ' מאزن ג'אבר (21.12.2014) (כבוד השופט ח' מאק-קלמנוביץ). הערעור נדחה: ע"פ 2834/18 מאزن ג'אבר נ' מדינת ישראל (31.12.2017). (15.1.2019).

בדומה, אם עסקת הנشك לא הושלמה ובטעיה הורשע הנאשם בגין עסקה בנشك או בקשרו של ניסיון עסקה בנشك, מתחם העונש הועמד על כמחצית ממתחם העונש שבדרך כלל נקבע לגבי עסקה בנشك. לעניין ענישה בעבירה של ניסיון עסקה בנشك, ראו בין השאר: ת"פ (מחוזי, מרכז) 15-08-39998 מדינת ישראל נ' קישק (27.10.2016) (כבוד השופט דנה מרשק מרום) - הנאשם 1 הורשע בעבירה של סחר בנشك, שכלל רכישת שני אקדחים. נקבע לגבי מתחם עונש בין 24 ל-48 חודשים מאסר והוטל עליו עונש של 30 חודשים מאסר בפועל. לעומת זאת, על הנאשם 2 שההורשע בעבירה של ניסיון רכישת נشك, נקבע לגבי מתחם עונש בין 10 ל-24 חודשים מאסר והותק עליו עונש של 10 חודשים מאסר; ת"פ (מחוזי, ירושלים) 12-11-20778 מדינת ישראל נ' סלפייטי (5.5.2013) (כבוד השופט י' נעם) - הנאשם 4, שלחובותו הרשעות קודמות רבות, הורשע על-פי הודהתו בעבירה של ניסיון עסקה בנشك. נקבע מתחם עונש בין 6 ל-24 חודשים מאסר, ועונשו הועמד על 8 חודשים מאסר בפועל; ת"פ (מחוזי ירושלים) 16-11-67703 מדינת ישראל נ' מוגabi (22.11.2017) (כבוד השופט ח' מאק-קלמנוביץ) - הנאשם 3 הורשע בין היתר, בסיווע בעבירה של סחר בנشك, שלגיביה נקבע כי מתחם העונש יהיה מחצית ממתחם שנקבע בעניין הנאשם 2 לעבירה של סחר בנشك, שבעניינה נקבע מתחם בין 20 ל-40 חודשים מאסר בפועל לכל עבירה. כן ראו: עניין חמאיל, שנזכר לעיל וכן את עניין ע"פ 785/15 פואקה נ' מדינת ישראל (6.12.2015) (כבוד השופטים י' דנציגר, נ' סולברג, ע' ברון), שבוណון עונשו של המערער שההורשע במספר עבירות סחר בנشك ובין היתר, גם בעבירת ניסיון לסחר בנشك.

לבסוף, יש כמובן לבחון את איחדות הענישה. בעניין זה הפניה המआשימה לעניין גוילס, שבו כמפורט לעיל, נדונו עונשייהם של מי ששחררו בנشك עם אותו סוכן שעמו נעשו העסקיות שבهن הורשע הנאשם 4. כן הגישה המआשימה (כמפורט לעיל), את גזר הדין שניתן בבית המשפט הצבאי בעניין השותף קוואסמה, שותפו של הנאשם 4, שעל-פיו הורשע בעבירה אחת של סחר בנشك. כאמור לעיל, נקבע מתחם עונש בין 20 ל-40 חודשים מאסר והותק עליו עונש של 32 חודשים מאסר, מאסר מותנה וקנס בסך 15,000 ₪.

לנוכח האמור, מתחם הענישה בעניין הנאשם 4 יקבע על בסיס הרשעתו בעבירה של עסקה אחת בנشك ובעבירה סיוע לעסקה נוספת בנشك, אשר שתיהן נעשו בקשר לרובה סער מסוג 16-M.

לעומת זאת, לעניין העבירה של רכישת נشك או החזקתו (סעיף 144א בחוק), שבה הורשע הנאשם 1, הרי שמדובר בעבירה שדרגת חומרתה פחותה מubenירות של עסקאות בנشك. כפי שנקבע בעניין סלימאן, אליו הפניה המआשימה, מתחם העונש לגבי עבירה זו נמוך יותר, בין 12 ל-36 חודשים מאסר.

(ג) שיקול הנסיבות הקשורות במעשי העבירות

128. **הנסיבות הקשורות במעשי העבירות שבهن הורשעו הנאשם 1, 2 ו-5 באישום העיקרי:** במסגרת

האישום העיקרי הורשעו נאשמים אלו בעבירות של סיווע להריגה וחבלה בנסיבות חמירות בצוותא. הנאים 1 ו-2 הורשעו גם בעבירה של נשיאת נשק ואילו הנאים 5 הורשע גם בעבירה של החזקת נשק. הנסיבות הקשורות במעשה העבירות שנשקלו, הן בעיקר אלו:

ראשית, התכונן, החלק היחסי של כל אחר מהנאשמיםomidת השפעתם על נסיבות העבירה: העבירות נעברו לאחר תכונן, התארגנות וה策劃ות ברכי נשק, שלאחריהם הגיעו כל הנאים אל מקום שטיפת כלי הרכב. הגיעם לא הייתה אקראית, אלא פרי תיאום, שתכליתו הייתה התעמתות עם בני משפחת כראמה, על רקע פגיעתם בגין משפחתם, הנאים 3, ועל רקע תחושת הפגיעה בכבוזו. כפי שטעה המשאימה, אף ניכר כי חלקו של הנאים 1 היה משמעותי יותר וכי הגיעו אל המקום בהיותו מוציד בשחק חם, הביאה להסלמת העימות. הוא אף היה הראשון שהוציא מרכבו את כלי הנשק, מסר אחד לנאים 2 ואז שניים, הנאים 1 ו-2, ירו בשחק לכיוון בני משפחת כראמה. בדומה לכך גם הנאים 5, אשר בשלב מסוים שלפ' את אקדחו וירא אף הוא לכיוון בני משפחת כראמה.

שנית, הסיבות שהביאו לעבירה, יכולת הבנת הפסול במעשה והאפשרות להימנע מכך: המנייע לעבירות לא היה אלא עניין פער, אופן שטיפת הרכב של הנאים 3, שהוביל לתגרה אלימה, אך לא בשחק. רק מאוחר יותר, לאחר שהנאים 3 הותקף, התרחש האירוע החמור המתואר באישום העיקרי. אך למרות תקיפות הנאים 3, לנאים זה כמו גם לשאר הנאים, היה די זמן להירגע מהתגרה שהייתה קודם לכך, אך לא כך היה. על רקע אותה תגרה בעניין קל ערוץ הגיעו הנאים למקום והגיבו בירי חסר כל מידתיות לאשר אויר קודם לכך. כך בעוד חזקה על הנאים 1, 2 ו-5 שהבינו את חומרת מעשיהם ובוחלת יוכלים היו להימנע מעשייהם.

שלישית, הנזק שהיה צפוי והנדק שנגרם בפועל: כמוთואר, הנאים ירו אל עבר אנשים. בנסיבות אלו, מות המנוח הוא בוגדר נזק חמוץ, שהוא צפוי שייגרם ממעשייהם של הנאים. כך שהנזק צפוי היה שייגרם, מות אדם ופציעת אחרים, היה צפוי ואمنם אויר בפועל. במקום שבו הנזק הוא מות אדם, אין צורך להזכיר מלים באשר לחומרתו. במקרה הנדון, אף ניתן היה להתרשם מעצמה הכבב, הצער וההשלכות שהיו למות המנוח על כל בני משפחתו ובעיקר על הוריו ובהם אמו שהמנוח מת בזרועותיה, כפי שהדברים תוארו בעדותו של אביו של המנוח ובמסקיר קרוב העבירה (שיעוריו הובאו לעיל). אף עולה כי מות המנוח לא הסב רק כאב עצום לנוכח אובדן, אלא אף גורר השלכות אחרות ובכלל זה פגעה כלכלית במשפחה המנוח.

129. **הנסיבות הקשורות במעשה העבירות שבhn הורשעו הנאים 3 ו-4 באישום העיקרי:** חלקם של נאים אלו באישום העיקרי, אשר בקשר לכך הורשעו, הוא בכך שעברו עבירה של ניסיון פצעה בנסיבות חמירות. הנסיבות הקשורות במעשה העבירות שנשקלו, הן בעיקר אלו:

ראשית, התכונן, החלק היחסי של כל אחר מהנאשמיםomidת השפעתם על נסיבות העבירה: בכל הנוגע לתכונן, להتארגנות ולה策劃ות, הנסיבות הקשורות במעשה העבירות שבhn הורשעו הנאים 3 ו-4 באישום העיקרי, דומות לאלו של הנאים 1, 2 ו-5 באישום העיקרי. השוני היחיד, שהוא בהחלט מהותי, הוא בכך שהנאים 3 ו-4, בשונה מהנאשמים האחרים, ה策劃ו באלות ולא ברובים ובאקדח.

שנית, הסיבות שהביאו לעבירה, יכולת הבנת הפסול במעשה והאפשרות להימנע מכך: גם המנייע והניסיונות שהובילו לעבירות שעברו הנאים 3 ו-4, דומים לאלו של הנאים 1, 2 ו-5, כמפורט לעיל.

שלישית, הנזק שהיה צפוי והנזק שנגרם בפועל: הנזק שהנאים 3 ו-4 גרמו לו, שונה באופן מהותי מזה שגרמו הנאים האחרים. נזק זה מסתכם בניסיונם לגרום לפיצעה בנסיבות חמירות. בכך נמצא כי הנזק שהסבו, הוא אף פחות מזה שצפוי היה שייגרם לנוכח הנסיבות באלו.

130. הניסיבות הקשורות במעשה העבירה שבה הורשע הנאשם השני בכתב האישום בהליך העיקרי: עניינו של אישום זה הוא עבירה של רכישת נשק, רובה סער מס' 16-M תמורת סך 30,000 ₪, שבו החזיק עד מועד מעצרו בקשר להליך הנדון. המידע בעניין עבירה זו מועט ועל-פי הנטען, נשק זה אינו קשור באירועו נושא הנאשם העיקרי, וכי שימושו את הנאשם רק לצורכי ירי באירועים וב"חפפות". ככל שמדובר בנסיבות נתענות אלו, ניתן לומר כי לכואורה, המנייע אינו חמור וכי אף לא נגרם נזק כתוצאה מעבירה זו.

מנגד, כך נראה, עצם העובדה שהנאים החזיקו ב[property] רשות כדין ועם השימוש הנטען בו, היו בבחינת "אקדח שמופיע במערכת הראשונה, יורה במערכת האחורה" (עיקרון דרמטי בספרות ובמחוזות, המכונה "האקדח של צ'קוב", שוף מיוחס למחזאי הרוסי אנטון צ'קוב). ניסיבות האישום העיקרי מלמדות כי מי שמחזיק ב[property] נשק עוד עשו כן שלא כחוק, לאמן הנמנע שתוצאות הדברים תהיה כפי שאירע באירוע נושא האישום הראשון.

131. הניסיבות הקשורות במעשה העבירות שבഹן הורשע הנאשם הרביעי בשני האישומים בכתב האישום לצורף: במסגרת כתב האישום לצורף, הנאשם 4 הורשע בעבירה של עסקה בנשק ובעבירה של סיוע עסקה בנשק, שתיהן בקשר לרובי סער מס' 16-M. הרובה הראשון נמכר ל██ון תמורת 40 ₪ והשני תמורת 47,000 ₪. הניסיבות הקשורות במעשה העבירות שנשקלו, הן בעיקר אלו: **ראשית**, מהעובדות שבהן הודה הנאשם 4 עוליה שהוא פעיל בתחום המסחר בכלי נשק, מעוררת בכך ובבעל גישה לשוטרי נשק ולأنשי העסקים בכך, לרבות אותו אחר, שאליו פנה לצורך תיקון התקלה בנשק. **שנית**, כאמור, מדובר במכירת כלי נשק תקינים לצורך מחסניות וכדרורים, שהנזק והסכנה הנשקלפים מהם לחיה אדם לביטחון הציבור ולביטחון המדינה, עשוי להיות עצום. **שלישית**, הנאשם הוא זה שקיבל לידי את כספי התמורה ששולמו עבור שני הרובים. אפילו לא כל הסכומים ששילם ה██ון תמורת הרובים הגיעו בפועל לידי הנאשם 4 ואףלו הוא רק שימש חוליה נוספת בשרשראת מכירת הנשק, אין בכך כדי להמעיט מחלוקת.

רביעית ולבסוף, בדרך כלל נטען כי מכירת הנשק ל██ון המשטרה, מנעה את גריםת הנזק. במרקחה הנדון, המצב שונה. יש לציין כי אחד מכל הנסקים שהנאים 4 הורשע שעשה עסקה בקשר אליו (הנשק המתואר באישום השני), הוא אחד משני רובי 16-M, שבאמצעותם ירו באירוע נושא האישום העיקרי (העיקרון הדרמטי שהזוכר זה עתה, המכונה "האקדח של צ'קוב", מתקיים כאן במהופך: הרובה שירה במערכת הראשונה, הופיע במערכת האחורה).

(ד) קביעת מתחמי העונש הולמים - סיכום

132. לנוכח כל האמור, בהתחשב בערכיהם החברתיים שנפגעו ממעשי העבירות וממידת הפגיעה בהם, כפי שumedנו עליהם, תוך התחשבות במידיניות הנהוגה ולאחר שיקילת הנסיבות שבهن נעברו העבירות, שאף עליהן עמדנו, מתחמי העונש הולמים הם כמפורט להלן:

מתחם העונש בעניין העבירות שעברו הנאים 1, 2 ו-5 על-פי האישום העיקרי: נאשמים אלו הורשו בקשר לאיושם זה בעבירות של סיווע להריגה וחבלה בנסיבות מחמירות בצוותא. הנאים 1 ו-2 גם בעבירה של נשיאת נשק, והנאשם 5 בעבירה של החזקת נשק. מתחם העונש הוא בין 5 ל-12 שנות מאסר בפועל (בין 60 ל-144 חודשים מאסר).

מתחם העונש בעניין העבירה שעבր הנאים 1 על-פי האישום השני בכתב האישום העיקרי: באישום זה הורשו הנאים 1 בעבירה של רכישת נשק, מתחם העונש הוא בין 10 ל-24 חודשים מאסר בפועל.

מתחם העונש בעניין העבירות שעברו הנאים 3 ו-4 על-פי האישום העיקרי: נאשמים אלו הורשו בקשר לאיושם העיקרי בעבירה של ניסיון פצעה בנסיבות מחמירות. מתחם העונש הוא בין 6 ל-20 חודשים מאסר בפועל.

מתחם העונש בעניין העבירות שעבר הנאים 4 על-פי כתב האישום שצורך: עסקה בנשק וUBEIRA של סיווע לעסקה בנשק, שתihan בקשר לרובי סער מסוג 16-M. מתחם העונש הוא בין 30 ל-60 חודשים מאסר בפועל.

(3) שיקילת הנסיבות הנוגעות לכל אחד מהנאשמים וგזירת עונשו המתאים

(3א) הנאשם 1, אנס בדראן

133. הנאים 1 (הורשו בסיווע להריגה, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בצוותא, נשיאת נשק, רכישה או החזקת נשק),ILD 1993 (בנ' 26), רוק. אין לחובתו הרשותות קודמות ועד האירוע נושא האישום העיקרי, ניל' אורח נורמטיבי. כמתואר בתסaurus שירות המבחן ועל-פי הראיות שהובאו מטעמו, הוא למד, עבר הקשרות ואף עבד בתחום הקולינריה והמלונות לשביות רצון מעסיקו.

נראה כי האירוע החמור שבו היה מעורב,חייב להתנהלותו קודם לכן ולא ספק קטע את אורח חייו הנורטטיבי ואף יש להניח כי ישילך לרעה על עתידו ויקשה עליו לשוב אל מעגל החיים הנורטטיבי. ניתן להתרשם שהאירוע, שבו היו מעורבים עוד שניים מஅ (הנאשים 3 ו-5) לא פגע רק בו ובחוויו, אלא בכל משפחתו. הפגיעה הקשה במשפחת הנאים באהה לידי ביטוי כמעט בכל תחומי החיים, בכלל זה הצורך לעובור מקום מגוריים אחרים (מעבר מבית חנינה באזרע ירושלים לקלנסואה) וכן פגיעה כלכלית, אשר נבעה מהרס מקורות הכנסת המשפחתי ומה הצורך למכור את נכסיהם לשם מימון ה'עטווה' והוצאות ניהול המשפט.

הנאשם 1 הודה בעובדות כתוב האישום המתוון והכיר באופן מלא באחריותו לעבירות שעבר ובכך חסר זמן שיפוטי ממשמעותי מאד, כפי שאף המאשימה עמדה על כך בטעינה. מדובר בבית המשפט עליה כי צערו על מות המנוח וצערו על האירוע כלו, על נסיבותיו ועל אופן התנהלותו באירוע, היו כנים ואמתים. דבריו, שעל עיקריהם עמדנו, העלו כי האירוע הנדון הוביל לשינוי קשה בחיו. קודם לכן אורח חיים עברייני, מעוצר ולהילכים משפטיים היו זרים לו לחלוותן. מדובר ניכר היה, כי הפנים את חומרת מעשייו וכי מאז מעצרו עבר תהליך משמעותי של לימוד והפנמה של חומרת האירוע ושל התנהלותו במהלךו. מאז מעצרו, השתתף הנאשם 1 במסגרת שב"ס במספר קורסים מקצועים (כמפורט לעיל) ובמספר קבוצות טיפוליות וסדנאות העוסקות בנושאי CISורי חיים ושינוי דרכי התנהגות (כמפורט לעיל). בדבריו עמד הנאשם 1 על חשיבות הלימודים והקבוצות הטיפוליות שבנה השתתף, על התועלת שהפיק מכך, על רצונו לסייע לאחרים בתפקידו בחולית האגף שבו הוא עstor ועל מאמציו לצאת מהמאסר אדם טוב יותר.

על-פי התרשומות שירות המבחן, הנאשם 1 כוחות ויכולות בתחום התעסוקתי ובתחום החברתי. שירות המבחן עמד על כך שהגורמים המפחיתים סיכון לגבים יוכלו, משפחתו הערכית ותפקוד יציב בתחוםים רבים בהם לימודי, תעסוקה וספורט. לצד שיקולים אלו, נשקלו גם גורמי הסיכון ובוקר, נסיבות האירוע "החמולתי", על רקע אחריות וסולידריות משפחתית.

134. איזון מכלול השיקולים, לרבות עמדת המאשימה בעניין עונשו של הנאשם 1 וטענותיו של בא-כוו, מוביל להעמדת עונשו בכל הנוגע לאישום העיקרי, בשלוש התחנות של מתחם העונש. עם זאת, בשל חלקו הדומיננטי והעובדת שהיא בין הגורמים שהובילו להסלמה באירוע, על עונשו להיות גבוה משל הנאים 2 ו-5. זאת לצד מאסר מוגנה ששימוש גורם מרתקע. לגבי עבירה הנש�� שבה הורשע, שאף לשיטת המאשימה, חרף חומרתה, אינה במדרג חמורה גבוהה, על עונשו בשל עבירה זו להיות במחצית התחתונה של מתחם העונש, תוך חיפוי חלקית לעונש שיוותה בשל האשום העיקרי. בהתאם לכך עונש המאסר בשל האשום העיקרי יהיה למשך **74 חודשים מאסר** ושל עבירת הנשדק, עונש המאסר יועמד על **16 חודשים מאסר**, תוך חיפוי מחצית עונש זה לעונש המאסר בשל האשום העיקרי, וכך שמשך תקופת המאסר הכוללת היא **82 חודשים**.

(ב) הנאשם 2, מושטפא בדראן

135. הנאשם 2 (הורשע בסטייע להריגה, חבלה חמורה כתוצאה מלחימות בצוותא ונשיאת נשדק). ליד 1993 (בן 26), נשוי ללא ילדים. הכיר את אשתו במקום העבודה והתהנתן כחוושים לפני מעצרו. אין לחובתו הרשעות קודמות ועד האירוע נשא האשום העיקרי, ניהל אורח נורטובי. כמתואר בתסaurus שירות המבחן ועל-פי הראיות שהובאו מטעמו, הוא בן למשפחה משכילה, והוא עצמו סיים 12 שנות לימוד.

בדומה לרוב הנאים, נראה כי האירוע החמור שבו היה מעורב, חרג להtanhnalo ולהtanhnalo משפחתו. כפי שעמד על כך בדבריו, לא רק שהאירוע קטע את אורח חייו הנורטובי, אלא הוא עומד בסתרה מוחלטת בדרך שבה גדול וחונך. עיקרי דבריו כולם כאמור, לבושא שהוא חלפי הוריו ומשפחתו בשל מעשייו ומעצרו. גם לגביו, יש להניח כי המעשים והעונש ישילכו לרעה על עתידו ויקשו על חזרתו אל מעגל החיים הנורטובי. מעשיו לא רק פגעו בו, אלא גם במשפחהו ומיעוד באשתו שלא נישאה זמן קצר לאירוע ולמעצרו.

הנאשם 2 הודה בעובדות כתוב האישום המתוון והכיר באופן מלא באחריותו לעבירות שעבר ובכך חסר זמן שיפוטי ממשמעותי מאד. מדבריו בבית המשפט עולה כי הוא חש צער אמיתי וכן על מות המנוח, על נסיבותו של האירוע ובמיוחד על מעורבותו באירוע ועל אופן התנהלותו במהלךו. אף הוא עמד על כך שמעשי העבירות שבנהו הורשע זרים לחולתו למשפחתו ולאופן שבו גדל והתהן. גם מדבריו ניכר היה, כי הפנים את חומרת מעשיו וכי מאז מעצרו עבר תהליך ממשמעותי של הבנת מעשיו והפנתם חומרתם. בדומה לנואם 1, גם הנואם 2 השתתף במסגרת שב"ס בקבוצות טיפולות שעסכו בשינוי דרכי התנהגות ובכישורי חיים (כמפורט לעיל). אף הוא ממלא תפקידים אחרים בחולית האגף שבו הוא עstor, לשבעות רצונם של הממוניים עליו.

שירות המבחן עמד על הגורמים המפחיתים סיכון לגבי נאים זה ובהם משפחתו היציבה והנורמטיבית, יציבותו התעסוקתית, שאיפתו לנהל אורח חיים תקין והפקת לקחים לאחר שהמעצר שימוש גורם מרתקע ממשי. עם זאת, לצד שיקולים אלו נשקלו גם גורמי הסיכון ובunikרם עדモות מסורתיות נוקשות והתנהלות הגנטית במצב שבו הנואם 2 חוות איום, כאמור לעיל.

136. איזון בין כל השיקולים שפורטו ובכלל זה עדモת המאשימה בעניין עונשו של הנואם 2 וטענותיו של בא-כוו, מוביל להעמדת עונשו על חלקו באישום העיקרי, בשליש התהנתן של מתחם העונש. לאחר שחלקו של הנואם 2 קטן יותר מזה של הנואמים 1 ו-5, אף עונשו יהיה נמוך מעונשם. בהתאם לכך עונש המאסר בפועל של נואם זה יהיה לפחות **62 חודשים מאסר**.

(ג) הנאם 3, מחמד בדראן

137. הנואם 3 (הורשע בניסיון פצעה בנסיבות חמימות). יליד 1996 (בן 23), רוק. אין לו הרשעות קודומות כמו רוב הנואמים (אחיו, הנואמים 1 ו-5 והנאם 2), עד האירוע המתוואר באישום העיקרי, יהל אורח נורטטיבי. על-פי המתוואר בתפקידו שירות המבחן, הוא סיים 11 שנות לימוד ובגרות חילנית ולאחר מכן החל לעבוד.

כפי שניכר באופן מובהק מتسקיר שירות המבחן, הנואם 3 עבר ועובד סבל קשה בשל תחנותיה הקשה כי הוא הגורם שהביא לאירוע הקשה, שבעתו קיפח המנוח את חייו ולכל ההשלכות על משפחתו. בהן העובדה שני אחיו עצורים תקופת מושכת ואף צפויים לעונשי מאסר ממושכים, משפחתו נאלצה להעתיק את מקום מגורייה ואף נקלעה לקשהים כלכליים בשל ההוצאות הכספיות הכבדות שעומם נאלצה להתמודד. על-פי התסקיר, הנואם 3 חוות תקופת מעצר שהייתה קשה מאוד ומזה האירוע חייו השתנו באופן קיצוני ובין השאר, אירוסיו בוטלו. מזוז האירוע הוא מתקש להתמודד עם יסורי המרפא שתוקפים אותו ועם תחנות האשמה הכבדה.

בפני שירות המבחן תיאר הנואם 3, כי חש פגוע מכך שהותקף בשל ויכול בуниין אופן שיטיפת רכבו. הוא התקשר לאחיו ושיטף אותם בכל אשר אירע, אך שהוכה אלימות וחש פגוע. כוונתו הייתה למול לאלו שתקפו אותו ופגעו בו, אך לא התכוון לתוכאות הטרגיות ולאופן שבו פעלו הנואמים, תוך שימוש בנשק חם.

שירות המבחן עמד על כך שלמרות הרקע לעבירה, הנובע מתחושת פגיעה והשפלה, נראה כי הסיכון להישנות עבירות אלימות מצדנו נמוך. זאת בעיקר בשל היותו שומר לעל אורח חיים נורמטיבי, עדותו החברתית חיובית ומשפחתו נורמטיבית ותומכת.

138. שיקילת כל נסיבות העבירה שעבר הנאשם 3, לרבות נסיבותיו האישיות כפי שפורטו, עמדת המאשימה בעניין עונשו וטענותו של בא-כוcho, מוביל לכך שיש להעמיד את עונשו בחלוקת התחתון של מתחם העונש. בהתאם לכך ולנוכחות תקופת מעצרו, שהייתה למשך כמספר חודשים (ימים 28.6.2018 עד ים 4.11.2017), עונש המאסר בפועל שיושת על הנאשם 3 יחפות את תקופת מעצרו למשך **7 חודשים ו-24 יום**. לפיכך לא ישת עליו עונש מאסר בפועל נוספים.

(3ד) ה הנאשם 4, אכרם רגב

139. הנאשם 4 (הורשע בניסוי פציעה בניות מלחמות וכן בעבירה של סיוע לעסקה בנשק ובעסקה אחרת בנשק). נולד ב-1982 (בן 37), נשוי בשנית משנת 2015 ואב לילדה קטנה, הסובלת מבעיות רפואיות קשות. בשונה מאשר הנאשם הנאיםים, לחובתו הרשעות קודמות בעיקר בעבירות רכוש ואף נשא בעונשי מאסר. מתקיר שירות המבחן עולה, כי אף זאת בשונה מאשר הנאיםים, גם שמחפותו נורמטיבית, הוא סבל מחסכים משמעותיים בצעירותו וכי אלו הובילו אותו להתחברות עם חברה שלoit, למעורבות בפלילים ולהתמכרות לסמים ואלכוהול. בשנת 2011, בעקבות אחת מהרשעותיו, עבר תהילך שיקומי ותהליך גמילה. מאז שחרورو מהמאסר האחרון, בשנת 2014, התרחק מפעילויות עברירות. על-פי הتفسיר, נושאיו ולידת בתו הביאו למפנה חיובי בחיו. לאחרונה עבד בעבודות מזדמנות בעיקר בשיפורים, בבניין וכיוצא בזה.

על-פי הנטען ועל-פי האמור בתفسיר, האירוע החמור שבו היה מעורב, גם אם חלקו היה קטן באופן משמעותי של רוב הנאיםים, גרר נזקים קשים למשפחה. מסודה שהייתה בעלות ابوו הוצאה והדבר גרר קשיים כלכליים למשפחה. אשתו, שהיא תושבת הרשות הפלסטינית ואני דוברת עברית, נאלצת להתמודד לבדה עם הטיפולים הרפואיים שבתמם נזקמת ועם על הפרנסה.

ה הנאשם 4 היה הראשון להודיעו לעבירה שעבר במסגרת האישום העיקרי הנטען בקשר שבahn הואשם במסגרת ההליך שצירף אל ההליך העיקרי. הוא הכיר באחריוו לעבירות שעבר ובכך חסר זמן שיפוטי ממשמעות. בדבריו בבית המשפט ביטא את הצער הרבה שהוא חש על כך שנעוצר בעת שבתו הייתה בת תשעה חודשים בלבד ועל כך שהוא כבר אינה מזהה אותו. כן הביע צער על השלכות המעצר על משפטו, הביע רצון לשוב אל חיק משפטו ולסייע לבתו החולה.

שירות המבחן עמד על הגורמים המפחיתים סיכון לגבי הנאשם זה, בעיקר נושאיו והולדת בתו וכן העובדה שקודם למעצרו הנוכחי ניסה להימנע ממעורבות בפלילים ומהתחברות לגורמים עבריניים. עם זאת הודגש בתفسיר, כי מעורבותו בעבירות שעבר הנאשם 4 עתה, מצבעה על קשייו להימנע ממעורבות בפלילים לאורך זמן וכי ניכר כי הוא מתקשה להכיר באופן אמיתי באחריות למשעו בין השאר, על רקע גישתו הקורבנית ומאפייניו אישיות בעיתים, כמפורט

שם. חרף דברים אלו בתסaurus, נראה כי במהלך מעצרו עשה הנאשם 4 מאמץ להשתלב בקבוצות טיפוליות רבות ומגוונות בעניין דרכי התנהגות וכיורי חיים. התנהגותו במהלך תקינה ועל-פי המכתב שהתקבל משב"ס (שתווכנו פורט לעיל) עולה, כי במהלך תקופה מעצרו לא עבר עבירות ממשמעת, הוא נקי מסמים ולנוכח התנהגותו התקינה והאחריות שגילה, הוא שווה באגף מתקדם וਮועסק בחוליהת האגף. בכלל אלו יש כדי להצביע על רצון ומאמץ מצד הנאשם ללמידה ולהיטיב את דרכיו.

140. מכלול השיקולים הנוגעים לנאשם 4, תוך שיקילת עמדת המאשימה בעניין עונשו וכן טענותיו של בא-כוו, מובילים להעמדת עונשו בעניין שני האישומים בחלוקת התחתון של מתחמי העונש, תוך חפיפה מסוימת בין שני העונשים. בהתאם לכך עונש המאסר בשל האישום העיקרי יהיה למשך **8 חודשים מאסר**, בדומה לעונשו של הנאשם 3. בשל עבירות הנشك שענין האישום שצורף, עונש המאסר יהיה בתחום השלישי של מתחם העונש, והוא יועמד על **42 חודשים מאסר**, תוך חפיפות חדשים, כך שמשך תקופה המאסר בפועל הכוללת תהיה **48 חודשים**.

(3ה) הנאשם 5, ויטאם בדראן

141. הנאשם 5 (הורשע בסטייע להריגה, חבלה חמורה בנסיבות חמירות בצוותא והחזקת נשק). ליד 1991 (בן 28), נשי ואב לבת שנולדה בתקופת מעצרו. אין לחובתו הרשעות קודמות ועד האירוע נושא האישום העיקרי, ניהל אורח נורטטיבי (לבקשתו וכאמור לעיל, לא הוגש בעניינו תסaurus מעצר).

בדומה לאחיו, הנאשם 1 ו-3, נראה כי האירוע החמור שבו היה מעורב, חרג להנהלותו ולהתנהלות משפחתו. כפי שעדכ עלי כר בדרכיו, האירוע קטע את אורח חייו הנורטטיבי ואני מתיחס עם חייו קודם למעצרו. עד אז, כפי שעולה גם מהמסמכים שצירף ומהעדויות בעניינו, עבד באופן מסודר לשבעות רצון מעסיקיו. בדרכיו בבית המשפט הביע צער עמוק על מות המנוח, על הצער שגרם למשפחה המנוח ולמשפחתו. הוא הביע צער על האופן שבו נהג באירוע, על כר שלדבריו, געשה ללא מחשבה וכי הוא משוכנע שהוא לא היה כפוי שנגאג.

כמו יתר הנאים, גם הנאשם 5 הודה בעבודות כתוב האישום המתוקן והכיר באופן מלא באחריותו לעבירות שעבר ובכך הביא לחסוך משמעותית בזמן שיפוטו.

142. לאחר בוחנת כל השיקולים שעלהם עמדנו, בהם גם עמדת המאשימה בעניין עונשו של הנאשם 5 וטענותיו של בא-כוו ולנוכח חלקו באישום העיקרי, נראה כי גם על עונשו להיות במחצית התחתונה של מתחם העונש. חלקו של הנאשם 5 באירוע דומה לזה של הנאשם 2, אך לעומת זאת, נראה כי אכן יש מקום לעמדת המאשימה המחייבת עמו הנאשם 5, לעומת עונש מilder. הנאשם 5 הגיע אל זירת האירוע מציד באקדח, בדומה לנאים 1, שהציג ברובו 16-M ובשונה מהנאשם 2, שאת הנشك קיבל במקום מהנאשם 1. בהתאם לכך עונש המאסר בפועל שיושת על הנאשם זה יהיה למשך **72 חודשים מאסר**.

143. נוסף על עונשי המאסר בפועל יושתו על הנאים גם עונשי מאסר מותנים ומרתיעים, לבסוף על מעשיהם. מהטעמים שפורטו לעיל, לא יושתו על הנאים קנסות. אשר לפיזיו הכספי, כל אחד מהנאים 1, 2 ו-5 יחויב בתשלום פיזיו כספי סמלי בלבד, שיאולם בלבד בחמשה תלולים שווים. זאת לנוכח כל הטעמים שפורטו לעיל ולאחר התחשבות בתשלום ה'עטופה'. אמןמי ששלם היה אביהם של הנאים 1, 3 ו-5, אך לא מצאת לנקון להבחין בין הנאים 2 לבין הנאים 1 ו-5, שכן שאלת מקור התשלום היא עניין לנאים אלו בין לבין עצם.

גזר הדין - סיכום

i.

144. לנוכח כל השיקולים שהובאו לעיל, עונשם של כל אחד מהנאים יהיה כמפורט להלן.

הנאשם 1 - אנס בדראן:

.145

א. בקשר לאיושם העיקרי - מאסר בפועל למשך **74 חודש**.

בקשר לאיושם השני (עבירות הנשק) - מאסר בפועל למשך **16 חודשים**, מחצית בחופף למאסר בקשר לאיושם העיקרי.

בהתאם לאמור, **תקופת המאסר הכוללת היא 82 חודשים**, החל מיום מעצרו ביום **4.11.2017**.

ב. מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנואם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר עבירה אלימות או עבירה נשק שהוא פשע.

ג. מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנואם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר עבירה אלימות או עבירה נשק שהוא עוון.

ד. פיזיו למثالון בסך 2,000 ל"י, שיאולם בחמשה תלולים שווים, החל מיום 5.1.2020 ובכל 5

הנאשם 2 - מוסטפא בדראן:

.146

א. מאסר בפועל למשך **62 חודשים**, החל מיום מעצרו ביום **9.11.2017**.

ב. מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנואם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר עבירה אלימות או עבירה נשק שהוא פשע.

ג. מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנאשם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תור שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר עבירות אלימות או נשק שהוא עוון.

ד. פיצוי למטלון בסך 2,000 ₪, שישולם בחמשת תשלוםים שווים, החל מיום 5.1.2020 ובכל 5 בחודש שלאחריו.

.147. הנואם 3 - מחמד בדראן:

א. משך המאסר בפועל יחփוף את תקופת מעצרו של הנאשם 3, מיום 4.11.2017 עד יום 28.6.2018. בהתאם לכך משך תקופת המאסר בפועל יהיה **7 חודשים ו-24 יום**. לאחר שכבר נושא בכך, אינו נדרש לשאת עונש מאסר בפועל נוספת.

ב. מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים. הנאשם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תור שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר עבירות אלימות או עבירת נשק שהוא פשע.

ג. מאסר מותנה למשך חמישה חודשים. הנאשם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תור שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר עבירות אלימות או נשק שהוא עוון.

.148. הנואם 4 - אכרם רגבין:

א. בקשר לאיושם העיקרי - מאסר בפועל למשך **8 חודשים**.
בקשר לכתב האישום שצורף (עבירת הנشك) - מאסר בפועל למשך **42 חודש**, חמורים בחփוף למאסר בקשר לאיושם העיקרי.

בהתאם לאמור, **תקופת המאסר הכוללת היא 48 חודש**, החל מיום מעצרו ביום **22.4.2018**.

ב. מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנאשם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תור שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר עבירות אלימות או עבירת נשק שהוא פשע.

ג. מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנאשם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תור שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר עבירות אלימות או עבירת נשק שהוא עוון.

.149. הנואם 5 - ויסאם בדראן:

א. מאסר בפועל למשך **72 חודשים**, החל מיום מעצרו ביום **3.2.2019**.

ב. מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנאשם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תור שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר עבירות אלימות או עבירת נשק שהוא פשע.

ג. מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנאשם לא ישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תור שלוש שנים מיום שחררו מן המאסר בגין אלימות או נשק שהוא עוון.

ד. פיצוי למטלון בסך 2,000 ₪, שישולם בחמשה תשלוםמים שווים, החל מיום 5.1.2020 ובכל בחודש שלאחריו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמשה יום.

ניתן היום, כ' בכסלו התש"ף, 18 בדצמבר 2019, במעמד הנאשמים ובאי-כוח הצדדים כמפורט בפרוטוקול הדיון מהיום.

**תמר בר-אשר,
שופטת**